

MØTEINNKALLING

Utvalg: PLAN OG RESSURSUTVALGET
Møtested: Kjellerstua, Beiarn Sykehjem
Møtedato: 04.06.2021   **Tid:** 09:00

Eventuelt forfall meldes til tlf. 75569000
Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Innkalte:

Funksjon	Navn	Forfall	Innkalt for
Leder	Tom Forstun Antonsen		
Nestleder	Iris Skoglund		
Medlem	Espen Erling Karlsen		
Medlem	Tommy Rasch		
Medlem	Linda T Moen		

SAKSLISTE

Saksnr.   **Arkivsaksnr.**
Tittel

REFERATER

DELEGERTE VEDTAK

22/21	21/341 GODKJENNING AV PROTOKOLL - PLAN OG RESSURSUTVALGET
23/21	18/561 SKAL BEIARN SØKE OM STATUS NASJONALPARKKOMMUNE?
24/21	20/901 KLAGEBEHANDLING - DISPENSASJON BASESTASJON FOR MOBIL KOMMUNIKASJON TOLLÅDALEN 22/4
25/21	21/180 SØKNAD OM DISPENSASJON - BEIARN SALMON LODGE 18/13
26/21	21/194 KLAGE PÅ DELEGERT VEDTAK 34/21 I PLR

- 27/21   21/310
**SØKNAD OM MOTORFERDSEL - BARMARK - KJERNEBORING AV
GABBRO**
- 28/21   21/312
**SØKNAD OM DISPENSASJON - MOTORFERDSEL BARMARK -
BJØRN LAUKSLETT OG RANDI ASPMO**
- 29/21   21/313
**SØKNAD OM DISPENSASJON - MOTORFERDSEL - ROBERT
BRENDMO**
- 30/21   21/318
SØKNAD OM MOTORFERDSEL - BARMARK - FRIGG-OTTAR OS

Beiarn kommune 01.06.2021

Tom Forstun Antonsen
Leder.

REFERERES FRA DOKUMENTJOURNAL

Dato: - Utvalg: PLR Plan og ressursutvalget

Saksnr Løpenr	Regdato Navn Innhold	Avd/Sek/Sakb	Arkivkode
20/15-9 1924/21	20.04.2021 KONTROLLPLAN RISIKOBASERT KONTROLL PRODUKSJONSTILSKUDD / AVLØSERTILSKUDD / REGIONALT MILJØTILSKUDD 2021 - 2025	BK/TEK/AMW	V13
21/168-13 2573/21	25.05.2021 Miljødirektoratet INFORMASJON OM HØRING PÅ FORSKRIFT OM JAKT- OG FANGSTTIDER 2022 - 2028	BK/TEK/TOS	K46

Miljødirektoratet		
Arbeidsnr.	Saksnr.	Jakt nr. Ar.
21/168	13	2573/21
21 MAI 2021		
Arbeidsnr. P	K46	
Arbeidsnr. S		
Arbeidsnr. T	Saksnr.	TOS
Arbeidsnr. U	Grønt nr.	

Trondheim, 20.05.2021

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/197

Saksbehandler:
Kari Bjørneraas

Informasjon om høring på forskrift om jakt- og fangsttider 2022-2028

Miljødirektoratet har sendt forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktseongene fra og med 1. april 2022 til og med 31. mars 2028 på høring. Kommuner og lokale organisasjoner har høringsfrist 1. juli 2021, mens andre har høringsfrist 15. oktober 2021.

Høringsnotat

Gjeldene jakt- og fangsttider gjelder fram til april i 2022. Miljødirektoratet har derfor sendt forslag til forskrift for perioden 1. april 2022 til og med 31. april 2028 på høring. Høringsnotat med mer informasjon kan lastes ned fra Miljødirektoratet sine høringsider: [forslag til forskrift om jakt- og fangsttider 2022-2028 - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](#).

Kommuner og lokale organisasjoner

Kommuner sender sine innspill til fylkeskommunen for sammenstilling. Lokale organisasjoner sender sine innspill til den sentrale organisasjonen for sammenstilling. Høringsfristen for kommuner og lokale organisasjoner er 1. juli 2021. Ved behov for annen frist, må dette avtales mellom kommunen og fylkeskommunen, og mellom den lokale organisasjonen og den sentrale organisasjonen.

Fylkeskommuner og sentrale organisasjoner

Fylkeskommunen sammenstiller innspillene fra kommunene i sitt fylke, og sentrale organisasjoner sammenstiller innspillene fra egne lokallag. Sammenstillingen og eventuelt egne innspill lastes opp på [Miljødirektoratet sin høringside](#) innen 15. oktober 2021.

Statsforvaltere og andre

Statsforvaltere og andre kan laste opp høringssvar på [Miljødirektoratet sin høringside](#) innen 15. oktober 2021.

Notat

Til:

Kopi til:

Fra: Anne Maren Wasmuth

Sak: KONTROLLPLAN FOR RISIKOBASERT KONTROLL PRODUKSJONSTILSKUDD /
AVLØSERTILSKUDD / REGIONALT MILJØTILSKUDD 2021 - 2025

Saksnr./Arkivkode

20/15 - V13

Gradering:

Sted

MOLDJORD

Dato

20.04.2021

KONTROLLPLAN FOR RISIKOBASERT KONTROLL 2021 – 2025

PRODUKSJONSTILSKUDD, AVLØSERTILSKUDD, REGIONALT MILJØTILSKUDD I JORDBRUKET

Innhold:

Innledning

- 1) Hvilke deler av produksjons- og avløsertilskuddet og RMP som anses å ha størst generell risiko
- 2) Beskrivelse av konkrete risikoindikatorer ved søknader
- 3) Risikobasert kontroll
- 4) Kontrollplanens anvendelse
- 5) Rapporter og søk som hjelpemiddel

Innledning:

Kommunen skal utarbeide kontrollplan. Kontrollplanen skal være styrende for hvilke søknader som plukkes ut til kontroll og hvilke som ikke plukkes ut til kontroll. Kontrollplanen skal være skriftlig og utarbeides før saksbehandlingen av søknadsomgangen starter. Kommunen må gå gjennom kontrollplanen årlig og vurdere om risikobildet er endret.

Kommunen skal på grunnlag av en risikovurdering plukke ut minst 10 % av foretakene som har søkt om produksjonstilskudd til stedlig kontroll, og 5 % av foretakene som har søkt om miljøtilskudd. Formålet med kontrollen er å få bekreftet at opplysningene som er gitt i søknaden er riktige og at vilkårene for tildeling av tilskudd for øvrig er oppfylt.

Kontrollen skal sikre korrekt tildeling og utbetaling av tilskudd, samt forebygge, avdekke og korrigere feil og mangler jfr. *Reglement for økonomistyring i staten* pkt. 6.3.8.

1) Hvilke deler av produksjons- og avløsertilskuddet og RMP som anses å ha størst generell risiko i Beiarn kommune:

1. Arealtilskudd: Innlegging av arealtall av «gammel vane» (ikke det arealet som faktisk høstes). Gjødseplan på små bruk med liten variasjon i bruk av dyrka mark.
2. Avløsertilskudd: Dokumentasjon av kjøpte avløsertjenester fra andre foretak der søker selv ikke har arbeidsgiveransvar.

Uregelmessigheter kan vises ved at det ikke er ønske om å følge regelverk, for eksempel at søkere ikke tar hensyn til miljøkrav i arealproduksjonen, eller innretter areal- eller husdyrproduksjonen for å maksimere tilskudd på bekostning av god drift, eller annet. Usikkerhet om vilkår kan skyldes at vilkårene er vanskelige å forstå, at vilkårene er endret, eller at det er feil oppfatning av enkelte vilkår blant søkere i kommunen. Det vil være flere vilkår som gjelder for en produksjon og usikkerheten kan gjelde ett eller flere vilkår som gjelder for produksjonen.

2) Beskrivelse av konkrete risikoindikatorer ved søknader:

- Små bruk – legger mindre vekt på gjødseplanlegging.
- Forholdet jord i aktiv drift/ute av drift – søkes på det samme arealet hver gang uten å sjekke kart eller telleverk på redskap. Brakkareal uteglemmes.
- Kjøp av avløsertjenester fra andre foretak.
- Høye tilskudd
- Endring i driftsform
- Dyrevernmessige forhold
- Foretak med samme produksjon på samme eiendom
- Lokal kjennskap
- I tillegg er det ønskelig å balansere kontrollen mellom de ulike driftsformene (ikke nødvendigvis risikobasert):
  - Melkeproduksjon geit
  - Melkeproduksjon ku
  - Samdrift i melkeproduksjonen
  - Sau
  - Kjøttfe/strofrekjøttproduksjon på innkjøpte dyr

- Salg av grovfor
- RMP: Miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel.

Risikoindikatorene skal være førende når søknader plukkes ut til kontroll.

3) Risikobasert kontroll

Ved gjennomgang av søknadene kan det avdekkes forhold som krever særskilt oppfølging og kontroll. Det kan i tillegg være en særskilt risiko knyttet til konkrete søkere. Kommunen kan ha mistanke om feilopplysninger fra konkrete foretak. Mistanken kan bygge på erfaringer med foretaket i tidligere søknadsomganger, lokal kjennskap eller tips.

Risikobasert utplukk innebærer at kommunen må vurdre sannsynlighet for at uregelmessigheter kan inntreffe og mulige konsekvenser dersom slike uregelmessigheter inntreffer. Risikobasert kontroll kan utøves både som stedlig kontroll og/eller dokumentkontroll.

Beiarn kommunes rutiner ved risikobasert utplukk:

1. Risikobasert utplukk (basert på listen ovenfor)
2. Brev med varsel om kontroll til søker. Søker skal motta brevet minimum 3 dager før kontrolldato. Er det fare for at brevet ikke mottas innen fristen, sendes en SMS til søker som et forvarsel.
3. Brevet skal inneholde:
  - Generell informasjon vedr. stedlig kontroll (hjemmelsgrunnlag)
  - Tidspunkt for kontroll med mulighet for korrigering via tlf.
  - Hva som skal kontrolleres
  - Om krav til dokumentasjon ved avvik.
4. Forberedelser: Uttak av kontrollskjema og andre nødvendige hjelpedokumenter, eksempelvis kart.
5. Ved behov (risikobasert) reiser 2 fra kommunen på kontroll. Eksempel: Ved fare for muntlige misforståelser. Ved fare for menneskelig svikt (dyrevelferd).
6. Gjennomgang av søknad om produksjonstilskudd på gården
7. Fysisk telling av dyr
8. Gjennomgang av dokumentasjon ved avvik
9. Gjennomgang av gjødselplan og plantevernjournal
10. Avstemming kart og terreng
11. Gjennomgang og underskrift av kontrollskjema av søker og kontrollør

4) Kontrollplanens anvendelse

Etter at kommunen har gjennomgått kontrollplanen, skal kommunen videre plukke ut konkrete foretak til kontroll.

De foretakene som plukkes ut skal være basert på det kommunen har beskrevet i kontrollplanen sin. Utplukket skal bestå av:

1. Søknader med husdyrproduksjoner, arealproduksjoner eller ordninger med høy risiko i egen kommune.
2. Søknader som har risikoindikatorer som beskrevet i kontrollplanen.
3. Søknader fra foretak der det er mistanke om feil eller mottatt tips om feil.

Det skal plukkes ut foretak fra både 1) (produksjonstype/ordninger med høy risiko) og 2) (har risikoindikatorer). Foretak fra 3) plukkes ut der det foreligger mistanke eller tips (som er reelle og kan føre til feilutbetaling, forskjellsbehandling eller omdømmetap).

I kontrollplanens punkt 1) kan det være flere deler av produksjons og avløsertilskuddet (husdyrproduksjoner, arealproduksjoner og/eller ordninger) som kommunene vurderer at har høy risiko. Kommunen må da beslutte hvilke produksjoner eller ordninger som skal kontrolleres dette året, og som det dermed skal plukkes ut konkrete foretak fra.

Kommunen skal beskrive skriftlig hvorfor den enkelte søknad er plukket ut til kontroll. Det kan gjøres kort med å vise til risikoindikatorer eller til ordning med høy risiko jf. risikovurderingen i kontrollplanen.

Statsforvalteren har erfaring med risikobaserte utplukk og kan veilede kommunene.

5) Rapporter og søk som hjelpemiddel

I eStil PT, menyvalg «Rapporter» kan kommunene hente ut rapporter. Kommunen bør vurdere innholdet i rapporter i utarbeidelsen av kontrollplanen og ved utplukk av søknader til risikobasert kontroll. Det vil være hensiktsmessig å se på rapporter både fra inneværende søknadsomgang og fra fjorårets eller tidligere søknadsomganger.

Rapporten «Rapport om vanlig jordbruksproduksjon på sau» er et verktøy der kommunen kan se om det er søkere med svært lave leveranser og om dette dermed er en risikoindikator i kommunen.

Videre kan rapporten brukes til å se hvilke søknader som har så lave leveranser og/eller reproduksjon at de bør plukkes ut til risikobasert kontroll.

Lignende rapporter for andre produksjoner er under utarbeidelse.

Rapporten «Eksport søknadsdata» inneholder informasjon fra alle søknadene og denne kan brukes til å analysere søknadsmassen. For eksempel kan filtrering i Excel brukes til å identifisere

BEIARN
kommune

høye verdier og høye tilskuddsbeløp. Videre kan statsforvalteren og kommunen på grunnlag av «Eksport søknadsdata» utarbeide egne rapporter og analyser som kommunen kan bruke.

Kommunen kan også bruke funksjonene under «Avansert søk».

Delegerte vedtak

Dato: - Utvalg: PLR Plan og ressursutvalget

Arkivsak	Dato Navn Innhold	Saksnr.	Avd/Sek/Saksb.	Arkivkode Resultat
21/211	22.04.2021	DS 31/21	BK/TEK/TOS	K01
	SØKNAD OM DISPENSASJON - MOTORFERDSEL - KJELL SANDMO			
21/215	27.04.2021	DS 32/21	BK//AK	GNR 11/41
	SØKNAD OM TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT - NAUST PÅ KOBBAVATN 11/41 GUNNAR OLSEN			
21/193	29.04.2021	DS 33/21	BK/TEK/TG	GNR 54/4
	SØKNAD OM DISPENSASJON 54/4 - JORDLOVSBEHANDLING			
21/194	29.04.2021	DS 34/21	BK/TEK/TG	GNR 54/8
	SØKNAD OM DISPENSASJON 54/8 - JORDLOVSBEHANDLING			
21/254	30.04.2021	DS 35/21	BK/TEK/FM	GNR 70/1/104
	SØKNAD OM TILLATELSE I ETT TRINN - NY BARNEHAGE PÅ TOLLÅ, GNR. 70/1/104			
20/848	03.05.2021	DS 36/21	BK/TEK/FM	GNR 60/2
	BASESTASJON FOR MOBIL KOMMUNIKASJON I BEIARN KOMMUNE GRÅTÅDALEN 60/2			
21/257	03.05.2021	DS 37/21	BK/TEK/FM	GNR 10/18
	SØKNAD OM TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT - NY BALKONG GNR. 10, BNR. 18. ELAIZE FASTIGHETER AS			
20/808	03.05.2021	DS 38/21	BK/TEK/FM	GNR 29/3
	Søknad innvilget DISPENSASJON - BASESTASJON FOR MOBIL KOMMUNIKASJON I BEIARN KOMMUNE 29/3			
21/280	05.05.2021	DS 39/21	BK/TEK/FM	GNR 18/46
	SØKNAD OM TILLATELSE TIL TILTAK - TILBYGG BOLIG GNR. 18, BNR. 36			
21/108	06.05.2021	DS 40/21	BK/TEK/TOS	GNR 44/5
	SØKNAD OM KONSESJON PÅ ERVERV AV FAST EIENDOM 44/5			

GODKJENNING AV PROTOKOLL - PLAN OG RESSURSUTVALGET

Saksbehandler: Karin Nordland
Arkivsaksnr.: 21/341

Arkiv: 033

Saksnr.:   **Utvalg**   **Møtedato**
22/21   Plan og ressursutvalget

04.06.2021

SKAL BEIARN SØKE OM STATUS NASJONALPARKKOMMUNE?

Saksbehandler: Thomas Sørensen
 Arkivsaksnr.: 18/561

Arkiv: 020

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
42/18	Plan og ressursutvalget	22.11.2018
50/18	Beiarn Kommunestyre	17.12.2018
23/21	Plan og ressursutvalget	04.06.2021
/	Beiarn Kommunestyre	

Rådmannens innstilling:

1. Beiarn kommune vedtar å implementere kriterier for nasjonalparkkommuner i kommunens planverk, jfr. vedlegg «*Kriterier for nasjonalparkkommuner for å være aktører under merkevaren Norges nasjonalparker*».
2. Beiarn kommune søker om å bli aktør under merkevaren «Norges nasjonalparker».

Saksutredning:

Denne saken er en oppfølging av sak 18/561 der man behandlet Beiarn kommunes eventuelle videre deltakelse som nasjonalparkkommune. I Beiarn kommunes formannskapsmøte 6. juni 2018 ble kommunens status som nasjonalparkkommune diskutert, på bakgrunn av de nye kravene. Det ble bestemt at egen politisk sak skulle fremmes høsten 2018. Dette ville gi en avklaring på om kommunen skulle starte en større prosess der blant annet lokalt næringsliv trekkes inn.

Den 24. oktober 2018 ble det avholdt en tematime i kommunestyret om nasjonalparkkommuner ved daglig leder i Norges Nasjonalparkkommuner, Bjørn Åge Jenssen. I kommunestyremøtet den 17. desember 2018 var saken oppe til behandling, og da ble det signalisert et ønske om få saken bedre belyst, så man vedtok å utsette saken til man hadde fått en uttalelse fra Beiarn næringsforum.

Den 12. mars 2019 ble det avholdt årsmøte i Beiarn næringsforum og videre medlemskap som nasjonalparkkommune ble diskutert. Det kom der ingen klare signaler om man bør satse på å være nasjonalparkkommune etter den nye ordningen.

I første kvartal 2021 har administrasjon og ordfører deltatt på webinar som omhandlet nasjonalparkkommune for å få et bedre vurderingsgrunnlag om saken.

Bakgrunn:

I 2008 ble ordningen med nasjonalparkkommuner etablert. Beiarn var en av 34 kommuner som fikk denne statusen i perioden 2008-2012. Kriteriene som den gang ble brukt ved

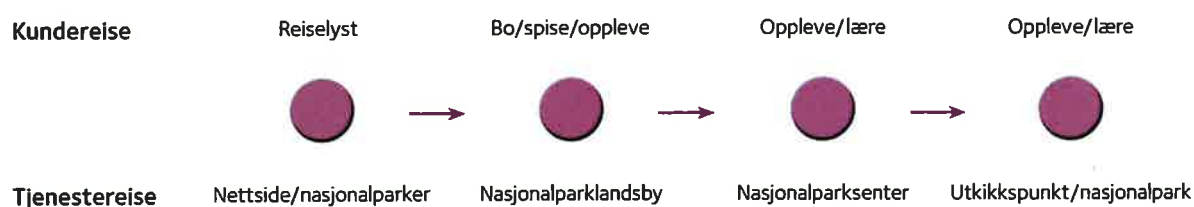
tildeling av statusen, var i stor grad basert på hvor stort nasjonalparkareal det var innenfor kommunens grenser. For Beiarn kommune har statusen som nasjonalparkkommune frem til i dag kun hatt en symbolsk betydning.

I 2015 lanserte regjeringen en ny merkevare- og kommunikasjonsstrategi for Norges nasjonalparker. I den forbindelse ble foreningen «Norges nasjonalparkkommuner og nasjonalparklandsbyer» (NPKL) stiftet. Målet for strategien var flere besøk til nasjonalparkene, et bedre vern og større lokal verdiskaping. Merkevaren innebærer en helhetlig visuell profil som skal gjøre nasjonalparkene mer gjenkjennelige og tilgjengelige. Nasjonalparkkommunene skal bruke merkevaren i profileringen av nasjonalparken og i arbeidet med lokal verdiskaping og profilering av kommunen. Foreningen NPKL skal ikke delta i forvaltningen av nasjonalparkene. Med den nye merkevare- og kommunikasjonsstrategien for Norges nasjonalparker, er det også laget nye kvalitative kriterier for å få fornyet status som nasjonalparkkommune.

Beiarn kommune har pr. i dag fortsatt status som nasjonalparkkommune, men etter de gamle kriterier. Statusen ble gitt fram til 2018. Denne ble i 2017 forlenget fram til utgangen av 2021.

Kommunene som er søknadsberettiget ble 15. mai 2018 invitert til å søke om fornyet status som nasjonalparkkommune med virkning fra 2021. Eksisterende nasjonalparkkommuner som søker og får godkjenning etter nye kriterier innen utløpet av 2021 beholder sin status som nasjonalparkkommune.

Merkevaren «Norges nasjonalparker» sin rolle er å inspirere og invitere til besøk, og oppfordre besøkende til å ta del i vernet av nasjonalparkene. Det er satt kvalitetskrav til aktører som skal benytte merket. Alle som oppfyller kriteriene kan benytte merket. Siden Beiarn kommune ikke er en aktør under merket, må vi implementere «*Kriterier for nasjonalparkkommuner for å være aktører under Merkevaren Norges nasjonalparker*» i kommuneplaner. Dette vil gi oss et godt grunnlag for å vurdere hvordan vi som kommune arbeider for å nå målsetningene for merkevaren "Norges nasjonalparker". Kriteriene forutsetter videre at vi som kommune arbeider for å heve kvaliteten på kundereisen, jfr. nedenstående illustrasjon.

Kundereisen betinger høy kvalitet i alle ledd og hos alle aktører, og merkestrategien skal bidra til å sikre denne kvaliteten. Det er i kvaliteten på kundereisen vi som kommune og vertskap kan innfri merkevarens lovnad om gode opplevelser. Samtidig kan kommunen i samarbeid med vernemyndighetene og andre aktører legge til rette slik at verdiene i verneområdene blir tatt vare på. Det vil blant annet bli gjort gjennom lokale tilpasninger av kundereisen. Tettstedsutvikling og konkrete tiltak vil være sentralt i dette arbeidet. Det samme vil kompetanseoppbygging. Ved siden av å ivareta verneformålet, skal aktørene være vertskap for naturopplevelser. I det ligger det en klar intensjon om at besøkende skal føle seg

velkommen uansett hvilke forutsetninger man har for å besøke nasjonalparkene. Besøkende skal føle seg velkommen og ivaretatt hele veien fra inspirasjon på nett til ekte naturopplevelser fra et utkikkspunkt.

Kriterier for nasjonalparkkommuner under merkevaren Norges nasjonalparker.

For å være søknadsberettiget til status som nasjonalparkkommune, må kommunen som hovedregel ha nasjonalparkareal på land større enn 1 km².

Kommuner som er søknadsberettiget, kan søke om å bli godkjent som nasjonalparkkommune når kommunestyret har gjort vedtak om at kommunen skal oppfylle kriteriene for nasjonalparkkommuner. Kravet til kommunen er at tiltak for å oppfylle kriteriene skal innarbeides i kommunens planverk og virksomhet forøvrig. Kommunene bør begynne arbeidet så snart den er tildelt statusen. Innarbeiding i kommuneplanen skal senest skje ved første revidering av kommuneplanen.

Nasjonalparkkommunen skal forankre sin status som aktør under merkevaren Norges nasjonalparker i sitt planverk:

- I kommuneplanens samfunnsdel beskrives mål og strategier for kommunen som nasjonalparkkommune.
- I handlingsdelen beskrives konkrete tiltak og hvordan de skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer, frivillige organisasjoner og private aktører.
- I kommuneplanens arealdel skal det tas hensyn til verneområdene og verneverdiene i områdene. Det må komme fram hvordan kommunen gjør dette ved bruk av arealformål og eventuelt hensynssoner.
- Nasjonalparkens plass som attraksjon og satsingsområde skal beskrives i kommuneplanen. Kommuneplanen skal støtte opp om besøksstrategien for nasjonalparken(e) og de øvrige verneområdene i kommunen og slik bidra til en funksjonell overgang mellom verneområdene og områdene utenfor.
- Nasjonalparkkommunen skal gjennom et aktivt og kontinuerlig arbeid vurdere behov for endringer og forbedringer som bidrar til merkevarens målsetting om mer besøk, økt verdiskaping og bedre vern. Forslag til forbedringer tas opp under den årlige revisjonen av handlingsdelen.
- Nasjonalparkkommunene skal gjennomgå status på kriteriene hvert fjerde år i forbindelse med rullering av kommuneplanen. Statusen sendes Miljødirektoratet.

Nasjonalparkkommunen skal som aktør under merkevaren Norges nasjonalparker være med å innfri merkevarens målsetting om mer besøk, økt verdiskaping og bedre vern:

- Nasjonalparkkommunen er forpliktet til å delta i de arenaene nasjonalparkstyrene har etablert som faglig rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg.
- Nasjonalparkkommunen skal ha minst en naturlig innfallsport til nasjonalparken i form av et tettsted. Tettstedet skal ha grunnleggende servicefunksjoner som dekker

primære behov i et kundereiseperspektiv, herunder; informasjon, overnatting, matservering og dagligvarehandel.

- Nasjonalparkkommunen skal ha en stedsutviklingsplan for tettstedet/tettstedene som er valgt som innfallsport til nasjonalparken.
- Nasjonalparkkommunen skal legge til rette for stedsnære aktivitets-, friluftslivs- og opplevelsestilbud.
- Nasjonalparkkommunen skal, i tett samarbeid med sitt respektive verneområde/nasjonalparkstyre, informere om de nærliggende verneområdene og tilbudene i randsonen til disse. Dersom det skal informeres under merkevaren skal kommunens nasjonalparkkommunelogo benyttes, ikke respektivt kommunevåpen og det tilhørende malverket. All informasjon skal være i henhold til Designmanual for Norges nasjonalparker og holdes oppdatert.
- Nasjonalparkkommunen skal være en aktiv pådriver og tilrettelegger for å høyne kvaliteten på alle punktene i kundereisen, innenfor sitt nedslagsfelt. Dette medfører tett dialog med kommersielle og ikke-kommersielle aktører.
- Nasjonalparkkommunen skal gjennomføre eller bidra til tiltak som styrker kompetansen innen verdiskaping, besøksforvaltning, vern og vertskapsfunksjon i egen kommune.

Status som nasjonalparkkommune gir kommunen rett til å ta i bruk merkevaren og designmanualen med retningslinjer i profilering av kommunen. Det gir også kommunen mulighet til å søke medlemskap i foreningen «Norges nasjonalparkkommuner.» Som medlem i foreningen «Norges nasjonalparkkommuner», vil man gjennom interkommunale samarbeid være med å utarbeide strategiske satsningsområder og handlingsplaner for foreningens medlemmer.

Vurdering:

Formålet med ordningen er å stimulere og bidra til lokal verdiskaping og næringsutvikling med grunnlag i merkevaren Norges nasjonalparker. Med Saltfjellet-Svartisen- og Lahko Nasjonalpark, nasjonal lakseelv og -laksefjord, produksjon av lokalmat og unike kultur- og naturopplevelser i randsonen av nasjonalparkene i Beiarn ligger det et stort potensiale i denne saken.

Med merkevaren Norges nasjonalparker stilles det samtidig høyere krav for å ha status som nasjonalparkkommune. Det kreves et målrettet arbeid med klare målsetninger og konkrete tiltak for at status skal kunne oppnås, og ikke minst beholdes. For å komme dit kreves det betydelig med menneskelige og økonomiske ressurser.

Når man skal vurdere å videreføre ordningen som nasjonalparkkommune vil det være naturlig å se nærmere på noen av de utfordringene som man har som nasjonalparkkommune:

- Beliggenheten
- Støttespillere i næringslivet
- Ressurser

Hvis vi sammenligner oss med nabokommunene Saltdal og Meløy som i dag innehar status som nasjonalparkkommune etter de nye kriterier, har de noen fordeler i forhold til Beiarn kommune slik vi ser det. Saltdal har E6 og jernbane som går gjennom kommunen, mens Meløy har kystriksveien som går gjennom kommunen, samt hurtigrutekai på Ørnes. Det betyr at disse kommunene ut i fra beliggenheten får «gratis» trafikk til randsone og eventuelt nasjonalpark. Skal man inn til nasjonalparkene via Beiarn må man av hovedfartsåren. Store reiselivsgrupper har gjerne mange steder de skal innom i løpet av et skreddersydd opplegg og det vil være naturlig å holde seg på E6 eller kystriksveien.

Å oppnå status som nasjonalparkkommune er en stor oppgave som krever mye, og skal man bruke ressurser på dette trenger man flere næringsaktører som kan dra nytte av statusen. Da Beiarn næringsforum ble utfordret på spørsmålet om nasjonalparkkommune kom det ingen klare signaler på at dette var noe man absolutt bør satse på. Det forteller at de aktørene som kan nyttiggjøre seg av en slik status er mer eller mindre fraværende i Beiarn. Til sammenligning har Meløy mer enn 20 forskjellige reiselivsbedrifter som kan involveres i arbeidet som kreves som nasjonalparkkommune. På samme måte er Saltdal kommune i en unik posisjon med at de har nasjonalparksenteret på Storjord i tillegg til en rekke reiselivsbedrifter de kan samarbeide med.

Mange kommuneadministrasjoner og da særlig kanskje småkommuner er i dag presset på kapasitet i forhold til både lovpålagte og ikke-lovpålagte oppgaver. Denne utfordringen har man også i Beiarn kommune. Som tidligere nevnt så har nabokommunene Saltdal og Meløy helt klart noen fordeler med at de har flere reiselivsaktører å spille på, og Saltdal har fordelene med å ha nasjonalparksenteret i kommunen. Da har man lagt til rette for å spre ressursbruken på flere aktører.

Skal man satse på å være nasjonalparkkommune også etter 2021 må man ta tak i de utfordringene som er nevnt, og det er fullt mulig å løse det på en god måte. Skal man få trafikk til kommunen må man fange opp besøkende på et så tidlig tidspunkt som mulig i kundereisen. Det vil si når eventuelle besøkende sitter hjemme og booker norgesferie på nett. Da vil markedsføring på hjemmeside og sosiale medier være viktige. Da er det samtidig viktig å fremheve hva vi har å tilby i randsonen: Norges beste lakseelv, Stavkirke, grotter med mere. Vi må gi de gode grunner til å ta «omveien» til Beiarn.

Per i dag har vi kanskje ikke det næringslivet som kan nyttegjøre seg av statusen som nasjonalparkkommune. Det er ingen tvil om at man i Beiarn trenger både flere gründere og arbeidsplasser, og i den nylig vedtatte kommuneplanens samfunnsdel sier at «vi skal tilrettelegge for reiselivssatsing med basis i naturgitte forhold og eksisterende verneområder», og «vi skal tilrettelegge for næringsmessig utnytting av naturgitte forhold og naturressurser.» Ved å viderføre ordningen med status som nasjonalparkkommune legger vi dermed til rette for at noen gründere kan satse på nye reiselivsbedrifter i Beiarn.

Med dagens mangel på lokale aktører til å dra lasset sammen, betyr at et eventuelt arbeid med å få status som nasjonalparkkommune nødvendigvis må være i kommunal regi. Beiarn kommune startet i 2019 opp reiselivsprosjektet «Attraktive Beiarn», og det vil være naturlig å se en eventuell deltakelse i Norges nasjonalparker i nær sammenheng med reiselivsprosjektet og Beiarpuls.

Beiarn kommune er også godt i gang med en knutepunktutvikling på Storjord som ut ifra krav og kriterier også vil være eneste alternativ som innfallsport til nasjonalparkene. Med en videreutvikling av lakse- og turistkontor og en videreføring av bearpuls har man samtidig lagt et godt grunnlag i forhold til å utvikle vertskapsrollen som er et viktig element i merkevaren Norges nasjonalparker.

Samtidig er tanken med hele konseptet at man skal danne nettverk mellom nasjonalparkkommuner, nasjonalparkstyre, fylkeskommune, Miljødirektorat med flere for både kompetanseheving og for å spre ressursbruken på alle aktørene innenfor konseptet nasjonalparkkommune, og nettopp dette vil være sentralt for at Beiarn kommune kan være med videre som nasjonalparkkommune. Som allerede nevnt vil det kreve mye av oss som kommune, men det ligger samtidig et stort potensiale i statusen som nasjonalparkkommune.

Beiarn kommune vedtar derfor å implementere kriterier for nasjonalparkkommuner i kommunens planverk, jfr. vedlegg «*Kriterier for nasjonalparkkommuner for å være aktører under merkevaren Norges nasjonalparker*».

Beiarn kommune søker også om å bli aktør under merkevaren «Norges nasjonalparker».

Vedlegg:

«Kriterier for nasjonalparkkommuner for å være aktører under merkevaren Norges nasjonalparker.»

Norges
nasjonalparkkommuner
og nasjonalparklandsbyer

Besøksadresse
Brubakken 2
2686 Lom

Postadresse
Postboks 5
2688 Lom

Kontakt
Sentral +47 61 21 12 00
Direkte +47 974 22 461
post@npkl.no
Organisasjonsnummer 914 889 375

Norges nasjonalparkkommuner og nasjonalparklandsbyer
att. Medlemmene

Dato 2. mai 2017

Kriterier for nasjonalparkkommuner for å være aktører under merkevaren Norges nasjonalparker

Nasjonalparkene er det flotteste vi har av natur, og skal oppleves og bevares. For å synliggjøre nasjonalparkene som attraktive turmål, skal det implementeres en merkevare- og kommunikasjonsstrategi for nasjonalparkene. Formålet med denne er å gjøre nasjonalparkene enda mer attraktive som friluftslivsområder og reisemål, og bidra til tettere samarbeid mellom alle relevante aktører. En enhetlig profilering og kommunikasjon om nasjonalparkene er en del av strategien, slik at nasjonalparkene fremstår som en enhetlig merkevare. Etablering av informasjonspunkter, utkikkspunkter og tilrettelegging for at personer med lite friluftslivserfaring kan gå kortere turer i områdene, er viktige elementer i strategien. Merkevaren Norges nasjonalparker skal bidra til økt besøk på en bærekraftig måte. Fokusområdene for merkevaren er verdiskaping, besøksforvaltning og vern.

Nasjonalparkene, besøkssentrene, nasjonalparklandsbyene, nasjonalparkkommunene og lokalt næringsliv skal være vertskap for opplevelser og vise omsorg for de besøkende og naturen. Denne oppgaven må løses av aktørene i fellesskap.

Merkestrategien legger opp til et utstrakt samarbeid mellom aktørene. Kundereisen starter når den besøkende finner informasjon på nettet, og fortsetter via besøk i for eksempel nasjonalparklandsbyen med reiselivsaktører og besøkssenter til startpunkt, utkikkspunkt eller informasjonspunkt ved nasjonalparken. Hensikten er å gjøre alle aktørene mer tilgjengelige for besøkende, men ikke minst legge til rette for at besøk hos en aktør fører til besøk hos en annen.

Kundereisen betinger høy kvalitet i alle ledd og hos alle aktører, og merkestrategien skal bidra til å sikre denne kvaliteten. Det er i kvaliteten på kundereisen vi som vertskap kan innfri merkevarens lovnad om gode opplevelser. Samtidig kan vi påvirke gjestenes bruk av nasjonalparken og området rundt for å ivareta verneverdiene. Ikke alle verneområder har en kundereise som beskrevet over, men i et samarbeid med reiselivsaktører vil alle verneområder ha sin egen kundereise.

Nasjonalparkene gir muligheter for utvikling av lokal og nasjonal bred (økonomisk, kulturell, sosial og miljømessig) verdiskaping. Nasjonalparkkommunene skal legge til rette for realisering av mulighetene merkevaren Norges nasjonalparker medfører. Selv om aktørene har forskjellige roller og ansvarsområder må implementeringen av merkevaren skje som et aktivt og kontinuerlig samarbeid mellom aktørene.

Besøksforvaltning er å legge til rette for og styre bruken av kommunale områder slik at opplevelsen for de besøkende og den lokale verdiskapingen blir best mulig, samtidig som man ivaretar naturkvalitetene.

Det er viktig at det stilles krav til aktørene under merkevaren for å sikre gjennomgående høy kvalitet. For nasjonalparkkommuner som ønsker å bli en aktør under merkevaren betyr det at de skal bygge opp under verneverdiene og kvalitetene i nasjonalparkene, legge til rette for verdiskaping samt implementere merkevaren Norges nasjonalparker. Hvordan dette gjennomføres i kommunene behandles i kommuneplaner og handlingsplaner.

Nasjonalparkkommunen har som aktør under merkevaren ansvar for å bidra, stimulere og legge til rette for lokal verdiskaping og næringsutvikling.

Nasjonalparkkommunen har ansvar for tilrettelegging for kundereisen innenfor kommunens grenser, utenfor nasjonalparkens grenser.

Nasjonalparkkommunen har et medansvar når det gjelder hvordan kommune og verneområdestyre skal samarbeide om bidrag, stimuli og tilrettelegging i og utenfor nasjonalparken. Kundereisen gir gode rammer for dette og det er avgjørende at partene er bevisst sine roller og oppgaver, og at de utfyller hverandre og arbeider godt sammen.

I et kundereiseperspektiv bør det være en sømløs overgang mellom områdene i og utenfor verneområdene. Vernegrensene skal være tydelige og det bør oppleves som positivt å komme inn i et verneområde. Kommuneplanen bør derfor komplettere besøksstrategien for nasjonalparken.

Nasjonalparkkommunen skal arbeide aktivt med å fylle rollen som aktør under merkevaren. Dette skjer gjennom tiltak i egen regi eller i samarbeid med andre aktører som verneområdestyrene, besøkssenter, næringsliv, grunneiere, fjellstyrene, frivillige organisasjoner og andre det er naturlig å samarbeide med. Tiltak som bidrar til at opplevelsene i kundereisen blir så gode som mulige for de gjestene som besøker våre områder skal prioriteres.

Nasjonalparkkommunene skal gjennomgå status i forhold til kriteriene nedenfor en gang hvert fjerde år i forbindelse med rullering av kommuneplanen. Statusen sendes NPKL.

Gjennom kontinuerlige forbedringer vedlikeholdes eksisterende tilbud samtidig som det utvikles nye over tid.

Alle aktører under merkevaren Norges nasjonalparker skal følge retningslinjene i [Designmanual for Norges nasjonalparker](#).

KRITERIER FOR NASJONALPARKKOMMUNER UNDER MERKEVAREN NORGES NASJONALPARKER

1.0 Kommuneplan

Nasjonalparkkommunen skal forankre sin status som aktør under merkevaren Norges nasjonalparker i sitt planverk.

- 1.1** Nasjonalparkkommunens ansvar og rolle under merkevaren Norges nasjonalparker skal beskrives i kommuneplanen.
- 1.2** I kommuneplanens samfunnsdel beskrives mål og strategier for kommunen som nasjonalparkkommune.
- 1.3** I handlingsdelen beskrives konkrete tiltak og hvordan de skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer, frivillige organisasjoner og private aktører.

- 1.4 I kommuneplanens arealdel skal det tas hensyn til verneområdene og verneverdiene i områdene. Det må komme fram hvordan kommunen gjør dette ved bruk av arealformål og eventuelt hensynssoner.
- 1.5 Nasjonalparkens plass som attraksjon og satsingsområde skal beskrives i kommuneplanen. Kommuneplanen skal støtte opp om besøksstrategien for nasjonalparken(e) og de øvrige verneområdene i kommunen og slik bidra til en funksjonell overgang mellom verneområdene og områdene utenfor.
- 1.6 Nasjonalparkkommunen skal gjennom et aktivt og kontinuerlig arbeid vurdere behov for endringer og forbedringer som bidrar til merkevarens målsetting om mer besøk, økt verdiskaping og bedre vern. Forslag til forbedringer tas opp under den årlige revisjonen av handlingsdelen.
- 1.7 Nasjonalparkkommunene skal gjennomgå status på kriteriene hvert fjerde år i forbindelse med revidering av kommuneplanen. Statusen sendes Miljødirektoratet.

2.0 Kundereisen

Nasjonalparkkommunen skal som aktør under merkevaren Norges nasjonalparker være med å innfri merkevarens målsetting om mer besøk, økt verdiskaping og bedre vern.

- 2.1** Nasjonalparkkommunen er forpliktet til å delta i de arenaene nasjonalparkstyrene har etablert som faglig rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg.
- 2.2** Nasjonalparkkommunen skal ha minst en naturlig innfallsport til nasjonalparken i form av et tettsted.
Tettstedet skal ha grunnleggende servicefunksjoner som dekker primære behov i et kundereiseperspektiv, herunder; informasjon, overnatting, matsservering og dagligvarehandel.
- 2.3** Nasjonalparkkommunen skal ha en stedsutviklingsplan for tettstedet/tettstedene som er valgt som innfallsport til nasjonalparken.
- 2.4** Nasjonalparkkommunen skal ha turmuligheter og merkede stier.
- 2.5** Nasjonalparkkommunen skal legge til rette for stedsnære aktivitets-, friluftslivs- og opplevelsestilbud.
- 2.6** Nasjonalparkkommunen skal, i tett samarbeid med sitt respektive verneområde-/nasjonalparkstyre, informere om de nærliggende verneområdene og tilbudene i randsonen til disse. Dersom det skal informeres under merkevaren skal kommunens nasjonalparkkommunelogo benyttes, ikke respektivt kommunevåpen og det tilhørende malverket. All informasjon skal være i henhold til Designmanual for Norges nasjonalparker og holdes oppdatert.
- 2.7** Nasjonalparkkommunen skal være en aktiv pådriver og tilrettelegger for å høyne kvaliteten på alle punktene i kundereisen, innenfor sitt nedslagsfelt. Dette medfører tett dialog med kommersielle og ikke-kommersielle aktører.

3.0 Kompetanse

Økt kompetanse skal sikre god lokal kunnskap om nasjonalparkkommunen, verneområdene og god service til gjestene.

- 3.1** Nasjonalparkkommunen skal gjennomføre eller bidra til tiltak som styrker kompetansen innen verdiskaping, besøksforvaltning, vern og vertskapsfunksjon i egen kommune.

**KLAGEBEHANDLING - DISPENSASJON BASESTASJON FOR MOBIL
KOMMUNIKASJON
TOLLÅDALEN 22/4**

Saksbehandler: Torbjørn Grimstad
Arkivsaksnr.: 20/901

Arkiv: GNR 22/4

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato	
3/21	Plan og ressursutvalget		22.01.2021
21/21	Plan og ressursutvalget		27.04.2021
24/21	Plan og ressursutvalget		04.06.2021

Rådmannens innstilling:**Saksutredning:**

Saken legges frem uten innstilling ettersom vedtak er fattet og behandlingen gjelder klage på dette enkeltvedtaket.

Bakgrunn:

Jamfør punkt 4 i delegeringsreglementet for Beiarn kommune, vedtatt av Beiarn kommunestyre 14. desember 2020 i sak 79/20, sendes klagen til behandling i det organet som har gjort vedtaket: «Som et hovedprinsipp skal en klage på vedtak først behandles på ny i det organet som har behandlet saken.»

Vurdering:

Rådmannen legger frem klagen uten vurdering. Vi legger ved saksfremlegg produsert i etterkant av møtet 27. april 2021. Eventuelle innspill fra klagemotpart (Technogarden & Telenor) legges frem i møtet, uten vår administrative vurdering.

Hvis klagemotpart ønsker 3 ukers frist til å gi tilsvare vil saken bli meldt trukket i møte av rådmannen.

Vedlegg:

1. Klage på dispensasjonsvedtak av Plan- og ressursutvalget (PLR) i sak 21/21
2. Saksfremlegg til sak 21/21 i PLR
3. Vedlegg fra NOF til saksfremlegg sak 21/21 i PLR

Klage på dispensasjonsvedtak av Plan
og ressursutvalget i sak 21/21 Beiarn
kommune 27.04.2021.

Saksnr: 20/901-11 Løpenr: 2189/21

Beiarn Kommune		
Nr. Saknr.	Del nr.	Hendelse nr.
20/901	16	254/21
21 MAI 2021		
Ark kode P		
Ark kode S	22/4	
Avdeling	Saksbehandler	
Kassasjon	Gradering	T6

Innholdsfortegnelse

1. KLAGE PÅ DISPENSASJONSVEDTAK I SAK 21/ 21 BEIARN KOMMUNE	3
1.1 BAKGRUNNEN.....	3
1.2 DISPENSASJONSVEDTAKET	3
1.3 SAKSINNHOET OG PROSESSEN OPPFYLLER IKKE BESTEMMELSENE I FORVALTNINGSLOVEN, PLAN- OG BYGNINGSLOVEN OG NATURMANGFOLDLOVEN.....	4
1.4 SØKER/TILTAKSHAVER GIS IKKE ANLEDNING TIL Å IVERKSETTE TILTAKET FØR KLAGEN PÅ DISPENSASJONSVEDTAKET ER FERDIGBEHANDLET	4
1.5 KLAGENS OPPBYGNING	5
2. BETYDELIGE SVAKHETER I SAKSINNHOET OG PROSESS	5
2.1 TRINN 1: UTBYGGER SENDER UT NABOVARSEL – 23.10.2020	5
2.2 TRINN 2: INNSIGELSER SENDES FRA OSS SOM NÆRMESTE NABO – 30.10.2020 (E-POST) OG 05.11.2020 (DOKUMENT)	5
2.3 TRINN 3: UTBYGGER SVARER OSS – 19.11.2020	5
2.3.1 Kort utdrag av svar fra Utbygger.....	5
2.3.2 Vår vurdering.....	6
2.4 TRINN 4: UTBYGGER SENDER SØKNADEN TIL KOMMUNEN –	7
2.5 TRINN 5: ADMINISTRASJONEN LAGER INNSTILLING MED ANBEFALING OM Å GODTA UTBYGGINGSSØKNADEN	7
2.5.1 Mangler i Innstillingen fra rådmannen (sitat av avsnitt 2).....	7
2.5.2 Flere alvorlige feil i rådmannens Saksutredning (sitat av avsnitt 2, 3 og 4)	7
2.5.3 Flere alvorlige feil i rådmannens beskrivelse av Bakgrunn (sitat siste avsnitt):.....	8
2.5.4 Alvorlig feil i rådmannens Vurdering (sitat siste avsnitt):.....	9
2.6 TRINN 6: PLAN OG RESSURSUTVALGETS VEDTAK – 22.01.2021	9
2.7 VI OPPDAGER ALVORLIGE FEIL I SAKSGRUNNLAGET TIL PLAN OG RESSURSUTVALGET JF. TRINN 5 - 09.03.2021	10
2.8 TRINN 7: SAK FRA UTBYGGER –	12
2.8.1 Utbygger mottar grunnlagsmaterialet vedrørende vurdering av Naturmangfoldloven - 23.04.2021	12
2.9 TRINN 8: ADMINISTRASJONEN LAGER SAK TIL POLITISK BEHANDLING – 23.04 – 27.04.2021	12
2.9.1 Administrasjonens saksgang	12
2.9.2 Vår vurdering.....	12
2.10 TRINN 9: VEDTAK I PLAN- OG RESSURSUTVALGET – 27.04.2021	13
2.10.1 Plan- og ressursutvalget godkjenner dispensasjonssøknaden.....	13
2.10.2 Vår vurdering av saksgrunnlaget.....	13
3. ALTERNATIVE LOKASJONER AV MOBILMAST BLE PÅPEKT VED INNSIGELSER PÅ NABOVARSEL 5.11.2020..	14
4. VURDERING AV KONSEKVENSER AV VEDTATT LOKASJON AV MOBILMAST I HENHOLD TIL NATURMANGFOLDLOVEN	16
4.1 UTBYGGER OG ADMINISTRASJONENS VURDERING AV NATURMANGFOLDLOVEN RELATERT TIL VEDTATT STEDSVALG FOR MOBILMAST	16
4.1.1 Ansvarlig søker/utbyggers kunnskapsgrunnlag	16
4.1.2 Kunnskapsgrunnlaget må også omfatte konsekvenser for leve- og spillområdene for orrfugl	17
4.2 UTFYLLENDE KUNNSKAPSGRUNNLAG FOR Å VURDERE TILTAKET IHT. NATURMANGFOLDLOVEN.....	18
4.2.1 Vedtatt lokasjon for mobilmast er en gammel innflygings- og spillplass for orrfugl – andre alternativer reduserer de negative effektene.....	18
4.2.2 Høy risiko for at tiltaket medfører habitatsforringelse for orrfugl – alternative plasseringer har mindre negative effekter	19
4.2.3 Orrfugl er en særlig kollisjonsutsatt art - andre alternativer har mindre negative konsekvenser.....	19
4.3 EN SAMLET VURDERING AV LOKASJONSALTERNATIVENE	20
5. EKSEMPLER PÅ VURDERINGER UTFØRT AV FYLKESMANNEN / STATSFORVALTEREN I RELEVANTE SAKER..	20
5.1 SAK I HEMSEDAL KOMMUNE – ALTERNATIVE Plasseringer – VEDTAKET AVVISES GRUNNET SPILLPlass FOR ORRFUGL	20
5.2 SAK I NOTODDEN KOMMUNE - VIKTIGHETEN AV REGISTRERING AV SPILLPlassER FOR SÅRBARE ARTER I VILT KartVERKET.....	21
6 OPPSUMMERING OG KONKLUSJONER	22
REFERANSER	26

1. Klage på dispensasjonsvedtak i sak 21/ 21 Beiarn kommune

1.1 Bakgrunnen

Saken gjelder oppføring av teknisk utstyr for mobilkommunikasjon i Nedre Tollådal. Tiltaket er en 24 meter høy mast med et fotavtrykk på ca. 2 m², og en 3,1 m høy utstyrshytte på 8 m². De fysiske dimensjonene er store sett i forhold til området topografi og vegetasjon. Tiltaket ligger på kanten av et platå og vil ha betydelige fjern- og nærvirkninger. Det er lokalisert i et viktig område for spill- og reproduksjon for orrfugl.

Vedtatt plassering av tiltaket er cirka 90 meter fra bebyggelsen på vår eiendom. Høydeforskjellen mellom vår tomt og stedet masten skal plasseres er omlag 30 meter. Med en mast på 24 meter utgjør samlet høydeforskjell mellom vår tomt og toppen av masten 54 meter. Den estetiske utformingen av omgivelsene påvirkes følgelig i betydelig grad.

1.2 Dispensasjonsvedtaket

Følgende dispensasjonsvedtak ble fattet av Plan og ressursutvalget i møtet 27. april 2021:

BEIARN
kommune
TEKNISK OG LANDBRUK

Saksnr.: 20/901
L.nr.: 21/2189
Vår dato: 03.05.2021
Arkiv: PGNR/22/4
Gradering: /

Technogarden Engineering Resources AS

MELDING OM VEDTAK

Plan og ressursutvalget behandlet i møte 27.04.2021 sak 21/21.

Følgende vedtak ble fattet:

I medhold av plan- og bygningsloven § 19-2 innvilges ansvarlig søker Technogarden Engineering Resources AS og tiltakshaver Telenor Norge AS dispensasjon fra LNFR-formålet i kommuneplanens arealdel for oppføring av basestasjon for mobilkommunikasjon på gnr. 22, bnr. 4, som omsøkt på ca koordinater N 66,892740, Ø 14,81087.

Vedtaket begrunnes med at god mobildekning i dag er viktig infrastruktur, med kritisk funksjon for samfunnssikkerhet og beredskap. Tiltaket er etter naturmangfoldloven vurdert til å ikke påføre alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet. Dette ut fra uttalelse fra Norsk ornitologisk forening, der de peker på at aktivitet kan ha negativ innvirkning i anleggsfase, men at mast, frekvens på sender og bygningsmasse ikke har dokumentert påvirkning i driftsfase på orrleik. I sum vurderes dermed fordelene ved å innvilge dispensasjon som klart større enn ulempene.

Enstemmig vedtatt.

Med vennlig hilsen
Beiarn kommune

1.3 Saksinnholdet og prosessen oppfyller ikke bestemmelsene i Forvaltningsloven, Plan- og bygningsloven og Naturmangfoldloven

Klagen gjelder kommunens vedtak i dispensasjonssøknaden knyttet til lokasjon av basestasjonen. Tiltaket er lokalisert til et område avsatt til landbruks-, natur- og friluftsfremål, samt reindrift (LNFR) i kommunens arealplan. Det anlegges ikke vei frem til anlegget. Det framgår ikke av dispensasjonssøknaden hvordan strøm skal føres til tiltaket.

Siden tiltaket krever en dispensasjonssøknad påhviler det et særlig ansvar for administrasjonen å sikre at saken blir så godt opplyst som mulig før vedtak fattes jf. Forvaltningsloven §17. Den må **ekspisitt** avveie ulike hensyn opp mot hverandre i sine vurderinger og forslag til vedtak i saken. Dette påpekes i PBL § 19,2 tredje ledd «Ved dispensasjon fra loven og forskriften til loven skal det legges særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, jordvern, sikkerhet og tilgjengelighet».

I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være **klart** større enn ulempene etter en samlet vurdering. Her må kommunen foreta en interesseavveining der fordelene ved tiltaket vurderes opp mot de konkrete ulempene.

Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsreglene.

- Vi dokumenterer at innholdet i saken gjennom rådmannens vurderinger, anbefalinger og forslag til vedtak *ikke* oppfyller kravene bak bestemmelsen i PBL §19-2 og §29-2. Det samme gjelder flere av paragrafene i Naturmangfoldloven, særlig §§8-12.
- I tillegg vurderes *avvikene* fra kravene til utførelsen av administrasjonens rolle i saksbehandlingen å være så alvorlige at det ikke kan være tvil om at dette har vært *bestemmende* for kommunens dispensasjonsvedtak jf. Forvaltningsloven §41.
- Rådmannens administrasjon har *ikke* tilfredsstillende dokumentert at fordelene med dispensasjonen er klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.

1.4 Søker/tiltakshaver gis ikke anledning til å iverksette tiltaket før klagen på dispensasjonsvedtaket er ferdigbehandlet

På bakgrunn av sakens alvorlighetsgrad ber vi om at ansvarlig søker/tiltakshaver ikke gis anledning til å iverksette tiltaket før dispensasjonsvedtaket er:

- besluttet omgjort av kommunen slik at forslag til alternativ lokasjon og da spesielt alternativ 2 også blir utredet, eller at
- klagebehandlingen er ferdigstilt hos Statsforvalteren i Nordland.

Klagen på dispensasjonsvedtak og begrunnelse for at det ikke må gis anledning til å iverksette tiltaket *før* klagen er endelig ferdigbehandlet jf. Forvaltningsloven §42. Man kan argumentere for at dette er en unik sak som ikke vil skape presedens for andre framtidige dispensasjonssaker. En slik tilnærming har klare begrensninger.

Dersom denne saken representerer hva som aksepteres som minimumsstandarden for godkjenning av dispensasjonssøknader i kommuner så fremstår dette som en betydelig endring av etablert forvaltningspraksis. Her vises det også til Fylkesmannens / Statsforvalterens behandling og vedtak i dispensasjonssaker knyttet til etablering av mobilmast.

1.5 Klagens oppbygning

I del 2 påpekes svakheter i saksinnhold og prosess. Til hjelp brukes en tidslinje hvor trinnene i arbeidet inngår. For å redusere tidsbruken og forenkle vurderingen av klagen er relevant materiale tatt med i dokumentet.

Del 3 dokumenterer eksistens av alternative lokasjoner i nærheten av vedtatt plassering av tiltaket. Hvert alternativ har ulik topografi og konsekvenser for økologisk funksjonsområde. Eksplisitte vurderingskriterier ble utledet fra bestemmelser i Plan- og bygningsloven og Naturmangfoldloven. Alternative stedsvalg ble på en enkel måte vurdert opp mot kriteriene. Dette ble dokumentert og overlevert i vårt svar på nabovarsel.

Del 4 er basert på etablert kunnskap fra forskning, offentlige utredninger, samt lokalkunnskap om området mobilmasten er vedtatt lokalisert. Her gis en mer utdypende vurdering av konsekvenser av vedtatt lokasjon sett opp mot Naturmangfoldloven. Avslutningsvis gis en samlet vurdering av lokasjonsalternativene sett i forhold til lovverket.

I del 5 gis to eksempler på saker og vedtak av Fylkesmannen/Statsforvalteren som har stor overføringsverdi i forhold til dispensasjonsvedtaket i Beiarn kommune. Flere saker finnes.

Klagen avsluttes med en oppsummering og konklusjon, del 6.

2. Betydelige svakheter i saksinnhold og prosess

Under følger trinnene i saksbehandlingen. Her dokumenteres svakhetene og feilene i innholdet og prosessen.

2.1 Trinn 1: Utbygger sender ut nabovarsel – 23.10.2020

2.2 Trinn 2: Innsigelser sendes fra oss som nærmeste nabo – 30.10.2020 (e-post) og 05.11.2020 (dokument)

Vennligst se vedlagt dokument sendt 05.11.2020.

2.3 Trinn 3: Utbygger svarer oss – 19.11.2020

2.3.1 Kort utdrag av svar fra Utbygger

Deres merknader:

- *Er det teknisk mulig å forskyve tiltaket cirka 40 meter uten at man forringer kvaliteten og stabiliteten på basestasjonens drift? Den vil fortsatt være plassert hos samme grunneier.*

Basestasjonen plasseres på en høyde ovenfor hytta vår. Det er flere vektige argumenter for at tiltaket plasseres «litt inn» på flaten sett fra vår hytte, men likevel så nært Tollådalsveien som mulig. Vi har derfor anbefalt to alternative plasseringer av basestasjonen. Vennligst se vedlagt kart (pdf-fil).

De to alternative plasseringene av tiltaket har klare fordeler uten at det forringer andre parters interesser:

1. Fugle- og dyrelivet blir bedre ivaretatt.
2. Plassering av basestasjonen fordrer en dispensasjonssøknad i «LNFR-område» i kommuneplanen.

Plassen hvor basestasjonen er foreslått oppført er viktig for fugle- og dyrelivet. Orrfugl har f.eks. spillplass på høydedraget hvor masten er planlagt lokalisert. Dette er en spillplass som har eksistert i flere hundre år.

3. Ny basestasjon oppføres slik at kommunen og dens innbyggere fortsatt får en god og stabil dekning. Kvalitet og driftsstabilitet endres ikke av «ny» plassering / lokasjon av basestasjonen.
4. Vi ser ikke at grunneier påføres økte ulemper som følge av våre to forslag til ny plassering av basestasjonen. Grunneier vil også få samme kompensasjon som tidligere.
5. Avstand til eksisterende strømnnett blir noen meter kortere. Kommunens kostnader med å føre frem strøm endres ikke.
6. Høydeforskjellen mellom vår hytte og tiltakshovers planlagte plassering er omlag 30 høydemeter. En mast på 24 meter på «kanten» av berget vil virke ruvende for oss. Visuelt blir ny plassering av tiltaket vesentlig bedre for oss. Den estetiske utformingen vil følgelig bli bedre for oss. Vi ser heller ikke at andre påføres økte ulemper knyttet til den estetiske utformingen og plasseringen.
7. Tilgjengeligheten for grunneier og allmennheten blir ikke redusert.

Vårt forslag til alternativ plassering av basestasjon mobiltelefoni er vist i vedlegg.

- Alt. 1: Lokasjonen er akkurat der hvor basestasjonen er plassert på illustrasjonsbilde i vedlegg F- 01 side 3.
- Alt. 2: Lokasjon er omlag 35 meter fra plassering av alt. 1. Dersom man tar utgangspunkt i illustrasjonsbilde i vedlegg F-01 side 3 er det akkurat der hvor fotografen sto når bildet ble tatt. Alternativ 2 er ett flatt bergparti på en liten høyde. Bergpartiet har et areal i størrelsesorden 30m².

Kommentarer til deres merknader:

Telenor har vurdert deres merknader, og i den forbindelse har også hatt kontakt med grunneier. Grunneieren ønsker ingen alternativ plassering enn det som er omsøkt, og årsaken til dette er at familien bruker området til jakt.

Deres merknader til det planlagte tiltaket samt dette svarbrevet vil bli sendt til kommunen som vedlegg til vår søknad om tillatelse til tiltak, slik at kommunen kan ta beslutning med bakgrunn i den informasjon og i det underlaget som foreligger.

2.3.2 Vår vurdering

I dokumentasjonen ovenfor kan vi ikke se at utbygger har gjort en selvstendig vurdering av alternative lokasjoner av basestasjonen med unntak av å kontakte grunneier. Grunneier ønsker ikke alternativ plassering enn det som er søkt. Årsaken er at familien bruker området til jakt.

Grunneiers ønske om plassering blir dermed premiss for all videre saksbehandling. Saken blir dermed et «ja eller nei» til dispensasjon for oppføring av basestasjon.

Vi mener at bestemmelsene i Plan- og bygningslovens og Naturmangfoldloven, presiseringer av lovens betydning de siste årene og eksempler på gjørelser i dispensasjonsvedtak av fylkesmannen/ statsforvalteren styrker viktigheten av at det foretas reelle vurderinger og avveininger. I søknader om dispensasjon må det derfor være et krav om vurderinger av alternative lokasjoner som reduserer negative følger.

2.4 Trinn 4: Utbygger sender søknaden til kommunen –

2.5 Trinn 5: Administrasjonen lager innstilling med anbefaling om å godta utbyggingssøknaden

Utbygger gjør et enkelt, men virkningsfullt grep jf. 2.3.1 i saksbehandlingsprosessen. Sitat: *«Deres merknader til det planlagte tiltaket samt dette svarbrevet vil bli sendt til kommunen som vedlegg til vår søknad om tillatelse til tiltak, slik at kommunen kan ta beslutning med bakgrunn i den informasjon og i det underlaget som foreligger».*

Under synliggjøres betydelige svakheter i saksinnhold og prosess. Dette blir bestemmende for kommunens dispensasjonsvedtak.

2.5.1 Mangler i Innstillingen fra rådmannen (sitat av avsnitt 2)

«Vedtaket begrunnes med at en god mobildekning i dag er viktig infrastruktur, med stor betydning for samfunnssikkerhet og beredskap. Tiltaket er etter naturmangfoldloven vurdert til å ikke påføre alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, slik at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.»

Vår kommentar:

Vi kan ikke se av saksgrunlaget at rådmannen har gjort en selvstendig vurdering av saken ut fra Naturmangfoldloven. Vurderingen fremstår som svært mangelfull. Vi kan heller ikke se av dokumentasjonen at ansvarlig søker/utbygger har foretatt en slik vurdering. Det fremkommer ingen konkrete vurderinger av mulig vesentlig skade på naturmangfoldet ut fra føre-var-prinsippet eller en avveining av fordeler og ulemper relatert til omsøkt lokasjon eller alternative lokasjoner påpekt av oss.

I vurderingen fra rådmannen står det (sitat 1 avsnitt):

«Tiltaket skal vurderes ut fra naturmangfoldloven §§8-12. Ut fra føre-var-prinsippet skal det unngås mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Tiltaket gjelder en varig fast installasjon uten bevegelige deler på et punkt, hvor det ikke tilrettelegges for menneskelig aktivitet i området. Dette gjør at man kan påregne at dyre- og fuglelivet etter anleggsperioden ikke reagerer på tiltaket. I denne saken vurderes derfor tiltaket til å ikke påføre alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet.»

2.5.2 Flere alvorlige feil i rådmannens Saksutredning (sitat av avsnitt 2, 3 og 4)

«Søker argumenterer for at tiltaket ikke vesentlig tilsidesetter LNR-formålet, samt at tiltaket er en del av viktig infrastruktur, med store samfunnsinteresser.»

«Det er kommet en nabomerknad til søknaden fra nærmeste hyttenabo. Merknaden argumenterer mot plasseringen av tiltaket ut fra hensyn til dyre- og fuglelivet. Nabo sier at orrfugl har spillplass på høydedraget hvor masten er planlagt lokalisert, og at dette er en spillplass som har eksistert i

hundrevis av år. Nabo trekker fram en alternativ plassering 50 meter lengre fra hytta, på en høyde som er 30 meter høyere enn omsøkt plassering».

«Telenor opprettholder søknaden med den begrunnelsen at grunneier ikke ønsker masten plassert på det høyeste høydedraget».

Vår kommentar:

Vi har i all korrespondanse påpekt behovet for utbygging av nødvendig infrastruktur for Nedre Tollådal. Vi har videre dokumentert to alternative plasseringer av tiltaket (ikke en). Disse to lokasjonene framstår som mer optimale stedsvalg enn vedtatt plassering.

Vårt alternativ 1 er lokalisert nærmere vår hytte hytta i luftlinje enn omsøkt plassering av basestasjon, mens alternativ 2 er anslagsvis 25-30 meter lengre vekk enn omsøkt lokasjon. Alternativ plassering 50 meter lengre fra hytta er følgelig en upresis beskrivelse av fakta.

Begge våre alternative forslag til lokasjon er pluss minus 1 til 2 meter fra vedtatt høydeplassering. I saksgrunnlaget fra rådmannen poengteres det at vårt lokasjonsalternativ er 30 meter høyere enn omsøkt plassering. Med en mast på 24 meter vil en økning i størrelsesorden 30 meter gi et veldig skjevt bilde av den faktiske situasjonen.

Siste avsnitt påpeker nettopp dette poenget. Søknaden opprettholdes med den begrunnelse at grunneier ikke ønsker masten plassert på det høyeste høydedraget. Begrunnelsen bygger på feil premiss.

Vi vil også gjøre oppmerksom på at ansvarlig søker ga en helt annen begrunnelse i vårt tilsvaer jf. avsnitt 2.3 Trinn 3. Her står det (sitat): *«Telenor har vurdert deres merknader, og i den forbindelse har også hatt kontakt med grunneier. Grunneieren ønsker ingen alternativ plassering enn det som er omsøkt, og årsaken til dette er at familien bruker området til jakt.»*

2.5.3 Flere alvorlige feil i rådmannens beskrivelse av Bakgrunn (sitat siste avsnitt):

«I denne saken er det kommet inn en nabomerknad som argumenterer mot plassering av tiltaket ut fra hensyn til dyre- og fuglelivet. Nabo sier at orrfugl har spillplass på høydedraget hvor masten er planlagt lokalisert, og at dette er en spillplass som har eksistert i hundrevis av år. Nabo trekker fram en alternativ plassering 50 meter lengre fra hytta, på en høyde som er 30 meter høyere enn omsøkt plassering».

Vår kommentar:

Vi har gjort en vurdering av omsøkt lokasjon av tiltaket i forhold til to alternative lokasjoner av mobilmasten jf. 2.2. Trinn 2 Innsigelser sendes fra oss som nærmeste nabo til utbyggers omsøkte lokasjon.

Alternativene ble vurdert på bakgrunn av følgende faktorer. De to alternative plasseringene av tiltaket har klare fordeler uten at det forringer andre parters interesser:

- 1. Fugle- og dyrelivet blir bedre ivaretatt.*
- 2. Plassering av basestasjonen fordrer en dispensasjonssøknad i «LNFR-område» i kommuneplanen.*

Plassen hvor basestasjonen er foreslått oppført er viktig for fugle- og dyrelivet. Orrfugl har f.eks. spillplass på høydedraget hvor masten er planlagt lokalisert. Dette er en spillplass som har eksistert i flere hundre år.

3. Ny basestasjon oppføres slik at kommunen og dens innbyggere fortsatt får en god og stabil dekning. Kvalitet og driftsstabilitet endres ikke av «ny» plassering / lokasjon av basestasjonen.
4. Vi ser ikke at grunneier påføres økte ulemper som følge av våre to forslag til ny plassering av basestasjonen. Grunneier vil også få samme kompensasjon som tidligere.
5. Avstand til eksisterende strømnett blir noen meter kortere. Kommunens kostnader med å føre frem strøm endres ikke.
6. Høydeforskjellen mellom vår hytte og tiltakshavers planlagte plassering er omlag 30 høydemeter. En mast på 24 meter på «kanten» av berget vil virke ruvende for oss. Visuelt blir ny plassering av tiltaket vesentlig bedre for oss. Den estetiske utformingen vil følgelig bli bedre for oss. Vi ser heller ikke at andre påføres økte ulemper knyttet til den estetiske utformingen og plasseringen.
7. Tilgjengeligheten for grunneier og allmennheten blir ikke redusert.

2.5.4 Alvorlig feil i rådmannens Vurdering (sitat siste avsnitt):

«Når da en nabomerknad settes opp mot samfunnssikkerhet og beredskap, vil hensynet til samfunnet være klart sterkere enn den enkelte. Dette gjør at fordelene ved å innvilge dispensasjon regnes som klart større enn ulempene».

Vår kommentar:

I vurderingen vinkles våre nabomerknader på en slik måte at de framstår som om det er en «kamp» mot å etablere nødvendig infrastruktur for Nedre Tollådal. Dette er igjen en faktafeil. Alle våre anmerkninger og dokumentasjoner tar utgangspunkt i viktigheten av å få etablert mobilmast. I denne saken finnes det imidlertid to andre alternative lokasjoner som ut fra f.eks. Naturmangfoldloven er bedre egnet enn det da omsøkte stedsvalget.

Rådmannens saksframstilling tilsier at politikerne kun skal ta stilling til «ja eller nei» til dispensasjonssøknaden og lokasjonen som administrasjon/grunneier har fastsatt.

2.6 Trinn 6: Plan og ressursutvalgets vedtak – 22.01.2021

Rådmannens innstilling fikk 1 stemme og falt. I sitt vedtak ber Plan- og ressursutvalget utbygger om en nærmere vurdering av omsøkte plassering ut fra naturmangfoldloven og de opplysninger som har framkommet om leiksted for orrhøns.

3/21

SØKNAD OM DISPENSASJON - BASESTASJON FOR MOBIL KOMMUNIKASJON TOLLÅDALEN 22/4

Vedtak:

«Plan og ressursutvalget ber utbygger av basestasjon for mobil kommunikasjon i Tollådalen, om en nærmere vurdering av plasseringen ut fra naturmangfoldloven og de opplysninger som har framkommet om leiksted for orrhøns».

Vedtatt med 4 mot 1 stemme.

Behandling:

Utvalget fremmet følgende forslag til vedtak:

«Plan og ressursutvalget ber utbygger av basestasjon for mobil kommunikasjon i Tollådalen, om en nærmere vurdering av plasseringen ut fra naturmangfoldloven og de opplysninger som har framkommet om leiksted for orrhøns».

De to forslagene til vedtak ble stillt opp mot hverandre:

Rådmannens innstilling fikk 1 stemme og falt.

Rådmannens innstilling:

Plan- og ressursutvalget er positive til å innvilge dispensasjon i medhold av plan- og bygningsloven § 19-2 fra LNFR-formål i kommuneplanens arealdel for oppføring av teknisk utstyr for mobilkommunikasjon på gnr. 22, bnr. 4, som omsøkt.

Vedtaket begrunnes med at god mobildekning i dag er viktig infrastruktur, med stor betydning for samfunnssikkerhet og beredskap. Tiltaket er ettes naturmangfoldloven vurdert til å ikke påføre alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, slik at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.

Resterende behandling delegeres til rådmannen med mindre det kommer inn vesentlige merknader.

2.7 Vi oppdager alvorlige feil i saksgrunnlaget til Plan og ressursutvalget jf. trinn 5 - 09.03.2021

Under gjengis vårt svar til kommunens administrasjon. Svaret ble gitt på e-post.

Torbjørn Bjørklund

9. mars 2021 kl. 10:30

Feil i saksgrunnlaget fra rådmannen i saksnummer 3/21 og med arkiv nummer 20/901 Søkn...

Til: torbjorn.grimstad@beiarn.kommune.no, Kopi: Anne-Kristin Solbakk

Detaljer

Hei Torbjørn,

Vi viser til saksgrunnlaget fra rådmannen i sak behandlet av Plan og ressursutvalget, saksnummer 3/21 og med arkiv nummer 20/901 Søknad om dispensasjon basestasjon for mobil kommunikasjon Tollådal 22/4 i januar 2021. Vennligst se saksutredningen 3 avsnitt siste setning. I saksgrunnlaget står det: «Nabo trekker frem en alternativ plassering 50 meter lengre fra hytta, på en høyde som er 30 meter høyere enn omsøkt plassering». Setningen inneholder feil og gir følgelig et galt meningsinnhold.

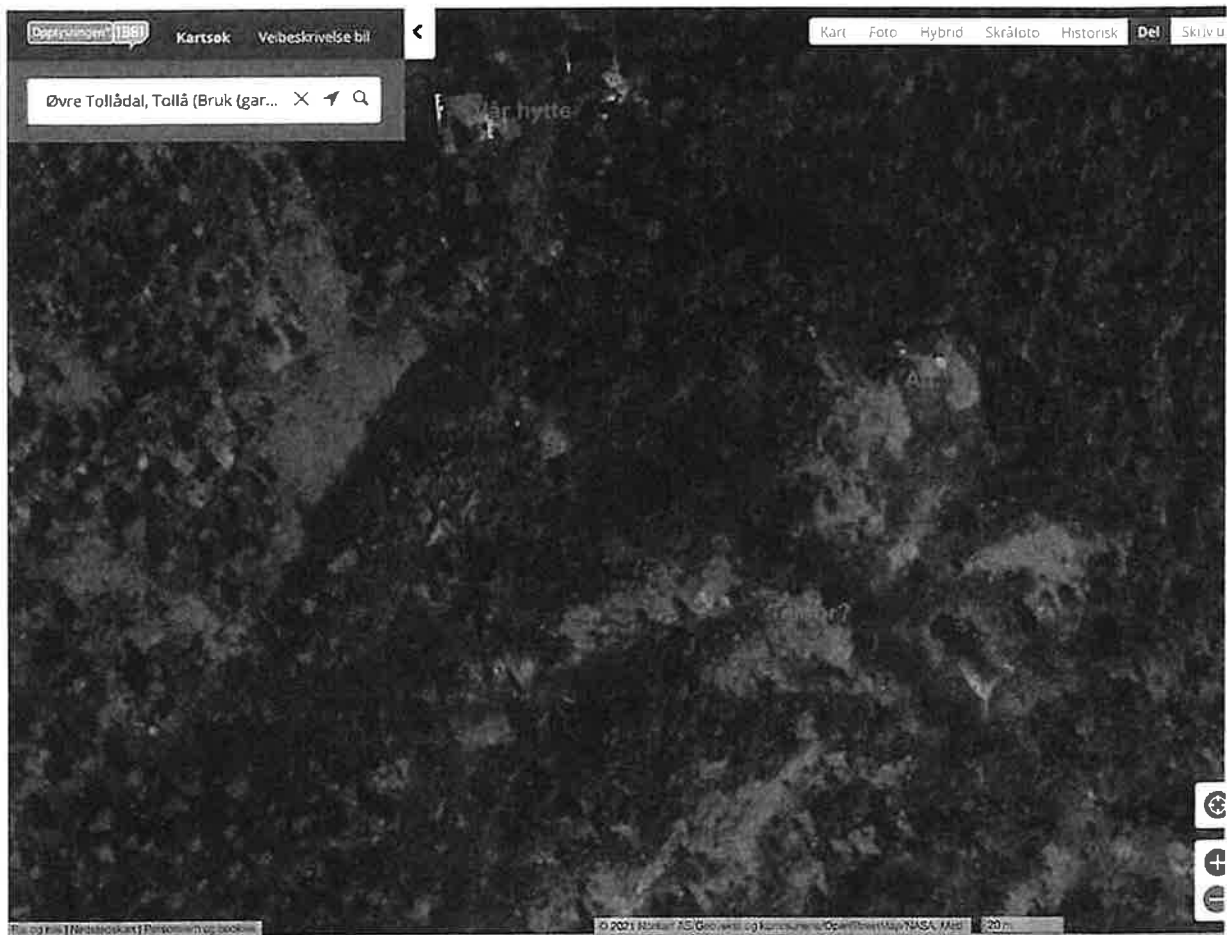
- Vi har foreslått to alternative plasseringer av mobilmasten. Alt. 2 er etter vårt syn det klart beste.
- Vi har lagt til grunn at det er dette alternativet (alt. 2) som det vises til i saksgrunnlaget. (Vennligst se f.eks. våre innspill til ansvarlig søker vedrørende plassering av mobilmast)

- Ut fra vår kjennskap til terrenget så vil vårt forslag til plassering av mobilmast (alt. 2) være omtrent i samme avstand fra hytta vår som den søkte plassering til Telenor (pluss/minus 15-20 meter).
- Avstanden mellom søkt plassering til Telenor og vårt anbefalte stedsvalg, alt. 2, er cirka 40 meter. Det er ikke enkelt å vurdere eksakt distanse da søknaden fra Telenor etter vår kunnskap ikke inneholder eksakte koordinater for plassering.
- Forskjellen i kotehøydene mellom vårt alt. 2 og stedsvalget til Telenor er omlag 1-2 meter (ikke 30 meter).
- Vårt alt. 2 ligger på ett flatt berg med et areal på cirka 30 kvadratmeter.

Våre forslag til alternativ plassering av mobilmast er:

Alt. 1: Koordinater 66,89287 grader (?) N 14,81121 grader (?) Ø. Kotehøyde 468 m.

Alt. 2: Koordinater 66,89248 grader (?) (N) 14,81167 grader (?) Ø. Kotehøyde 471 m.

Alternativene for lokalisering av mobilmast er vist i vedlagt dokument:

(Begrunnelse for alternativ plassering av mobilmast):

05-11-2020
Brev in...al .pdf

Selv om vi nå påpeker feil i saksgrunnlaget så ønsker vi å være løsningsorienterte slik at Beiarn kommune og innbyggerne snart får tilgang til raske og stabile signaler fra nødvendig mobilmast. Problemet er at det finnes bedre lokasjoner like i nærheten og da spesielt vårt alternativ 2.

Det er bare å ta kontakt dersom noe skulle være uklart.

Med vennlig hilsen

Torbjørn Bjørklund og Anne-Kristin Solbakk
Eier av hytta
Tollådalsveien 531
8114 TOLLÅ
Tlf.: + 47 976 52 887
tb@bmccconsulting.no
www.bmccconsulting.no

2.8 Trinn 7: Sak fra utbygger –

2.8.1 Utbygger mottar grunnlagsmaterialet vedrørende vurdering av Naturmangfoldloven - 23.04.2021

Vedlegg 20/901-7

Beiarn kommune

Fra: Jan Wasmuth <janwasmuth15@gmail.com>
Sendt: fredag 23. april 2021 13:48
Til: NOF avd. Nordland; Maghsoud Bagheri
Kopi: Britta Wahl; Magnhild Johansen; Marte Moksnes Songøygard; Thorbjørn Aakre
Emne: Re: Ber om uttalelse angående oppsetting av basestasjon på Gnr. 22 / Bnr. 4, ved Tollådal, Beiarn kommune.

Norsk ornitologisk forening avdeling Bodø er blitt forelagt søknad fra Technorgarden som på vegne av Telenor Norge har søkt om byggetillatelse til å sette opp en basestasjon i Nedre Tollådal ved Gergetjølt. I et brev fra kommunen (som vi ikke har fått) ber de om en vurdering av plasseringen av installasjonen ut fra naturmangfoldloven.

Det få registreringer i artsdatabasen fra området. NOF har heller ikke hatt muligheter til å befare området siden saken er kommet såpass tidlig på året at det vil være begrenset observasjoner som kan gjøres. Dersom vi skal kunne gi en grundig beskrivelse av området må det registreres arter over tid og aller helst i hekkesesongen.

Viktige registreringer er likevel gjort. Nordflaggermus er vanlig og registrert. Siden det finnes nordflaggermus finnes det også insekter. Dette betyr at området sannsynligvis har en solid bestand av inskjetende fugler som sangere, meiser og fuglekonge.

Personlig meddelt fra hytteeiere i området er spillplass for orrfugl. Dette stemmer med topografi og type skog, blanding mellom barskog (furu) og lauvskog. Små myrer gjør området godt egnet til orrfugleik.

Grunnlagsmaterialet mottas per e-post av ansvarlig søker fredag ettermiddag.

2.9 Trinn 8: Administrasjonen lager sak til politisk behandling – 23.04 – 27.04.2021

2.9.1 Administrasjonens saksgang

Den 20 april ble sakspapirene sendt sammen med innkallingen til Plan og ressursutvalgets møte 27. april. Dispensasjonssaken var ikke med i innkallingen ettersom Beiarn kommune fikk uttalelsen fra Norsk ornitologisk forening (NOF) først om ettermiddagen 23. april. Uttalelsen ble registrert i kommunens sakssystem mandag 26. april.

Saken ble tatt opp som tilleggssak i møtet. Plan- og ressursutvalget mottok ikke saksgrunnlaget i sin helhet slik dette foreligger, men ble muntlig orientert om uttalelsen fra NOF. Orienteringen var tilnærmet lik med saksfremlegget, og rådmannen vurderte at saken var godt nok opplyst til å kunne behandles, hvis møteleder og utvalget aksepterte tilleggssaken.

2.9.2 Vår vurdering

Dispensasjonsvedtaket ble behandlet uten at saken var satt på sakskartet. Plan og ressursutvalget mente at saken var tilfredsstillende opplyst til at vedtak kunne fattes. Siden det kun ble gitt en muntlig orientering er vi usikker på om det kun var opplysningene til «NOF» som ble gjennomgått eller hvorvidt rådmannens gjennomgang av innstillingen, saksutredningen og vurderingen ble presentert som grunnlag for politisk vedtak.

Saken ble dermed en vurdering av «ja eller nei» til oppsetting av mast på den omsøkte lokasjonen.

2.10 Trinn 9: Vedtak i Plan- og ressursutvalget – 27.04.2021

2.10.1 Plan- og ressursutvalget godkjenner dispensasjonssøknaden

2.10.2 Vår vurdering av saksgrunnlaget

Eksempler fra Saksutredningen:

I saksutredningen side 1 avsnitt 4. står det *«I sin kommunikasjon til søker 5. november 2020, har nabo vist til to alternative plasseringer, hvorav den ene er illustrert i søknaden. Beiarn kommune forstår innkommet søknad slik at dette er tilnærmet omsøkt plassering av tiltaket. Denne vises som «alt 1. i figur på neste side. I sin søknad har Telenor plassert tiltaket ca. 15 meter sørvest for denne plassering».*

Vi har fra 5. november 2020 påpekt at det er to alternativer som er aktuelle lokasjoner for mobilmasten når man tar hensyn til relevante lovbestemmelser i Plan- og bygningsloven og Naturmangfoldloven. Vurderingskriteriene som ble anvendt i nabovarsel er på en enkel måte utledet fra noen av lovbestemmelsene. I ettertid er vi blitt gjort kjent med fylkesmannens/statsforvalterens praksis med å oppheve dispensasjonsvedtak som har store likhetstrekk med vedtaket i Beiarn kommune.

I avsnitt 1 på side 2 står det *«Etter samtaler med nabo har Beiarn kommune fått forståelsen for at avviket mellom omsøkt plassering og alternativ 1 i deres inngående korrespondanse utgjør en betydelig forskjell i terrenget. Dette til tross at avstanden er kun ca. 15 meter i horisontplanet. Det som for utvalgets første behandling var avgjørende var påvirkninger på orrfugleik, og ikke eventuell visuelt estetisk sjenerende plassering i forhold til naboer.»*

Vi er usikre på hvilket tidspunkt det her refereres til. I følge telefonloggen ble Torbjørn Bjørklund oppringt av saksbehandler i Beiarn kommune dagen etter dispensasjonsvedtaket, 28.04.2021. Vi ble ikke kontaktet av kommunens administrasjon før vedtaket i Plan og ressursutvalget den 22. januar 2021.

Her vil vi anføre at kommunen allerede i nabovarsel fikk dokumentert at lokasjonsalternativ 2 burde vurderes nærmere. Avstanden mellom omsøkt lokasjon og alternativ 2 blir ikke kommentert i saksgrunnlaget. Siden avstanden i horisontplanet mellom disse er ca. 25-30 meter burde dette vært vurdert. Signalmottak og sendeforhold kan av den grunn ikke være en faktor som tillegges vekt i en samlet vurdering av stedsvalget.

Dokumentasjonen fra oss viser at alternativ 2 framstår som et mer optimalt alternativ. Alternativet gir samlet sett den minste ulempen vurdert ut fra relevante lovbestemmelser i Plan- og bygningsloven og Naturmangfoldloven. Eksempelvis så vil kunnskap om topografien rundt alternativ 2 og orrfuglenes flygekorridorer tilsa at dette alternativet vil gi minst ulemper sett i forhold til de øvrige alternativene.

Eksempler fra Vurdering:

1. avsnitt *«Rådmannen vurderer saken slik at vi ut fra føre-var-prinsippet i Naturmangfoldloven må påregne at basestasjonen vil påvirke insekter negativt, uavhengig av hvor den plasseres. Alternativ plassering i hyttenaboen sitt innspill er ca 50 meter fra omsøkt plassering (se vår anmerkning i saksutredningen), slik at det er grunn til å tro at begge lokaliteter ligger i samme leveområde for pattedyr, fugler og insekter i området. Det vi tidligere har bedt om vurdering fra søker om, er vurdering av plassering i forhold til orrfugleik. Her opplyser NOF avd. Bodø at de ikke har dokumentasjon som tilsier at basestasjonen vil påvirke leiken. Økt aktivitet kan vi anta vil ha negativ virkning».*

2 avsnitt «Beiarn kommune legger til grunn at tiltaket ikke vil medføre særlig økt aktivitet i området, utover selve anleggsfasen. I sum vurderer vi derfor ulempene ved tiltaket som små. Fordelene ved god mobildekning, som i dag er viktig infrastruktur, med kritisk funksjon for samfunnssikkerhet og beredskap, vurderes som klart større».

Dersom utbygger eller kommunen hadde kontaktet oss ville de fått et langt bedre kunnskapsgrunnlag. Da ville betydningen av lokasjonenes landskaps plassering og topografien rundt framkomme. Alternativene er f.eks. vesentlig forskjellig hva gjelder de dominerende flygetraséene for blant annet orrfluglene. Slike betraktninger vil tydeliggjøre at alternativene har ulike effekter på leveområdet til hønefluglene. Også i denne sammenheng framstår alternativ 2 som det stedsvalget med minst negative virkninger sett i forhold til de andre alternativene.

Saksbehandlingen og dispensasjonsvedtaket oppfyller ikke kravene som stilles i:

- Forvaltningsloven
- Plan- og bygningsloven
- Naturmangfoldloven

Vårt syn støttes også av Fylkesmannens/Statsforvalterens vedtak i saker som har mange likhetspunkter med dispensasjonsvedtaket i Beiarn kommune.

3. Alternative lokasjoner av mobilmast ble påpekt ved innsigelser på nabovarsel 5.11.2020

Dette kapitlet viser at det svært tidlig i saksbehandlingsprosessen (november 2020) ble dokumentert at det eksisterte en mer optimal plassering av tiltaket enn hva som ble vedtatt i dispensasjonssøknaden. Ingen parter, aktører eller interesser som for eksempel naturformål kommer dårligere ut med våre to alternative forslag til lokasjoner av basestasjonen.

For raskt å kunne vurdere hvorvidt det eksisterer en mer optimal lokasjon av tiltaket ble et sett av vurderingskriterier synliggjort. Kriteriene viste eksplisitt innenfor ulike områder hvorvidt de to forslagene til lokasjon er bedre enn lokasjonen i dispensasjonssøknaden. For behandlingen av dokumentasjonen vises det til kapittel 2.5 Administrasjonen lager innstilling med anbefaling om å godta utbyggingssøknaden.

Vi vurderer at *avvikene* fra kravene som stilles til utførelsen av administrasjonens rolle i saksbehandlingen er så alvorlige at det etter vårt syn ikke kan være tvil om at dette har vært *bestemmende* for kommunens dispensasjonsvedtak jr. Forvaltningsloven §41.

Følgende fremgår av vår innsigelse 5.11.2020:

De to alternativene vurderes i forhold til tiltakshavers plassering av basestasjonen:

- *Kvaliteten på mottak og sending av signaler blir ikke dårligere.*
  - *Begge alternative lokasjoner er tilnærmet på samme høyde over havet som tiltakshavers lokasjon. Ny basestasjon oppføres slik at kommunen og dens innbyggere fortsatt får en god og stabil dekning. Kvalitet og driftsstabilitet endres ikke av «ny» plassering av basestasjonen.*

- *Ivaretar naturformålet enda bedre.*
  - *Plassering av tiltaket skjer i et område som er viktig for fugle- og dyreliv. Orrfugl har spillplass på høydedraget i retning av Sætermoen/Tjyvåli. Hvis ønskelig kan det dokumenteres med bilder at dette er en spillplass. Denne har trolig eksistert i flere hundre år. De to alternative lokasjonene innebærer at basestasjonen trekkes lengre bort fra spillplassen til blant annet orrfuglene.*
- *Tilgjengeligheten for grunneier og allmennheten blir ikke redusert.*
  - *De to alternative plasseringene vil ikke redusere tilgjengeligheten for verken grunneier eller allmenheten sammenlignet mot tiltakshavers plassering av basestasjonen.*
- *Utbyggingskostnadene økes ikke.*
  - *Utbyggingskostnadene for både tiltakshaver og Beiarn kommune økes ikke. Begge våre alternativer er litt nærmere eksisterende strømlinje. Kostnadene ved å føre fram strøm til de to alternative plasseringene av mobilmasten vil være marginalt billigere. I de to alternativene så er selve grunnen hvor basestasjonen skal stå fast fjell på et flatt berg, noe som bør gi marginalt billigere utbyggingskostnader for tiltakshaver. Søkt plassering av mobilmast er i noe mer kupert terreng.*
- *Driftskostnadene for basestasjonen økes ikke.*
  - *De to alternative lokasjonene av basestasjonen vil ikke føre til høyere driftskostnader for utbygger.*
- *Grunneier får fortsatt samme økonomiske kompensasjon for å avstå grunn.*
  - *Det er samme grunneier som vil avstå grunn til tiltakshaver også i våre to forslag til lokasjon. Grunneier vil følgelig ikke komme dårligere ut økonomisk. Vi ser ikke at grunneier påføres økte ulemper som følge av våre to forslag til ny plassering av basestasjonen.*
- *Visuell plassering og estisk utforming blir bedre for oss uten at det går på bekostning av andre aktører eller interesser.*
  - *Basestasjonen plasseres på en høyde ovenfor hytta vår. Det er flere vektige argumenter for at tiltaket plasseres «litt inn» på flaten sett fra vår hytte, men likevel så nært Tollådalsveien som mulig (alternativ 2). Høydeforskjellen mellom vår hytte og tiltakshavers planlagte plassering av basestasjonen er omlag 30 høydemeter. En mast på 24 meter på «kanten» av berget vil være ruvende sett fra vår hytte. Visuelt blir ny plassering av tiltaket (to alternativer) vesentlig bedre. Den estetiske utformingen vil følgelig bli bedre for oss. Vi ser heller ikke at andre parter/interessenter påføres økte ulemper knyttet til den estetiske utformingen og plasseringen.*

En samlet vurdering viser at anbefalte lokasjonsløsninger og da spesielt alternativ 2 gir betydelige fordeler uten at andre parters interesser blir skadelidende.

4. Vurdering av konsekvenser av vedtatt lokasjon av mobilmast i henhold til Naturmangfoldloven

Dette kapitlet består av to hoveddeler. Den ene omfatter ansvarlig søker/utbygger og administrasjonens kunnskapsgrunnlag og vurderinger i henhold til Naturmangfoldloven sett i forhold til omsøkt stedsvalg. Den andre delen omhandler et mer utfyllende kunnskapsgrunnlag for saken. Dokumentasjonen bygger på relevant forskningslitteratur, offentlige utredninger og rapporter. Dersom utbygger eller kommunens administrasjon hadde tatt kontakt ville de ha fått oversendt denne informasjonen omgående.

4.1 Utbyggers og administrasjonens vurdering av Naturmangfoldloven relatert til vedtatt stedsvalg for mobilmast

4.1.1 Ansvarlig søker/utbyggers kunnskapsgrunnlag

Under følger e-post fra Jan Wasmuth til Norsk Ornitologisk Forening – avdeling Nordland, samt representant for ansvarlig søker Maghsoud Bagheri, Technogarden Engineering.

Hva angår konsekvenser av det omsøkte tiltaket for orrfugl fremgår følgende (siste setning): *«Vi finner ingen dokumentasjon på at mast, frekvens på sender og bygningsmasse har noen påvirkning på orrfugleik, men vil anta at økt aktivitet har en negativ innvirkning.»*

Vedlegg 20/901-7

Beiarn kommune

Fra: Jan Wasmuth <janwasmuth15@gmail.com>
Sendt: fredag 23. april 2021 13:48
Til: NOF avd. Nordland; Maghsoud Bagheri
Kopi: Britta Wahl; Magnhild Johansen; Marte Moksnes Songøygard; Thorbjørn Aakre
Emne: Re: Ber om uttalelse angående oppsetting av basestasjon på Gnr. 22 / Bnr. 4, ved Tollådal, Beiarn kommune.

Norsk ornitologisk forening avdeling Bode er blitt forelagt søknad fra Technorgården som på vegne av Telenor Norge har søkt om byggetillatelse til å sette opp en basestasjon i Nedre Tollådal ved Gergetjølt. I et brev fra kommunen (som vi ikke har fått) ber de om en vurdering av plasseringen av installasjonen ut fra naturmangfoldloven.

Det få registreringer i artsdatabasen fra området. NOF har heller ikke hatt muligheter til å befare området siden saken er kommet såpass tidlig på året at det vil være begrenset observasjoner som kan gjøres. Dersom vi skal kunne gi en grundig beskrivelse av området må det registreres arter over tid og aller helst i hekkesesongen.

Viktige registreringer er likevel gjort. Nordflaggermus er vanlig og registrert. Siden det finnes nordflaggermus finnes det også insekter. Dette betyr at området sannsynligvis har en solid bestand av insektetende fugler som sangere, meiser og fuglekonge.

Personlig meddelt fra hytteeiere i området er spillplass for orrfugl. Dette stemmer med topografi og type skog, blanding mellom barskog (furu) og lauvskog. Små myrer gjør området godt egnet til orrfugleik.

Basestasjon, insekter og fugler.

Det er en stor diskusjon rundt stråling fra basestasjoner, fugledød og insektdød samt insekter og fuglers evne til å orientere seg. Videre vil nærhet til stasjonen kanskje bety noe for skader på dyr og mennesker.

Det er i skrivende stund ikke konkludert rundt stråling og skadevirkninger. Det observeres og dokumenteres likevel at enkelte insektarter og grupper påvirkes sterkt av både 4G og 5G.

Gallofjuolida er en høyde omtrent 100 m fra Gergetjølt. Høyden består av fast berg. Rundt høyden ligger det små myrdrag med spredt skog av bjørk, selje og furu. På de ulike myrene mindre enn 100 meter fra der anlegget er plassert har det vært leik av orrfugl i manns minne. Leiken foregår i hovedsak på de samme myrene årvisst. (Personlig meddelelse)

Biomangfold rundt Gallofjuolida.

Spesielt i området er nordflaggermus. Nordflaggermus er registrert til Finnmark, men har sin nordlige del av hovedutbredelsen i Salten. Årsaken til god utbredelse i Salten er tilgang på mat.

Vi kan anta at insektsfaunaen vil bli påvirket av basestasjonen om vi legger til grunn «føre var»-prinsippet. Dette vil igjen påvirke fugler og pantedyr.

Etablering av basestasjoner krever noe infrastruktur slik som veier til atkomst og strøm. Det er derfor viktig at inngrepet ikke skjer over myr eller gjennom viktige biotoper.

NOF lokallag Bode mener derfor at basestasjonen primært bør etableres nær bebyggelse og der det allerede finnes infrastruktur.

Etablering av basestasjoner er i seg selv et lite inngrep. Det består av et hus på 6-7 m², ei mast på 15-20 meter. Det framkommer ikke av den dokumentasjonen vi har tilgang til hvilke frekvenser basestasjonen skal sende med, men det antas at det legges opp til sending opp til 120GHz.

Vi finner ingen dokumentasjon på at mast, frekvens på sender og bygningsmasse har noen påvirkning på orrfugleik, men vil anta at økt aktivitet har en negativ innvirkning.

Mvh Jan Wasmuth

4.1.2 Kunnskapsgrunnlaget må også omfatte konsekvenser for leve- og spillområdene for orrfugl

Oppdragsbeskrivelsen fra ansvarlig søker/utbygger omfatter kun plasseringen av omsøkt stedsvalg og ikke alternative lokasjoner i nærheten. Følgelig er det ikke mulig å gjøre en tilfredsstillende vurdering av konsekvenser ved ulike lokasjoner.

Vi finner betydelig dokumentasjon i forskning og offentlige utredninger for at master og andre barrierer plassert i leve- og spillområder for skogshøns medfører stor risiko for både habitatsforringelse og kollisjoner. Vurdering av alternative lokasjoner sett opp mot bestemmelsene i Naturmangfoldloven er derfor nødvendig.

Når faktagrunnlaget i saken er mangelfullt og vurderingene i lys av Naturmangfoldloven ikke er tilfredsstillende er det nødvendig å supplere med mer faktabasert informasjon med basis i forskning,

offentlige utredninger og lokalkunnskap. Dette vil være til viktig hjelp for en helhetlig vurdering av dispensasjonsvedtaket.

4.2 Utfyllende kunnskapsgrunnlag for å vurdere tiltaket iht. Naturmangfoldloven
Det fremgår av St. melding nr. 14 (2015-2016) Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold (s. 45) at

«De viktigste konsekvensene for naturmangfold er knyttet til direkte tap av naturtyper og leveområder gjennom arealbeslag, indirekte tap av leveområder gjennom forstyrrelses og unnvikelseeffekter, barriereeffekter som påvirker vandring og spredning, samt økt dødelighet hos enkelte artsgrupper av fugl som følge av at de kolliderer med faste installasjoner».

4.2.1 Vedtatt lokasjon for mobilmast er en gammel innflygings- og spillplass for orrfugl – andre alternativer reduserer de negative effektene
Masten er 24 m høy og rager langt over furu- og fjellbjørkeskogen i dette subalpine området (ca. 460 moh.). Tiltaket ligger på kanten av et platå/myrområde og vil ha betydelige fjern- og nærvirkninger. Det er lokalisert i et viktig område for spill og reproduksjon for orrfugl. Det er fra før ingen luftlinjer eller master i nærområdet.

Det er betydelig risiko for at en gjennomføring av tiltaket på den vedtatte lokasjonen vil ha alvorlige og irreversible følger for sårbare fuglearter.

Området er særdeles viktig for fugl. Vinter/vår er vedtatt lokasjon i beiteområde for trekkende fugler som snøspurv og sidensvans. Det sees ofte rype og orrfugl (med kyllinger om sommeren), og mer spredte observasjoner av tiur (sist observert over flere dager i april 2021). Andre arter som lever i området er kongeørn (streifer jevnlig over området), hønsehauk, kattugle og haukugle (haukugle kun sporadisk observert). Dette er sårbare og hensynskrevende fuglearter der flere er rødlistet. Det er en bestand av nordflaggermus i området (alle flaggermusarter i Norge er vernet). Av pattedyr som ferdes på platået/myrområdet er elg og rødrev blant de mest høyfrekvente, sistnevnte særlig i spilltiden for orrfugl. Det observeres noen ganger små grupper av reinsdyr.

Helårs bestand av orrfugl på vedtatt lokasjon for mobilmast

Det fremheves spesielt at området det er vedtatt å plassere mobilmast på har en *helårs bestand* av orrfugl. Høydedraget og nærliggende myrområde er en *nøkkelbiotop* som spill- og parringsplass for orrfugl. Hver vår observeres det fra vår eiendom at orrfuglene (ofte flere samtidig) befinner seg på kanten av denne delen av platået. I spilltiden oppholder orrfugl seg der de lett kan sees og høres, har god oversikt over hverandre og rovvilt, samt enkelt kan foreta flukt (e.g., Haug & Hansen, 2005).

Spillplasser for orrfugl og storfugl er typisk *svært stedsspesifikke og tradisjonelle* (Finne, Kristiansen, & Wegge, 2003). Muntlige overleveringer i slekten tilsier at den aktuelle spillplassen er svært gammel. Vi har ikke observert andre spillplasser for orrfugl i nærområdet. Dette tilsier at området et viktig og foretrukket område ut fra topografi og vegetasjon.

I forhold til skogsdrift og andre naturinngrep skal spillplasser for skogsfugl registreres og spares. Undersøkelser viser at det tross for dette har skjedd en sterk reduksjon i antall spillplasser (Mejdell, 2004).

Selv om orrfugl er spesielt sårbare i spill- og parringstiden om våren (mars-juni), så vil *skadevirkninger av tiltaket ikke være begrenset til denne perioden*. Orrfugl er en utpreget standfugl og særlig orrhanene holder seg i spillområdet mesteparten av året (Hermansen & Schandy, 2018). Inngrep og permanente installasjoner av den typen det er snakk om her medfører følgelig stor risiko for forringelse av orrfuglens leveområde.

4.2.2 Høy risiko for at tiltaket medfører habitatsforringelse for orrfugl – alternative plasseringer har mindre negative effekter

Bestanden av orrfugl og annen skogsfugl har gått tilbake. Selv om arten fortsatt er livskraftig (<http://www.artsdatabanken.no>; Innsyn i foreløpig vurdering til Rødlista for arter 2021) viser bestandsestimater for norske hekkefugler en negativ trend for orrfugl (e.g., Shimmings & Øien, 2015).

Habitatforringelse er vurdert å være den største utfordringen vi står overfor i dag (St. melding nr. 14 2015-2016). Det må derfor legges avgjørende vekt på orrfugl og andre skogsfuglers sårbarhet for menneskeskapte inngrep og forstyrrelser på sine leveområder.

Vel så viktig som det begrensede fysiske arealbeslaget den omsøkte mobilmasten vil kreve er habitatforringelsen i nærområdet rundt området som blir fysisk berørt. I likhet med forringelser beskrevet ved etablering av turbiner, internveier eller kraftlinjer på/gjennom hekkelokaliteter eller spillplasser (Fiskevold et al., 2014), vil en permanent installasjon som mobilmast midt i orrfuglens spillområde utgjøre en betydelig risiko for forringelse av deres leveområder. Orrfugl og tiur stiller store krav til ro på spill- og hekkeplassen og vil kunne bli berørt av støy/ferdsel i nærområdet *både i anleggs- og driftsfasen*. Forringelse av orrfuglens leveområder vil ha følger for andre arter. Orrfugl er bl.a. byttedyr for hønsehauk og kongeørn i området. I tillegg er det en permanent fare for at orrfugl og andre fuglearter, inkludert rovfugler, kolliderer med masten ved innflyging til området.

4.2.3 Orrfugl er en særlig kollisjonsutsatt art - andre alternativer har mindre negative konsekvenser

Hønsefugler som rype, tiur og orrfugl er særlig utsatt for kollisjoner med ulike typer høye konstruksjoner fordi de har dårlig syn og svake flygeferdigheter (Bevanger, 2011; Bevanger, May, & Stokke, 2016; Coppes et al., 2020; Drewitt & Langston, 2008). Undersøkelser har vist at disse artene er kollisjonsutsatte både høst, vinter og vår (e.g., Bevanger & Brøseth, 2004), altså årstider og værforhold med begrenset sikt.

Fugler som er avhengige av spesifikke spillplasser om våren er sårbare for å kolliderer med kraftledninger, master og gjerder i nærheten, siden de ofte foretar korte forflyttinger i kritiske høydenivå (Bevanger, 1990; Bevanger & Henriksen, 1996). Kollisjonsrisikoen er funnet å øke jo nærmere konstruksjonene befinner seg spillplassene (Bevanger et al., 2016).

For hønsefugler er kollisjonsrisikoen liten i god sikt, men tåke, regn og mørke øker faren vesentlig. Studier har vist overrepresentasjon av hønsefugl blant kollisjons ofre (Bevanger, 1994a; 1998). Dette skyldes også at de flyr mye i lav høyde i skumring og grålysning. Spillet foregår som kjent ved solnedgang og igjen i skumringen om kvelden, men særlig i grålysningen om morgenen.

Fuglene er spesielt utsatt for kollisjon ved letting og landing (Lislevand, 2004). Feltobservasjoner indikerer at fugler, inkludert hønsfugl og rovfugl, ikke er i stand til å gjøre unnvikende manøvrer når de nærmer seg master og andre installasjoner i deres trekk- og leveområder. De generelle flygemønstrene fortsetter med andre ord som før (Flydal & Rannestad, 2014).

På denne bakgrunn er det grunn til å forvente at ikke kun hønsfuglene, men også områdets rovfugler vil ha økt risiko for å kollidere med den planlagte mobilmasten gitt omsøkt lokasjon og alt. 1 sett i forhold til alt. 2. Kunnskapsgrunnlaget synliggjør at ved å plassere masten på platået/myrområdet i alternativ 2 så vil kollisjonsfaren reduseres.

4.3 En samlet vurdering av lokasjonsalternativene

I det ovenstående har vi kort beskrevet områdets topografi og arts mangfold. Hovedfokuset har vært på orrfugl da området er tilholdssted for orrfugl året rundt og fordi vedtatt lokasjon for oppsetting av mobilmast på kanten av platået mot sør-vest i retning Tjuvålia/Tjuvåga er en foretrukket spillplass for orrfugl. Fra vår eiendom har vi meget god oversikt over spillaktiviteten og orrfuglenes flygemønster. Våre forslag til *alternative lokasjoner* (alt. 1 og 2) for mobilmasten baserer seg på:

- a) vår lokalkunnskap om orrfuglenes atferd og preferanser i det aktuelle området, og
- b) kunnskap om skogshøns' leveområder og fysiologiske/atferdsmessige sårbarheter fra vitenskapelige publikasjoner, bøker, samt rapporter og høringsuttalelser fra ulike offentlige instanser.

Oppsetting av mobilmast på omsøkt lokasjon fremstår som spesielt ødeleggende stedsvalg fordi denne er på kanten av platået og i kjernen av spillområdet. Som belyst ovenfor er det slik at jo nærmere master og andre installasjoner er spillplassene desto større risiko er det for at skogshøns kolliderer med disse. Vi observerer at orrfuglenes inn- og utflyging til/fra platået primært foregår i retning Tjuvålia/Tjuvåga (noen ganger i retning Tellingene) og ikke i retning av Tollådalsveien. Dette innebærer at orrfuglene vil være spesielt kollisjonsutsatte i omsøkte stedsvalg på kanten av platået hvor de enten letter for å fly utover dalen eller lander når de kommer nede fra dalen. Ut fra dette er vår vurdering at spesielt alternativ 2, som er trukket et godt stykke bort fra kanten i retningen sør-vest, men på omtrent samme høyde over havet, vil:

1. redusere risikoen for at i det minste skogshøns kolliderer med masten, og
2. ha større avstand til kjerneområdet for orrfuglleiken.

Lokasjon av mobilmast knyttet til alternativ 2 framstår som det alternativet som har minst negative effekter selv om virkningene også her vil representere en forringelse av orrfuglenes leve- og spillområder. Alternativ 1 vurderes å ha større forringelser enn alternativ 2, men mindre enn omsøkt stedsvalg.

5. Eksempler på vurderinger utført av fylkesmannen / statsforvalteren i relevante saker

5.1 Sak i Hemsedal kommune – alternative plasseringer – vedtaket avvises grunnet spillplass for orrfugl

I en liknende sak fra Hemsedal kommune (Arkivsak-dok. 12/00333-6; arkivkode 62/9) ble det søkt om dispensasjon for oppsetting av mobilmast i et LNF område. Det omsøkte tiltaket gjaldt oppsetting av

ny mobilmast og utstyrshytte i et friområde med spredt bebyggelse og med god avstand til nærmeste eiendom. Tiltaket ble søkt plassert på et lite platå tilbaketrukket på det aktuelle høydedraget. Nabo hadde innsigelse til tiltakets plassering fordi det ville ligge svært nært/i et område med spillplass for orrfugl og storfugl og medføre stor risiko for habitatødeleggelse.

I høringsvaret fra Fylkesmannen i Buskerud ble det bedt om en *nærmere vurdering av alternative plasseringer* ut fra de allmenne landskaps- og friluftsverdiene i området. Videre at lokalisering av tiltaket ikke måtte komme i konflikt med ivaretagelse av verdifullt naturmangfold.

I sin vurdering av miljøkonsekvensene ble det påpekt at området er en spillplass for orrfugl. Fylkesmannen viste til fagrapporter (NINA rapport 674 og NINA oppdragsmelding 193 utarbeidet av seniorforsker Bevanger) hvor det fremkommer at *konstruksjoner som gjerder, høyspentlinjer og master dreper mye fugl* i Norge. Ryper og orrfugl fremheves som spesielt utsatte for kollisjoner. I sin vurdering av plasseringen av tiltaket fremholdt Fylkesmannen at denne *«... er svært nær- og i et område med spillplass for storfugl. Masten og huset vil trolig være forstyrrende for spillplassen og habitatsødeleggende»*.

Fylkesmannens konklusjon var at det ikke forelå dokumentasjon i saken som var av avgjørende betydning for plassering av masten på omsøkt lokasjon i forhold til de negative innvirkningene en mast ville ha på allmenne natur-, landskaps- og friluftsjnteresser. Det ble også bedt om at det som en del av kommunens saksbehandling måtte redegjøres for hvordan de miljørettslige prinsippene til offentlig beslutningstaking i §§8-12 i Naturmangfoldloven ville bli vurdert og fulgt opp.

Det fremgår av innstillingen til Rådmannen i Hemsedal kommune at hovedutvalget for Plan og Ressurs ikke fant at fordelene ved å gi dispensasjon fra kommuneplanen ville oppveie for ulempene og skade på allmenne natur-, landskaps-, og friluftsjnteresser. Utvalget avslo derfor søknaden om dispensasjon fra kommuneplan for oppsetting av en 12 m høy mobilmast og teknisk rom. Begrunnelsen var at *«masten ville være forstyrrende og kanskje helt ødeleggende for orrfuglens spillplass i området og at masten ville bli meget profilert for hele området.»*

I sitt høringsvar i ovennevnte sak gjorde Fylkesmannen også oppmerksom på at spillplassen for orrfugl ikke var registrert i kommunens viltkart og at kommunen derfor måtte gjøre de nødvendige avgrensingene for å få området registrert. Hemsedal kommune svarte at de ville følge opp dette.

5.2 Sak i Notodden kommune - viktigheten av registrering av spillplasser for sårbare arter i viltkartverket

Spillplassen på den omsøkte lokasjonen for mobilmast/basestasjon for Nedre Tollådal er etter vår informasjon (telefonkontakt med Statsforvalteren i Nordland) ikke registrert i viltkartverket. Registrering av spillplasser på kommunens viltkart er viktig for å unngå menneskeskapt forringelse av verdifulle skogsfuglområder.

Betydningen av spillplassene reflekteres i Fylkesmannen i Vestfold og Telemarks vedtak etter at en privatperson anket Notodden kommunes avslag, datert 06.11.14, på å få utlevert informasjon om spillplasser for tiur og orrfugl.

Kommunen konkluderte at dette er *sensitiv informasjon som holdes skjernet av hensyn til biotopene.*

Vedtaket ble påklaget til Fylkesmannen, men avslått med følgende begrunnelse:

«Fylkesmannen anbefaler at leikar for desse artane vert skjerma for allment innsyn. Desse artane er jaktbare i dag, men dei kan fort bli uroa og stressa på leiken. Dette gjeld særleg storfugl, og det er fleire eksempel på leikar som har blitt borte på grunn av uroing ... Dersom desse spel plassane skal ligga ope tilgjengeleg for alle, må dei maskerast med minst 5x5 km, for at ein ikkje enkelt skal kunna finne dei ut frå kunnskap om habitatkrav og liknade. Det er også er ein trussel at spel plassar vert hogde ut fordi ein ikkje veit kor dei er. Difor er det er det også viktig at offentleg forvaltning og skogbruket har tilgang til nøyaktige data for desse.»

Avslaget ble videre begrunnet med at informasjon om slike spillplasser er lagt inn på kart under tittelen «sårbare arter – unntatt offentlighet».

6 Oppsummering og konklusjoner

Oppføring av mobilmast i et LNFR område krever en dispensasjonssøknad. Denne klagen tar utgangspunkt i at det er viktig å sikre en stabil og god løsning for mobil kommunikasjon for Nedre Tollådal.

Hovedspørsmålet er hvorvidt det er dokumentert at vedtatt stedsvalg for mobilmasten samlet sett er den mest optimale lokasjon sett i forhold til kravene som stilles i Plan- og bygningsloven og Naturmangfoldloven. Masten er et permanent tiltak.

I dispensasjonssøknaden er alternative lokasjoner i svært liten grad belyst. I de få konkrete vurderingene av stedsvalg bygger saksgrunnlaget på alvorlige faktafeil, se f.eks. belysning av saksinnholdet i kapittel 2.5 Trinn 5: Administrasjonen lager innstilling med anbefaling om å godta utbyggingssøknaden.

Selv om avstandene mellom lokasjonene (vedtatt lokasjon, alt. 1 og 2) ikke er store i horisontalplanet har alle alternativene ulik grad av negative virkninger. Det legges til grunn at avstanden mellom alternativene ikke fører til forskjeller i kvaliteten og stabiliteten på mastens sendeforhold.

Vedtatt lokasjon er i et gammel spill- og parringsområde for orrfugl. Stedsvalget medfører stor risiko for habitatsforringelser. Er det mulig å redusere denne risikoen? Orrfugl er en kollisjonsutsatt art, spesielt på dager med tåke, regn og mørke. Ved å plassere mobilmasten i forhold til fuglenes dominerende flygekorridorer er det mulige å redusere kollisjonsrisikoen, selv om risikoen ikke blir eliminert.

Basert på en samlet vurdering av etablert kunnskap og avveining av ulike interesser vil alternativ 2 gi vesentlig mindre negative virkninger framfor vedtatt stedsvalg, samt alternativ 1. En konsekvens av «føre-var-prinsippet» er at alternativer burde vært vurdert.

Dispensasjonsvedtaket har samlet sett ikke synliggjort at fordelene ved å gi dispensasjon til plassering av mobilmast er klart større enn ulempene ved andre nærliggende lokasjoner.

Dispensasjon kan derfor ikke gis.

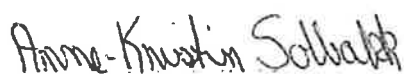
Dispensasjonsvedtaket oppfyller ikke kravene som stilles i:

- **Forvaltningsloven - Forsvarlig og riktig saksbehandling (§17; §24, §25, §37, §41)**
  - Dispensasjonssaken oppfyller ikke kravene til en forsvarlig og riktig offentlig saksbehandling.
    - Alvorlige feil og mangler i saksgrunnlaget og prosessen er bestemmende for dispensasjonsvedtaket i saken.
      - Begge disse forholdene (saksinnhold og -prosess) er dokumentert i blant annet kapittel 2.

- **Plan og bygningsloven §19-2 - Stedsvalg**
  - Alternative lokasjoner er ikke blitt vurdert selv om dette tidlig ble påpekt og dokumentert ved bruk av eksplisitte evalueringskriterier. Evalueringen som fremgår av vår innsigelse synliggjør at det med overveiende sannsynlighet eksisterer mer optimale lokasjoner enn vedtatt stedsvalg. Alternativ 2 framstår etter en samlet helhetsvurdering å være den lokasjon for mobilmasten som har minst negative effekter uten at det forringer andre parters behov og interesser.
    - Betydningen av å vurdere alternative lokasjoner er dokumentert i kapittel 2. Videre gir både kapittel 3 og 4 informasjon om stedsvalgene og hvilken av de tre lokasjonene som samlet sett framstår som mest optimal basert på relevante og eksplisitte vurderingskriterier.
  - I vurderingen av plasseringen av mast og utstyrshytte skal kommunen ta hensyn til naboeiendom. Disse vurderingene bygger på gale premisser og fakta i saken. Dette er dokumentert i kapittel 2.
  - Det som for utvalgets første behandling var avgjørende var påvirkningen på orrfuglleik, og ikke eventuell visuelt estetisk sjenerende plassering i forhold til naboer.

- **Plan og bygningsloven §29-2 - Visuelle kvaliteter**
  - De fysiske dimensjonene er relativt store sett i forhold til vedtatt lokasjon. Tiltaket ligger på et platå i underkant av 90 meter fra eiendommen vår. Høydeforskjellen mellom vår tomt og tiltaket er omlag 30 meter. Basestasjonen har en høyde på 24 meter. Utstyrshytta har et areal på cirka 8 m² med målene - bredde 2,43 m, lengde 3,26 m og høyde 3,1 m. Samlet høydeforskjell mellom vår tomt og toppen av masten er omlag 54 meter. Masten vil framstå betydelig høyere enn all annen vegetasjon. Den estetiske utformingen av omgivelsene påvirkes følgelig i betydelig grad jf. §29-2.
    - Saksgrunnlaget har svært begrensede vurderinger av visuelle kvaliteter knyttet til fjern- og nærvirkninger.
    - Dette var da også et av de vurderingskriteriene som ble anvendt av oss for å belyse alternative lokasjoner jf. innsigelsene framført allerede etter nabovarselet.
    - En samlet vurdering av innholdet i klagen tydeliggjør at det er andre alternativer enn vedtatt lokasjon som vil være det best egnede stedsvalget. Også her er det klare indikasjoner på at alternativ 2 samlet sett er den beste lokasjonen når en tar hensyn til fjern- og nærvirkninger.

- **Plan- og bygningsloven §19-2 - Virkninger på mennesker**
  - Vi er av den klare oppfatning om at kommunen ikke har anledning til å definere at strålingsfare fra mast og utstyrshytte faller utenfor bygningsmyndighetenes ansvar når de skal ta hensyn til dispensasjonssøknaden.
    - Vår familie og venner bruker ofte området hvor masten er lokalisert. Noen ganger er det selvsagt også andre mennesker i området.
    - Siden slike opplysninger ikke er med i saken legger vi til grunn at det med dagens kunnskapsgrunnlag ikke eksisterer noen form for restriksjoner i å bruke arealene og vegetasjonen som f.eks. bær og sopp til mat i umiddelbar nærhet til masten og utstyrshytten. Med nærhet menes 1 meter ut fra installasjonene.
    - Vi legger videre til grunn at eventuelle strålingsfarer fra mast og utstyrshytte er under de maksimumskravene som helsemyndighetene har definert. Dersom en overgang fra 4G til 5G kommunikasjonsløsning resulterer økt strålingsintensitet må dette opplyses i saken slik at det blir en del av avveiningene.
  - Vi kan ikke se av dispensasjonssaken at stråling har vært et relevant moment i kommunens vurderinger.

- **Naturmangfoldloven - Kunnskapsgrunnlag og vurdering av alternative lokasjoner**
  - Saksgrunnlaget viser at kommunen har truffet vedtak om dispensasjon på bakgrunn av
    - mangelfull kunnskap om artsmangfoldet, spesielt artsspesifikke kjennetegn ved- og sårbarheter hos hønsfugl, i relasjon til topografiske forhold på vedtatte lokasjon for tiltaket, og
    - at avveiningen mellom konsekvensene av vedtatt plassering versus alternative plasseringer ikke er tilfredsstillende jf. §§8-12

  - Vår hovedkonklusjon er at vurderingene samlet sett ikke tilfredsstiller kravene i Naturmangfoldloven.
    - Naturmangfoldloven skal anvendes når det er tale om arter og biotoper som behøver skjerming. I forhold til plassering av master o.l. har vi bl.a. henvist til forskning, fagrapporter, og beslutninger fattet av fylkesmannen som omhandler risiko for forringelser av *biotopets funksjon* og *økt mortalitet*:
      - Faren for forringelse av skogsfuglenes leve- og reproduksjonsområder (både i spill-/parringstid og øvrige årstider)
      - Faren for kollisjoner (spesielt høst, vinter og vår) med master og andre barrierer som øker jo nærmere disse er plassert i forhold til reproduksjonsområdene
      - Kollisjonsrisiko og økt dødelighet for hønsfugl som er godt dokumentert i nasjonal og internasjonal forskning
    - I henhold til naturmangfoldloven skal *føre-var-prinsippet* (§9) være førende for valg av lokasjon for installasjoner i varsomhetssoner for sårbare viltarter.

- Stedsvalget skal gi *minst mulig* ulemper nå og i framtiden.
  - Det fremgår av den generelle aktsomhetsplikten (§6) at «*Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i §§ 4 og 5*» (forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer).
  - Basert på ovenstående tar man en *unødig risiko* ved oppsetting av mast i kant/skråning mot dal i sør-vestlig retning når masten kan plasseres lenger inn på platået uten at formålet tilsidesettes, jf. alternativ 2.
- **Eksempler på vedtak av fylkesmannen / statsforvalteren i saker med stor overføringsverdi til dispensasjonsvedtaket i Beiarn kommune**
    - Fylkesmannen i Oslo og Akershus 10.02.2017 Vedtak i klagesak om tillatelse til basestasjon med gittermast – Bærum kommune – Glitterveien 50 – gnr. 91. bnr. 643.
      - Kommunens vedtak oppheves, jf. fvl. §34. Saken sendes tilbake for ny behandling.
    - Fylkesmannen i Buskerud avviste klage på Hemsedals kommunes vedtak om ikke å godkjenne dispensasjonssøknad om oppsetting av ny mobilmast og utstyrshytte i et friområde med spredt bebyggelse og med god avstand til nærmeste eiendom (se kapittel 5.1).
    - Fylkesmannen i Vestfold og Telemark dokumenterte betydningen av å skjerme spillplasser for tiur og orrfugl ved å avvise forespørsel om offentliggjøring av spillplasser (se kapittel 5.2).
  - **Plan- og bygningsloven §19-2 – Er fordelene med dispensasjonen klart større enn ulempene?**
    - Denne klagen dreier seg ikke om hvorvidt det skal bygges mobilmast for å sikre bedre kommunikasjonsløsninger for Nedre Tollådal. Vi har lagt til grunn at det er et reelt behov for bedre mobilsignaler. God infrastruktur er viktig også for denne delen av kommunen.
    - Sakens kjerne gjelder hvorvidt det eksisterer andre mer optimale lokasjoner enn stedsvalget i dispensasjonsvedtaket.
    - Vi har spilt inn andre alternativer og synliggjort vurderinger basert på relevante evalueringskriterier fra ulike lovbestemmelser uten at dette har blitt reelt vurdert.
    - Begrunnelsen for tiltakets vedtatte lokalisering er ikke tilfredsstillende dokumentert.
    - Saksinnhold og prosess oppfyller ikke kravene til en forsvarlig og riktig offentlig saksbehandling.

Med vennlig hilsen

Anne-Kristin Solbakk

Torbjørn Bjørklund

Eiere av gnr.22 og bnr. 18 i Beiarn kommune, Tollådalsveien 531, 8114 TOLLÅ.

Telefon Torbjørn: 976 52 887

e-post: tbjorklund64@gmail.com

Referanser

- Bevanger, K. (1990). Topographic aspects of transmission wire collision hazards to game birds in the Central Norwegian coniferous forest. *Fauna norvegica Ser. C, Cinclus* 13: 11-18.
- Bevanger, K. (1994a). Bird interactions with utility structures; collision and electrocution, causes and mitigating measures. *Ibis* 136: 412-425.
- Bevanger, K. (1998). Biological and conservation aspects of bird mortality caused by electricity power lines: a review. *Biological Conservation* 86: 67-76.
- Bevanger, K. (2011). Kraftledninger og fugl. Oppsummering av generelle og nettspesifikke problemstillinger. Trondheim: Norsk institutt for naturforskning (NINA) Rapport 674.
- Bevanger, K. & Brøseth, H. (2004). Impact of power lines on bird mortality in a subalpine area. *Animal Biodiversity and Conservation* 27: 67-77.
- Bevanger, K. & Henriksen, G. (1996). Faunistiske effekter av gjerder og andre menneskeskapte barrierer. Trondheim: Norsk institutt for naturforskning (NINA) Oppdragsmelding 393.
- Bevanger, K., May, R.F., & Stokke, B.G. (2016). Dyreliv og kraftledninger. Miljø- og forsyningsmessige utfordringer. Trondheim: Norsk institutt for naturforskning (NINA) Temahefte (67).
- Bevanger, K. & Sandaker, O. (1993). Kraftledninger som mortalitetstype for rype i Hemsedal. Trondheim: Norsk institutt for naturforskning (NINA) Oppdragsmelding 193.
- Coppes, J., Braunisch, V., Bollmann, K., Storch, I., Mollet, P., Grünschachner-Berger, V., Taubmann, J., Suchant, R., & Nopp-Mayr, U. (2020). The impact of wind energy facilities on grouse: A systematic review. *Journal of Ornithology*, 161, 1–15.
- Drewitt, A.L. & Langston, R.H.W. (2008) Collision effects of wind-power generators and other obstacles on birds. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1134, 233–26.
- Finne, M.H., Kristiansen, P., & Wegge, P. (2003). Skogsfugl i fjella. Rapport basert på 18 års taksering. Fylkesmannen i Østfold, miljøvern, Rapport nr. 3.
- Fiskevold, M., Gregersen, F., Heimstad, R., Løset, F., Molin, P., Mork, K., Mortensen, M., Myrmæl, A., Mæland, A.F., Sandbakk, T., Seierstad, D.T., & Spikkeland, I. (2014). Naturfaglige registreringer i Østfold, Fylkesmannen i Østfold, miljøvern, Rapport nr. 5.
- Flydal, K., & Rannestad, O.T. (2014). NaturRestaurering rapport nr. 2014-01-03.
- Haug, F. & Hansen, R. (2005). Storfugl, orrfugl, jerpe – biologi, forvaltning og jakt. Landbruksforlaget.
- Hermansen, P. & Schandy, T. (2017). Norske fugler: levevis-forskning-trusler-folketro. Forlaget Tom & Tom.
- Lislevand, T. (2004). Norsk Ornitologisk Forening Rapportserie; Rapport nr. 2-2004. Fugler og kraftledninger. Metoder for å redusere risikoen for kollisjoner og elektrokusjon.

Mejdell, C.M. (2004). VESO Oslo Veterinary science opportunities. Konsekvenser av menneskelig aktivitet på dyrevelferd hos viltlevende dyr.

Shimmings, P. & Øien, I.J. (2015). Norsk Ornitologisk Forening, Rapport 2-2015.

St. melding nr. 14 (2015-2016) Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: **Torbjørn Grimstad**
Arkivsaksnr.: **20/901**

Arkiv: **GNR 22/4**

SØKNAD OM DISPENSASJON - BASESTASJON FOR MOBIL KOMMUNIKASJON TOLLÅDALEN 22/4

Rådmannens innstilling:

I medhold av plan- og bygningsloven § 19-2 innvilges ansvarlig søker Technogarden Engineering Resources AS og tiltakshaver Telenor Norge AS dispensasjon fra LNFR-formålet i kommuneplanens arealdel for oppføring av teknisk utstyr for mobilkommunikasjon på gnr. 22, bnr. 4, som omsøkt på ca koordinater N 66,892740, Ø 14,81087.

Vedtaket begrunnes med at god mobildekning i dag er viktig infrastruktur, med kritisk funksjon for samfunnssikkerhet og beredskap. Tiltaket er etter naturmangfoldloven vurdert til å ikke påføre alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet. Dette ut fra uttalelse fra Norsk ornitologisk forening, der de peker på at aktivitet kan ha negativ innvirkning i anleggsfase, men at mast, frekvens på sender og bygningsmasse ikke har dokumentert påvirkning i driftsfase på orrleik. I sum vurderes dermed fordelene ved å innvilge dispensasjon som klart større enn ulempene.

Saksutredning:

Søker for tiltaket er Technogarden Engineering og tiltakshaver er Telenor.

Saken ble første gang behandlet i plan- og ressursutvalgets møte 22. januar 2021 med positiv innstilling. Utvalget sendte da saken tilbake til søker og bad om nærmere vurdering av plasseringer ut fra naturmangfoldloven og de opplysninger som framkom om leiksted for orrhøns.

I etterkant har Beiarn kommune fått inn to henvendelser i saken. Den første er fra hyttenabo, hvor de påpeker feil i saksgrunnlaget. Dette gjelder hva som er omsøkt plassering og hvilke alternative plasseringer de har foreslått overfor søker etter nabovarsel.

I sin kommunikasjon til søker 5. november 2020, har nabo vist til to alternative plasseringer, hvorav den ene er illustrert i søknaden. Beiarn kommune forstår innkommet søknad slik at dette er tilnærmet omsøkt plassering av tiltaket. Denne vises som «Alt. 1» i figur på neste side. I sin søknad har Telenor plassert tiltaket ca 15 meter sørvest for denne plassering.

Figur 1: Utsnitt av illustrasjon hvor hyttenabo forstår det slik at Telenor har søkt om plassering 60 meter sør-sørvest for "Alt. 1". Telenor har søkt Beiarn kommune om dispensasjon rett sørvest for A-en i "Alt. 1".

Etter samtaler med nabo har Beiarn kommune fått forståelse for at avviket mellom omsøkt plassering og alternativ 1 i deres inngående korrespondanse utgjør en betydelig forskjell i terrenget. Dette tross at avstanden er kun ca 15 meter i horisontalplanet. Det som for utvalgets første behandling var avgjørende var påvirkninger på orrfuglleik, og ikke eventuell visuelt estetisk sjenerende plassering i forhold til naboer.

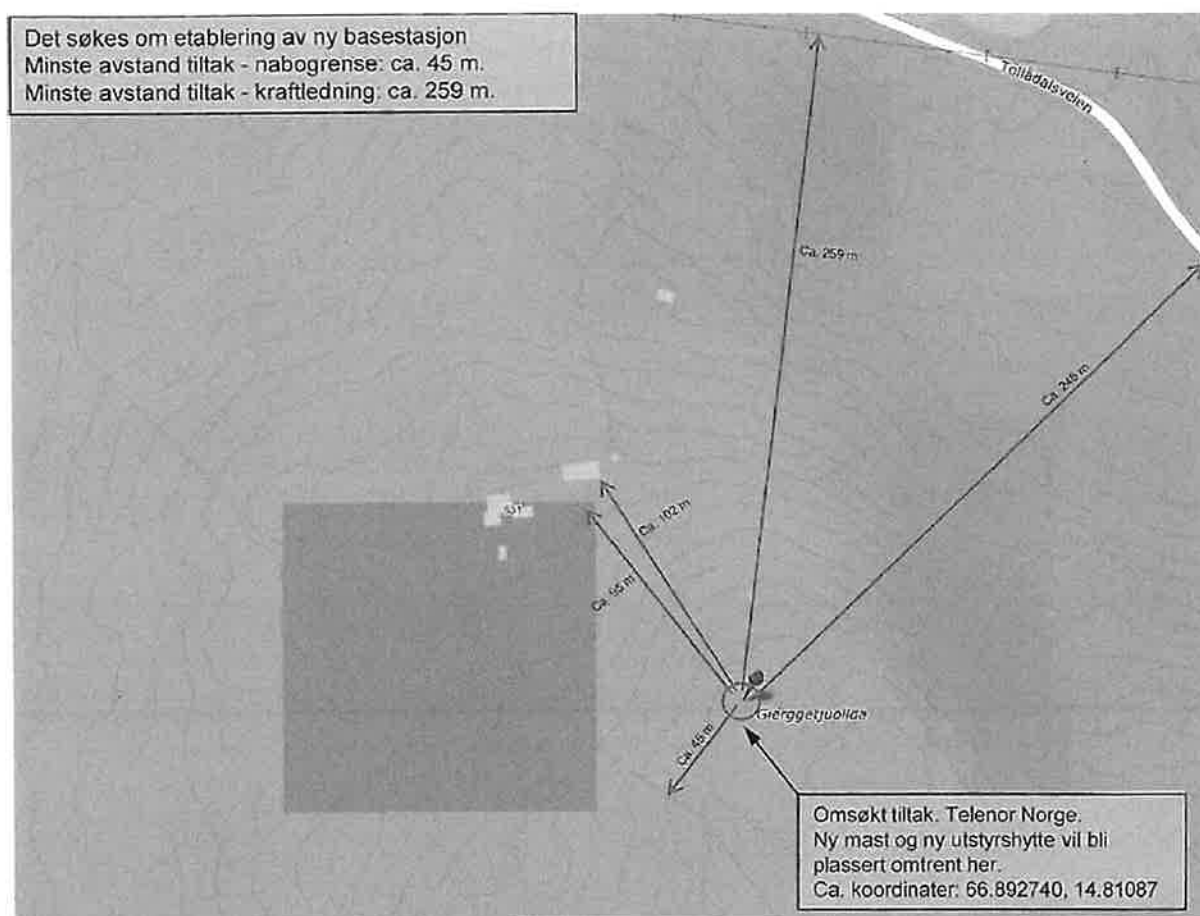
Den andre inngående korrespondansen Beiarn kommune har mottatt er fra ansvarlig søker som har innhentet uttalelse fra Norsk Ornitologisk Forening (NOF) avdeling Bodø angående påvirkningen tiltaket vil ha for fuglelivet, og spesielt orrfuglleik. NOF viser i sin uttalelse til at Nordflaggermus er vanlig og registrert i området. Dette er en insekteter som tilsier at det også finnes en solig bestand av insektsetende fugler i området. NOF har sett på topografi og blandingen mellom barskog, lauvskog og myrområder, og funnet at lokaliteten egner seg godt til orrfuglleik.

Hva gjelder insekter og insektetende fugler og pattedyr viser NOF til at det er gjort observasjoner og dokumentert at 4G og 5G påvirker enkelte insektarter og grupper sterkt. Det er likevel ikke konkludert rundt stråling og skadevirkninger. NOF lokallag Bodø viser til

føre-var-prinsippet i Naturmangfoldloven, og legger dette grunn i sin anbefaling om å legge basestasjon nær eksisterende bebyggelse og infrastruktur.

Beiarn kommune vurderer saken slik at dette området er valgt for å kunne nå størst mulig areal ut fra et punkt. Plassering nær eksisterende bebyggelse og infrastruktur, altså mer sentrumsliknende område, regnes ikke som et alternativ. Vi legger også til grunn at strålingen fra basestasjonen vil påvirke insekter uavhengig av hvor den plasseres – området insektene påvirkes vil bare flytte seg med plassering av basestasjonen.

Til slutt konkluderer Norsk ornitologisk forening med at de ikke har funnet dokumentasjon på at mast, frekvens på sender og bygningsmasse har påvirkning på orrfuglleik. Det er økt aktivitet som de antar vil ha negativ virkning.

Figur 2: Situasjonsplan vedlagt søknad fra Technogarden/Telenor.

Statsforvalteren har bedt Beiarn kommune innhente uttalelse fra reindriften. Saltfjellet reinbeitedistrikt har i en fellesuttalelse til tre ulike basestasjoner i Beiarn sagt at de ikke har innvendinger til tiltaket.

Vurdering:

Rådmannen vurderer saken slik at vi ut fra føre-var-prinsippet i Natrumangfoldloven må påregne at basestasjonen vil påvirke insekter negativt, uavhengig av hvor den plasseres. Alternativ plassering i hyttenaboen sitt innspill er ca 50 meter fra omsøkt plassering, slik at det er grunn til å tro at begge lokaliteter ligger i samme leveområde for pattedyr, fugler og insekter i området. Det vi tidligere har bedt om vurdering fra søker om, er vurdering av

plassering i forhold til orrfugleik. Her opplyser NOF avd. Bodø at de ikke har dokumentasjon som tilsier at basestasjonen vil påvirke leiken. Økt aktivitet kan vi anta vil ha negativ virkning.

Beiarn kommune legger til grunn at tiltaket ikke vil medføre særlig økt aktivitet i området, utover selve anleggsfasen. I sum vurderer vi derfor ulempene ved tiltaket som små. Fordelene ved god mobildekning, som i dag er viktig infrastruktur, med kritisk funksjon for samfunnssikkerhet og beredskap, vurderes som klart større.

Vedlegg:

rådmann

Vedlegg 20/901-7

Beiarn kommune

Fra: Jan Wasmuth <janwasmuth15@gmail.com>
Sendt: fredag 23. april 2021 13:48
Til: NOF avd. Nordland; Maghsoud Bagheri
Kopi: Britta Wahl; Magnhild Johansen; Marte Moksnes Songøygard; Thorbjørn Aakre
Emne: Re: Ber om uttalelse angående oppsetting av basestasjon på Gnr. 22 / Bnr. 4, ved Tollådal, Beiarn kommune.

Norsk ornitologisk forening avdeling Bodø er blitt forelagt søknad fra Technorgarden som på vegne av Telenor Norge har søkt om byggetillatelse til å sette opp en basestasjon i Nedre Tollådal ved Gergetjolt. I et brev fra kommunen (som vi ikke har fått) ber de om en vurdering av plasseringen av installasjonen ut fra naturmangfoldloven.

Det få registreringer i artsdatabasen fra området. NOF har heller ikke hatt muligheter til å befare området siden saken er kommet såpass tidlig på året at det vil være begrenset observasjoner som kan gjøres. Dersom vi skal kunne gi en grundig beskrivelse av området må det registreres arter over tid og aller helst i hekkesesongen.

Viktige registreringer er likevel gjort. Nordflaggermus er vanlig og registrert. Siden det finnes nordflaggermus finnes det også insekter. Dette betyr at området sannsynligvis har en solid bestand av insektetende fugler som sangere, meiser og fuglekonge.

Personlig meddelt fra hytteeiere i området er spillplass for orrfugl. Dette stemmer med topografi og type skog, blanding mellom barskog (furu) og lauskog. Små myrer gjør området godt egnet til orrfugleik.

Basestasjon, insekter og fugler.

Det er en stor diskusjon rundt stråling fra basestasjoner, fugledød og insektdød samt insekter og fuglers evne til å orientere seg. Videre vil nærhet til stasjonen kanskje bety noe for skader på dyr og mennesker.

Det er i skrivende stund ikke konkludert rundt stråling og skadevirkninger. Det observeres og dokumenteres likevel at enkelte insektarter og grupper påvirkes sterkt av både 4G og 5G.

Gallotjuolida er en høyde omtrent 100 m fra Gergetjolt. Høyden består av fast berg. Rundt høyden ligger det små myrdrag med spredt skog av bjørk, selje og furu. På de ulike myrene mindre enn 100 meter fra der anlegget er plassert har det vært leik av orrfugl i manns minne. Leiken foregår i hovedsak på de samme myrene årvisst. (Personlig meddelelse)

Biomangfold rundt Gallotjuolida.

Spesielt i området er nordflaggermus. Nordflaggermus er registrert til Finnmark, men har sin nordlige del av hovedutbredelsen i Salten. Årsaken til god utbredelse i Salten er tilgang på mat.

Vi kan anta at insektsfaunaen vil bli påvirket av basestasjonen om vi legger til grunn «føre var»-prinsippet. Dette vil igjen påvirke fugler og pattedyr.

Etablering av basestasjoner krever noe infrastruktur slik som veier til atkomst og strøm. Det er derfor viktig at inngrepet ikke skjer over myr eller gjennom viktige biotoper.

NOF lokallag Bodø mener derfor at basestasjonen primært bør etableres nært bebyggelse og der det allerde finnes infrastruktur.

Etablering av basestasjoner er i seg selv et lite inngrep. Det består av et hus på 6-7 m², ei mast på 15-20 meter Det framkommer ikke av den dokumentasjonen vi har tilgang til hvilke frekvenser basestasjonen skal sende med, men det antas at det legges opp til sending opp til 120GHz.

Vi finner ingen dokumentasjon på at mast, frekvens på sender og bygningsmasse har noen påvirkning på orrfugleik, men vil anta at økt aktivitet har en negativ innvirkning.

Mvh Jan Wasmuth

**SØKNAD OM DISPENSASJON - BEIARN SALMON LODGE
18/13**

Saksbehandler: Torbjørn Grimstad
Arkivsaksnr.: 21/180

Arkiv: GNR 18/13

Saksnr.:   **Utvalg**   **Møtedato**
25/21   Plan og ressursutvalget

04.06.2021

Rådmannens innstilling:

Plan- og ressursutvalget i Beiarn er positive til å innvilge varig dispensasjon etter plan- og bygningsloven § 19-2 for oppføring av en hovedbygning med 105 m² BYA og en bygning med 25 m⁵ BYA til turisme- og fritidsformål på gnr. 18, bnr. 13 som omsøkt.

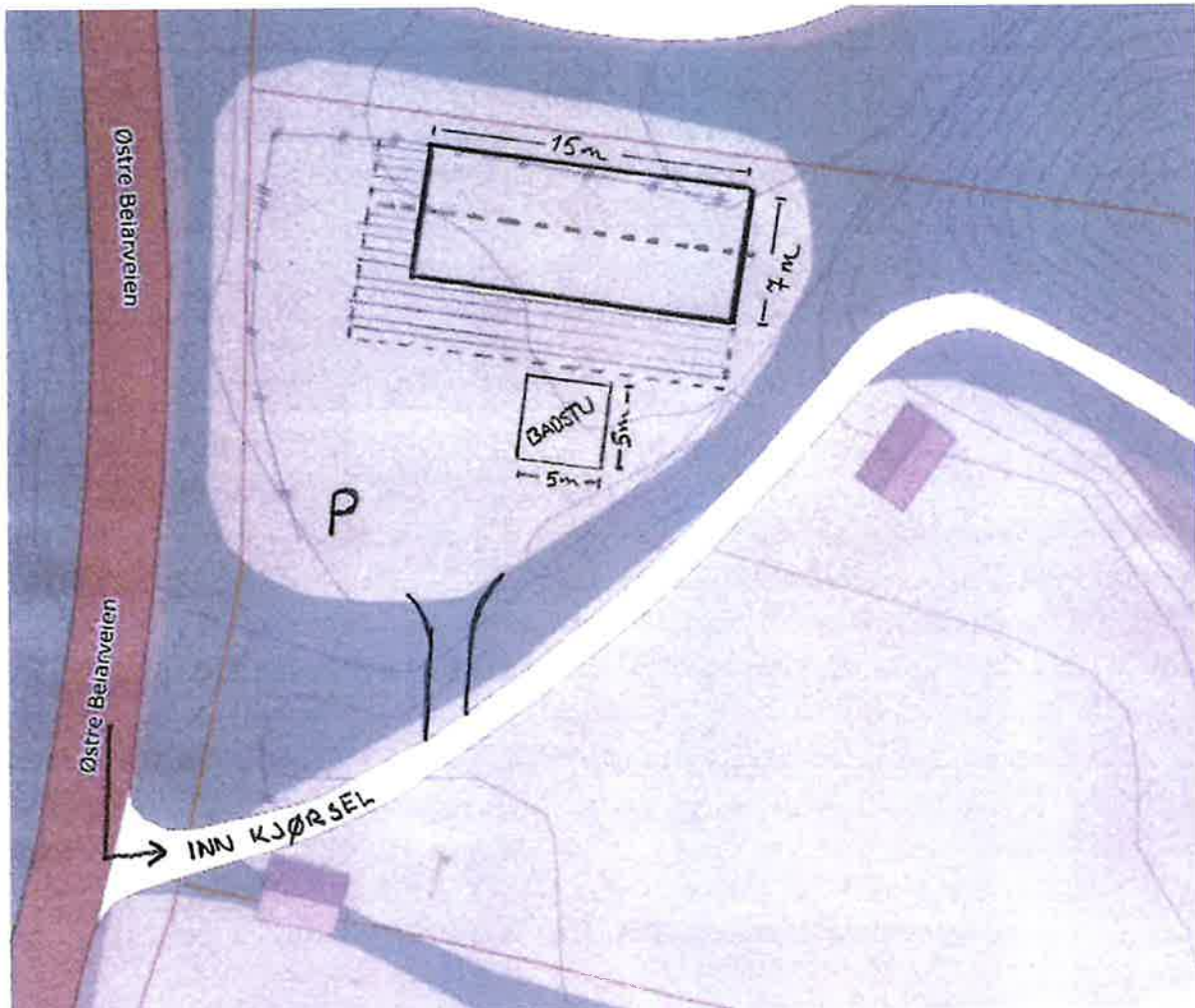
I forbindelse med tiltaket gis samtykke til omdisponering av om lag 0,9 dekar fulldyrka jord iht. jordlova § 9, for oppføring av bygning på ca. 100 m² til overnattingssted og turisme som omsøkt. Det legges vekt på det samfunnsgagnet prosjektet vil gi, og at det potensielt vil kunne øke eiendommens inntektsgrunnlag.

Resterende behandling delegeres til rådmannen med mindre det kommer inn vesentlige merknader fra høringsparter.

Saksutredning:

Saken gjelder dispensasjon fra LNFR-formålet i kommuneplanens arealdel for oppføring av «Beiarn Salmon Lodge», et tiltak som faller inn under turisme- og fritidsformål. Søknaden kom inn første gang 19. mars 2021, med kun et oppgitt areal for plassering. Mangelfull søknad ble påpekt overfor søker, da det ikke var tydelig hva tiltaket innebærer. Situasjonsplan kom inn 13. april 2021, og søknaden regnes som fullstendig.

Teemu Venejärvi og Elin Johannessen søker om dispensasjon for oppsetting av «Beiarn Salmon Lodge» på gnr. 18 bnr. 13, ifølge søkerne et overnattingssted med basis i landbrukseiendommen og dens rettigheter knyttet til jakt og fiske. Planen beskrives å være å gjenbruke den gamle skolebygningen fra Kvæl som en hovedbygning, og samtidig oppføre et nytt påbygg. Fra før har Venejärvi og Johannessen fått innvilget konsesjon med bakgrunn i deres ønske om å bebo eiendommen, samt å drive og utvikle den med hensyn på landbruks- og naturressursene som finnes for å skape seg egne arbeidsplasser.

Figur 1: Situasjonsplan for omsøkt tiltak.

Bakgrunn jordlova:

Grunneiendommen som berøres er inndelt i fem teiger rundt om på Osbakk. Se vedlagte kart for oversikt over eiendommens arealer.

Eiendommens arealressurser (AR5):

Antall teiger:	5
Plan:	LNFR
Bygninger (fra Matrikkelen): enebolig.	Hus for dyr/landbr.lager/silo, annen landbruksbygning,
Fulldyrka jord:	18,3 daa
Innmarksbeite:	5,6 daa
Produktiv skog:	102,3 daa
Annet markslag:	76,6 daa
Bebygd, samf., vann, bre:	1,1 daa
Sum areal:	203,9 daa

Saken skal her behandles etter jordlova § 9, om omdisponering.

§ 9. Bruk av dyrka og dyrkbar jord

Dyrka jord må ikkje brukast til føremål som ikkje tek sikte på jordbruksproduksjon. Dyrkbar jord må ikkje disponerast slik at ho ikkje vert eigna til jordbruksproduksjon i framtida.

Departementet kan i særlege høve gi dispensasjon dersom det etter ei samla vurdering av tilhøva finn at jordbruksinteressene bør vika. Ved avgjerd skal det mellom anna takast omsyn til godkjende planar etter plan- og bygningslova, drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området, kulturlandskapet og det samfunnsgagnet ei omdisponering vil gi. Det skal òg takast omsyn til om arealet kan forast attende til jordbruksproduksjon. Det kan krevjast lagt fram alternative løysingar.

Samtykke til omdisponering kan givast på slike vilkår som er nødvendige av omsyn til dei føremåla lova skal fremja.

Dispensasjonen fell bort dersom arbeid for å nytta jorda til det aktuelle føremålet ikkje er sett igang innan tre år etter at vedtaket er gjort.

Departementet kan påby at ulovlege anlegg eller byggverk vert tekne bort.

Vurdering jordloven:

I jordlova er det ikke noe absolutt forbud mot omdisponering, men loven legger opp til et strengt jordvern. Det viser kravet i lovens § 9 om at «særlege høve» må foreligge for å kunne gi samtykke. Det skal foretas en samlet vurdering av forholdene. Det skal blant annet tas hensyn til godkjente planer etter plan- og bygningsloven, drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området, kulturlandskapet og det samfunnsgagnet omdisponering vil gi. Det skal også tas hensyn til om arealet kan tilbakeføres til jordbruksproduksjon.

Fylkeskommunene og kommunene er forventet å ta hensyn til landbruksarealer og kulturlandskapet, og til å bidra til at de nasjonale jordvernmålene nås ved å begrense omdisponering av de mest verdifulle jordressursene og redusere oppsplitting av viktige arealer.

Eiendommen i sin helhet er regulert til landbruks-, natur og friluftsområder samt reindrift (LNFR) i kommuneplanens arealdel. Omsøkt tiltak vil ha et næringsbasert preg, men samtidig ha basis i eiendommens landbruks- og naturressurser. Videre vil det kunne inngå i søkernes planer om å skape seg arbeidsplasser basert på å utnytte eiendommens og områdets landbruks- og naturressurser. Således vurderer vi ikke tiltaket å stride med formålet i LNFR.

Det aktuelle arealet er per i dag ikke i drift, og arealets størrelse og arrondering vanskeliggjør drift med moderne maskiner. Øvrige arealer dyrka mark i umiddelbar nærhet leies bort til nærliggende gårdsbruk. Således vil ikke en eventuell omdisponering av dette feltet innebære noen ulemper for landbruket slik det i dag foregår. Noe trafikk og lukt fra gjødsling av omkringliggende arealer med dyrka mark må påregnes, og kan potensielt skape konflikt mellom brukere/turister/gjester og landbruket. Samtidig bør det nevnes at konfliktnivået på dette punktet i bygda generelt vurderes å være lavt. Beiarn er en landbrukskommune, og andre områder i kommunen med camping eller utleie for turister har ikke utgjort spesielt store gjenstander for konflikter. Det gjelder også for områder med private hytter nært landbruksareal. Således vurderer vi de drifts- og miljømessige ulempene for landbruket for å være minimale.

Vi kan ikke se at kulturlandskapet vil bli nevneverdig berørt av dette tiltaket. Omsøkt areal ligger skjernet fra hovedvei og annen bebyggelse.

I forbindelse med behandling av søkerens konsesjonssøknad for erverv av denne eiendommen, ble det lagt vekt på den positive effekten det ville få for samfunnet om eiendommen ble bebodd og utviklet videre med småskala landbruk og turisme som tilleggsnæring. Å etablere et overnattingssted som omsøkt vil potensielt kunne øke inntektsgrunnlaget denne nokså lille landbrukseiendommen kan gi, og ikke minst gi positive ringvirkninger for bygda i form av økt overnattingskapasitet i turistsesong samt flere besøkende til bygda. Dette anses som svært viktig for at Venejärvi og Johannessen skal ha et inntektsgrunnlag for å kunne bo på eiendommen i Beiarn, og vil være positivt for lokalsamfunnet.

Arealet kan trolig ikke enkelt tilbakeføres til dyrka mark etter at tiltaket er gjennomført. Samtidig er det et lite felt som er vanskelig å drive rasjonelt med moderne metoder og store maskiner, og det vil trolig ikke bli slått igjen i nær fremtid. I søknaden skriver også Venejärvi og Johannessen at de vil skifte ut massene med fyllmasser fra annet sted på egen eiendom. Vi forstår det slik at de da vil flytte matjorda fra dette feltet, til mer egnet område for dyrking. Hensynet til hvorvidt arealet kan tilbakeføres eller ikke, tillegges derfor liten vekt her.

Kommunen vurderer samfunnsnyttene av tiltaket som større enn ulempene med bakgrunn i jordlovens § 9 om bruk av dyrka og dyrkbar jord. Det legges vekt på at arealet er lite og vanskelig å drive med moderne metoder, og at det ikke har vært i drift på mer enn ti år. Det teller positivt at matjorda flyttes og kan utnyttes bedre på andre nærliggende arealer.

Vi forutsetter at fyllmassene ikke blir tatt fra dyrka eller dyrkbar jord, og at matjorda som blir til overs fra byggingen blir disponert som matjord annensteds på eiendommen. Videre forutsetter vi at masseuttak ikke skjer innenfor hensynssoona til Gjeddåga.

Bakgrunn plan- og bygningsloven:

Ved dispensasjoner gjelder plan- og bygningsloven § 19-2:

§ 19-2. Dispensasjonsvedtaket

Kommunen kan gi varig eller midlertidig dispensasjon fra bestemmelser fastsatt i eller i medhold av denne lov. Det kan settes vilkår for dispensasjonen.

Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler.

Ved dispensasjon fra loven og forskriften til loven skal det legges særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, jordvern, sikkerhet og tilgjengelighet.

Ved vurderingen av om det skal gis dispensasjon fra planer skal statlige og regionale rammer og mål tillegges særlig vekt. Kommunen bør heller ikke dispensere fra planer, lovens bestemmelser om planer og forbudet i § 1-8 når en direkte berørt statlig eller regional

myndighet har uttalt seg negativt om dispensasjonssøknaden.

Departementet kan i forskrift gi regler for omfanget av dispensasjoner og fastsette tidsfrist for behandling av dispensasjonssaker, herunder fastsette tidsfrist for andre myndigheters uttalelse i dispensasjonssaker og gi regler om beregning av frister, adgang til fristforlengelse og konsekvenser av fristoverskridelse.

Søknader om dispensasjon må også kontrolleres opp mot Forskrift om konsekvensutredninger (FOR-2017-06-21-854). Tiltak som krever konsekvensutredning kan ikke innvilges gjennom dispensasjon. Det vil i så fall være et brudd på saksbehandlingsreglene etter plan- og bygningsloven, og dermed et ugyldig vedtak. Det som er aktuelt i denne saken er:

§ 8. Planer og tiltak som skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn

Følgende planer og tiltak skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger etter § 10, men ikke ha planprogram eller melding:

- a. *reguleringsplaner for tiltak i vedlegg II. Unntatt fra dette er reguleringsplaner der det konkrete tiltaket er konsekvensutredet i en tidligere plan og der reguleringsplanen er i samsvar med denne tidligere planen*

VEDLEGG II. Planer etter plan- og bygningsloven og tiltak etter annet lovverk som skal vurderes nærmere

[...]

12. TURISME OG FRITID

- a) Hoppbakker, skianlegg og skiheiser, taubaner og tilknyttet utbygging.
- b) Lystbåthavner.
- c) Feriebyer, hotellkomplekser utenfor bymessige områder og tilknyttet utbygging.
- d) Permanente campingplasser.
- e) Temaparker, herunder golfbaner o.l.

Vurdering plan- og bygningsloven:

Sentralt for vurderingen ligger forståelsen av hva som omsøkes. Grunnen for dette er at det går et klart skille for hva som kan behandles som dispensasjonssak ut fra omfanget. Nye permanente campingplasser og hotellkomplekser utenfor bymessige områder vil utløse vurdering om konsekvensutredning. Det vil da være naturlig at en slik vurdering er en del av planbeskrivelsen i en reguleringsplan. En permanent campingplass og et hotell vil derfor kreve reguleringsplan.

Rådmannens forståelse er at tiltaket innebærer:

- Omdisponering av ca 1 dekar fulldyrket mark.
- Oppføring av en bygning med 105 m² BYA som tilsvarer en bolig.

- Oppføring av en 25 m² bygning med badstue.

Hensikten med oppføringen av hovedbygningen er å benytte den til turismeformål. Likevel er omfanget av bygget klart mindre enn et hotell. Størrelsen på funksjonene i bygningen er mer likt en boligbygning hvor det i første etasje er inngang, toalett og kjøkken/stue i åpen løsning, med soverom i andre etasje. Dette er klart mindre enn «hotellkomplekser utenfor bymessige områder». Det vil ikke tilbys campingplasser i søknaden. Dermed er tiltaket av et slikt omfang at det ikke trenger en nærmere vurdering av hvorvidt det vil få vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Ved eventuelt opphør av drift til turismeformål er det grunn til å tro at hovedbygget vil kunne brukes til bolig.

Videre skal det vurderes ulemper ved tiltaket. Rådmannen har funnet tre ulemper, eller potensielle ulemper, ved tiltaket:

- Omdisponering av fulldyrket jord
- Flomsone
- Verna vassdrag

Hvis vi begynner med det siste er tiltaket planlagt innenfor 100-metersbeltet til Gjeddåga, som er et verna vassdrag. I kommuneplanens arealdel er det knyttet følgende bestemmelser:

§ 1.6 Forbud mot tiltak langs vann og vassdrag

- a) For områder langs de vernede vassdragene; Store Gjeddåga, Tverråga, Tollåga, Lakselva uten Rognelva og Valnesvassdraget kan bygninger og anlegg som; boliger, fritidsboliger, ervervsbygg samt masseuttak ikke finne sted nærmere enn 100 m målt i horisontalplanet fra strandlinjen ved gjennomsnittlig flomvannstand.*
- b) For øvrige vann og vassdrag gjelder en grense på 50 meter.*
- c) Forbudsgrense for vassdrag gjelder ikke innenfor allerede vedtatte reguleringsplaner.*
- d) Der det eksisterer bebyggelse og anlegg innenfor grensene beskrevet i bokstav a og b, utgjør disse, med nødvendig fylling/skjæring, lokal grense for forbudssonen. Dette innebærer at tiltak og utvidelser ikke skal føre til inngrep i retning mot vassdraget.*
- e) Gapahuker langs Beiarelva kan tillates etter søknad.*

Som vi ser av bokstav d er det unntak fra den generelle 100-metersgrensen der det eksisterer bebyggelse og anlegg. Her er det altså fylkesveien som utgjør grensen mot Gjeddåga.

Figur 2: Utsnitt av aktsomhetskart for flom. Flomfare vises med lilla prikkete skraver.

I forhold til flomsone er det kartlagt teoretisk flomfare på stedet, i aktsomhetskart for flom. Det må dermed gjøres en nærmere vurdering av flomfare. Som vi ser av figur 2 er det et lite område som er utenfor aktsomhetskartet. Slike aktsomhetskart er laget ut fra terrenghøyden i forhold til elva. Her er høydeforskjellen tett på 7 meter.

Et annet kjent eksempel i bygda er Harrmoen. Dette er nedstrøms, og det kan lett tenkes at høydeforskjell mellom normal vannstand i elva og aktsomhetskart flom der derfor skulle være større. Men der er det i underkant av 5 meter høydeforskjell. Dette kommer av at dalen, og eventuelt oversvømt areal, er mye større på Harrmoen enn ved Skyttmarka.

Vi kan regne med at aktsomhetskartene tar godt i. De varsler om at her må det sjekkes, og tar heller med mer areal enn nødvendig, enn for lite areal. Det arealet som er utenfor aktsomhetskartet er utenfor forventet 1000-årsflom, som gjelder sykehus og lignende samfunnskritisk infrastruktur. Her er høyden 27,6 moh, og det må ved eventuell tillatelse settes vilkår om at bygg plasseres over denne høyde.

I forhold til ulempen ved fulldyrket mark er dette en ren politisk vurdering. Man kan enten mene at fulldyrket mark er totalt vernet og ikke skal bebygges uansett, eller mene at det finnes unntak. – Så lenge tiltaket ikke kommer inn under LNFR-formålet. I denne saken kommer tiltaket ikke inn under LNFR-formålet. Det er en dispensasjonssak.

Det er likevel ikke helt selvsagt at tiltaket ikke kommer inn under LNFR-formålet. Det kan argumenteres for at det er gårdens ressurser i form av fiske og fiskerettigheter som skal tilrettelegges for. Saken har derfor vært sjekket opp mot sentrale veiledere for hva som går under LNFR-formålet.

Rådmannen finner det formålstjenelig overfor ressursutnyttelse at tiltaket innvilges. Tiltaket vil legge til rette for en servicekombinasjon av fiske, matlaging, badstue og overnatting med en vertsskapsnærhet som for tiden ikke tilbys i kommunen. Ut fra jordlovsvurderingen med vekt på at jorda er tungdrevet med moderne metoder, finner vi at fordelene for samfunnet ved å innvilge tiltaket er klart større enn ulempene.

Vedlegg:

1. Søknad om dispensasjon
2. Gardskart
3. Situasjonsplan
4. Inspirasjonsbilder
5. Kart

Søk

FINN ▼

Klikk i kartet for å plassere punkter å måle mellom.
Dobbelklikk for å avslutte en måling. [Delete]-tasten
sletter siste punkt.

Østre Beiarveien

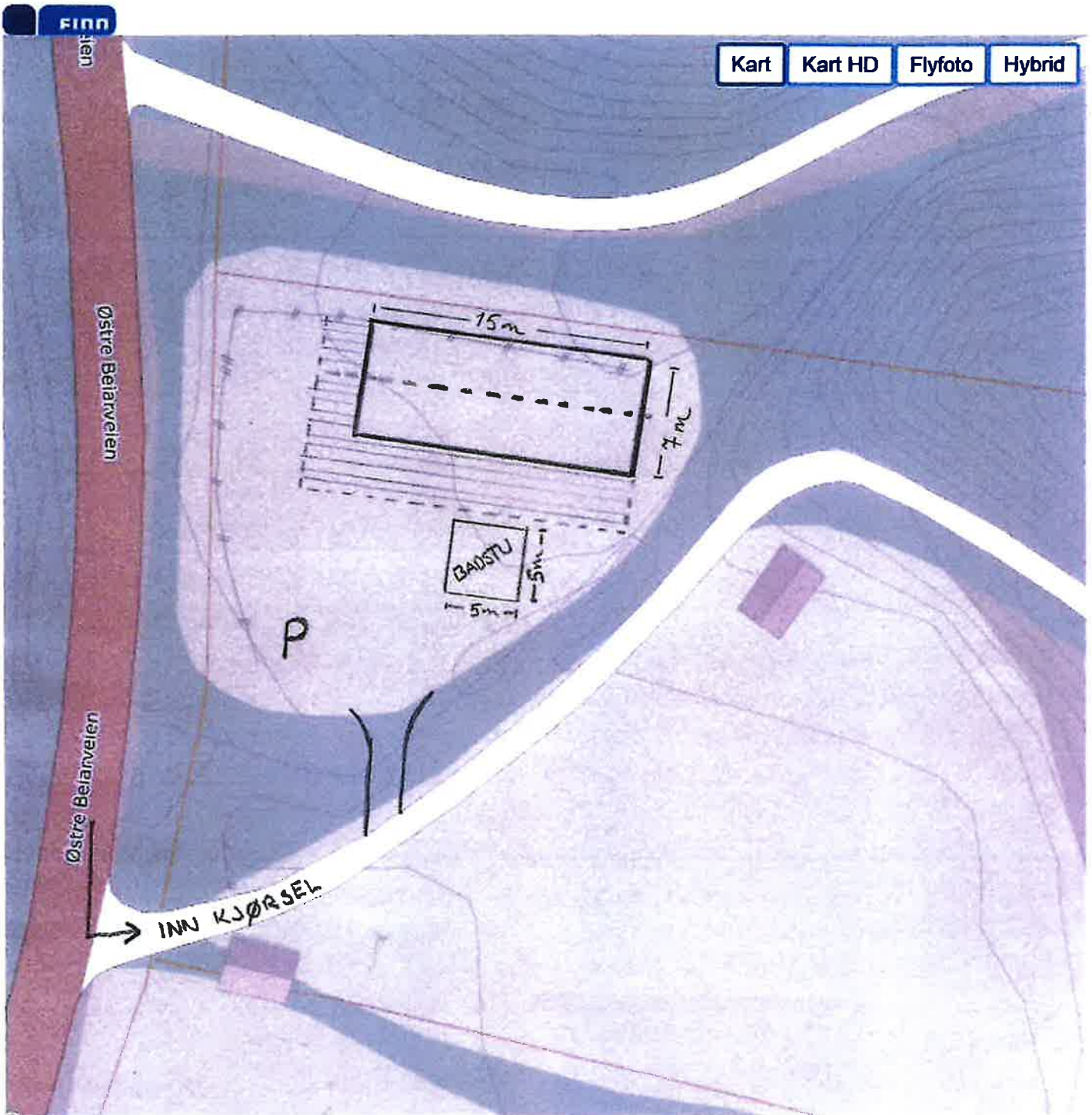
Østre Beiarveien

Lengde: 66,93m

Areal: 260,30m² (Beiar)

Belarn Kommune		
Ar Saknr	Doknr	Prosjekt Nr
21/180	2	1704/21
13 APR 2021		
Ark.kode P	18/13	
Ark.kode S		
Avdeling	Sak nr	T6
Kategori	Godkjent	

Vedlegg 1 21/180-1

INSPIRASJONSBILDER SOM HARMONERER MED VÅR VISJON

KLAGE PÅ DELEGERT VEDTAK 34/21 I PLR

Saksbehandler: Thomas Olufsen Skrautvol Arkiv: GNR 54/8
 Arkivsaksnr.: 21/194

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
34/21	Plan og ressursutvalget	29.04.2021
26/21	Plan og ressursutvalget	04.06.2021

Rådmannens innstilling:**Saksutredning/bakgrunn:**

Bjørnar Kristoffersen klager i brev mottatt kommunen 5. mai 2021 på delegert vedtak nr. 34/21 i Plan- og ressursutvalget (PLR), om kommunens avslag på fradeling av 1,9 dekar (daa) med tilhørende fjøs på gnr. 54 bnr. 8. Formålet med omsøkt fradeling er tilleggsareal til Kristoffersens fritidseiendom (gnr. 54 bnr. 17).

Det vises til mottatt klage, som vedlegges her.

Vedtaket var fattet med hjemmel i jordlova § 12, og begrunnet i korte trekk med at en fradeling av dyrka mark til bruk som tilleggsareal til en fritidseiendom gir større ulemper enne fordeler for landbruket, og at tiltaket ikke vil være forenlig med jordlovas formål.

Det vises for øvrig til søknad om fradeling, og saksframlegget med vurderinger av søknaden (i lys av jordlova), som også er vedlagt.

Lovgrunnlag: Jordlova § 1.

Denne lova har til føremål å leggja tilhøva slik til rette at jordviddene i landet med skog og fjell og alt som høyrer til (arealressursane), kan verte brukt på den måten som er mest gagnleg for samfunnet og dei som har yrket sitt i landbruket.

Arealressursane bør disponerast på ein måte som gir ein tenleg, variert bruksstruktur ut frå samfunnsutviklinga i området og med hovudvekt på omsynet til busetjing, arbeid og driftsmessig gode løysingar.

Ein samfunnsgagnleg bruk inneber at ein tek omsyn til at ressursane skal disponerast ut frå framtidige generasjonar sine behov. Forvaltinga av arealressursane skal vera miljøforsvarleg og mellom anna ta omsyn til vern om jordsmonnet som produksjonsfaktor og ta vare på areal og kulturlandskap som grunnlag for liv, helse og trivsel for menneske, dyr og planter.

Jordlova § 12, 1. og 3.-5. ledd lyder slik:

Deling av eigeendom som er nytta eller kan nyttast til jordbruk eller skogbruk må godkjennast av departementet. Det same gjeld forpaking, tomtefeste og liknande leige eller bruksrett til del av eigeendom når retten er stifta for lengre tid enn 10 år eller ikkje kan seiast opp av

eigaren (utleigaren). Med eigedom meiner ein òg rettar som ligg til eigedomen og partar i sameige.

Ved avgjerd av om samtykke til deling skal givast, skal det leggjast vekt på om delinga legg til rette for ein tenleg og variert bruksstruktur i landbruket. I vurderinga inngår mellom anna omsynet til vern av arealressursane, om delinga fører til ei driftsmessig god løysing, og om delinga kan føre til drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området. Det kan leggjast vekt på andre omsyn dersom dei fell inn under formålet i jordlova.

Sjølv om det etter tredje ledd ikkje ligg til rette for å gi samtykke til deling, kan samtykke givast dersom deling vil vareta omsynet til busetjinga i området.

Samtykke til deling kan givast på slike vilkår som er nødvendige av omsyn til dei føremåla som lova skal fremja.

Det vises for øvrig til Landbruks- og matdepartementets rundskriv M-2013-1 (relevante utdrag er vedlagt). I mai 2021 er det kommet et nytt rundskriv om driveplikt, omdisponering og deling fra LMD, men siden vedtaket i denne saken er fattet før nytt rundskriv ble publisert, støtter administrasjonen seg på tidligere rundskriv. Av det vi kan se, er det i nytt rundskriv heller ikke vesentlige endringer av relevans for denne saken.

Vurdering:

Kristoffersen opplyser i sin klage om at både omsøkt areal (inkl. fjøs) og klagers fritidsbolig (gnr. 54 bnr. 17) i følge Harry Aag (eier av gnr. 54 bnr. 8) tidligere var eid av en og samme person, og at det ifølge Aag vil være naturlig at det går tilbake til gnr./bnr. 54/17. Slik vi ser det, er tidligere eierforhold ikke av vesentlig betydning for vurderingen av denne søknaden, som må tas etter jordlova § 12.

At arealene med dyrka mark i dag i hovedsak ikke drives, og gror igjen, er svært uheldig. Det er dog en sak etter jordlova § 8 som kommunen bør følge opp. At arealene med dyrka og/eller fulldyrka jord ikke drives, er dog ikke av relevans for om kommunen skal samtykke til deling eller ikke. Tilsvarende gjelder for dyrkbar jord, jf. jordlova § 12, første ledd.

Et avgjørende aspekt er derimot hvorvidt delingen bidrar til å styrke landbruket i området, og fremtidige generasjoners behov, eller ikke. Å fradele et stykke dyrka mark fra en landbrukseiendom som tilleggsareal til en fritidseiendom, og ikke som tilleggsareal til et nærliggende bruk i drift, vil ikke bidra til å styrke landbruket. Det vil også vanskeliggjøre fremtidig næringsmessig bruk av arealene til jordbruk for fremtidige brukere enten på Evjen eller i nærliggende områder. Videre vil det kunne skape presedens for liknende tilfeller både på Evjen og i kommunen for øvrig. Dette taler for at klagen ikke skal tas til følge.

Både rundskrivet fra 2013 og det nye fra mai 2021 trekker frem at hensynet å skaffe tomter til næringsvirksomhet som ikke er landbruk, faller utenfor de hensyn som kan hensyntas i lys av jordlovas § 1, jf. jordlova § 12 tredje ledd. Eksempler som kan likne denne saken er ikke nevnt, men vi leser av rundskrivet(-ne) at formål som ikke knytter seg til landbruksvirksomhet faller utenfor hva som kan hensyntas i vurderingen etter jordlova § 12 tredje ledd. Dyrka jord som tilleggsareal til en fritidseiendom er ikke å anse som landbruksvirksomhet. Jordlova § 12 fjerde ledd gjør seg ikke gjeldende i denne saken.

Kristoffersen skriver at han ønsker en befaring på området, slik at kommunen ser at det ikke drives slik et jordbruksareal skal. Det er etter vår vurdering ikke behov for en befaring på området for å avgjøre en sak som omhandler deling av et areal definert i AR5 som fulldyrka jord. Men for å følge opp grunneiers driveplikt, kan det på et senere tidspunkt være hensiktsmessig å vurdere en befaring.

I sin klage stiller Kristoffersen spørsmål ved hva som er forskjellen på hans søknad og en tidligere sak der det ble gitt delingssamtykke for opprettelsen av en fritidseiendom (gnr. 54 bnr. 35). Det ble i 2017 gitt samtykke til fradeling av to parseller og naust på gnr. 54 bnr. 4 for opprettelse av fritidseiendom og senere hytte, med begrunnelsen «Areal omfatter ikke dyrkbar jord (kilden.nibio.no), og fradeling av arealet vil ikke komme i strid med vern av arealressursene eller være til ulempe for driften av arealet.» Det skal tidligere ha stått et bolighus på dette arealet. Slik administrasjonen vurderer disse sakene, er det en prinsipiell forskjell mellom opprettelsen av en fritidseiendom og fradeling av dyrka jord som tilleggsareal til en eksisterende fritidseiendom.

Kristoffersen trekker videre fram at dagens eier, Harry Aag, er en tilårskommen mann uten barn, og at han ønsker at Kristoffersen skal få overta arealet. Dette er aspekter av en mer privatrettslig karakter, som kommunen ikke kan hensynta i sin jordlovsbehandling av saken. Jordbruksarealene kan eventuelt vurderes fradelt og solgt til et nærliggende bruk som er i drift.

Vedtaket som er påklaget er fattet med bakgrunn i jordlovas bestemmelser om deling, som skal ivareta hensynet til landbruket i dag og for fremtidige generasjoner. Selv om eiendommen i dag ikke drives som et selvstendig bruk, og svært lite av jordbruksarealet er i drift, kan vi ikke se at jordlova åpner for å fradele dyrka jord som tilleggsareal til eksisterende fritidsboliger. Saken kunne ha stilt seg annerledes om et bruk i drift ønsket å erverve hele eller deler av jordbruksarealene til Harry Aag, men slik saken stiller seg kan vi ikke se at forholdene taler for å ta klagen til følge.

Vedlegg:

- Klage på delegert vedtak
- Saksframlegg delegert vedtak 34/21 i PLR m/kartvedlegg
- Søknad om fradeling
- Utdrag fra rundskriv M-2013-1 – deling – jordloven § 12
- Utdrag fra rundskriv M-2013-1 – vurderingen av en søknad om deling

Bjørnar Kristoffersen

Nedre Beiarveien 893

8110 MOLDJORD

Moldjord, 03.05.-21

Beiarn Kommune

Teknisk og landbruk

8110 MOLDJORD

KLAGE PÅ VEDTAK. Saksnr 34/21 | PLR

Beiarn Kommune		
21/194	4	2230/21
05.05.2021		
54/8		
		76

Brev fra dere mottatt i vår postkasse 03.05.2021

Jeg har fått avslag på fradeling av 1,9 dekar på Gnr.54 Bnr.8 i Evjen med tilhørende fjøs fra 1955.

Harry Aag vil jeg skal få fradelt/kjøpe det. Han har selv aldri drevet det eller brukt fjøset, annet enn til oppbevaring av en robåt. Arealet og fjøset var før eid av Arthur Evjen, som også eide fritidsboligen jeg arvet etter mine foreldre. Han sier også at det er naturlig at det går tilbake til Gnr. 54 Bnr.17.

Jeg ønsker at dere tar ei befaring på området, slik at dere selv ser at det ikke drives i dag slik et jordbruksareal skal, det settes kun opp ei lita hesje. Dette pga at det ikke skal gro igjen. Magne Kristoffersen får fortsette med det så lenge han driver med de sauene han har.

Området består av mose og ugress. Det har ikke vært pløyd opp. Området han har slått blir mindre og mindre for hvert år.

På andre siden av fjøset der vi har tiltenkt potet- og jordbæråker, samt hagebringeber er det i dag begynt å gro igjen med older og vier. Dette er ikke bra, og jeg mener det ikke er et drevet jordbruksareal.

Og, er ikke potet- og jordbæråker, samt hagebringeber det samme som å drive jorda? Da blir arealet dyrka. Slik det fremstår i dag er det det ikke.

I 2019/2020 solgte Harry Aag ei hyttetomt i området, samt en liten fjøs og areal rundt. *Gnr. 54, Bnr. 35*

Hva er så forskjellen på det og den søknaden vi har inne?

Slik det er i dag er Harry Aag en tilårskommen mann. Han har ingen barn og han vil at det er jeg som skal overta/ få fradelt/kjøpe det.

Hvem skal ta vare på/ restaurere fjøset og arealet? Det står en del felleferdige bygninger i Evjen, tilhørende Harry Aag.

Skulle da tro det er på sin plass at fjøset og arealet på 54/8 kunne tilfalt meg ved kjøp/fradeling. På den måten blir det tatt vare på, og jeg har arvinger, både barn og barnebarn. Fra 1.juli er jeg pensjonist og blir å bruke huset mere enn det er gjort til nå, selv om vi har hus på Moldjord. Vi blir eldre og om noen få år flytter vi dit.

Denne gangen håper jeg klagen blir tatt til etterretning.

Med vennlig hilsen

Bjørnar Kristoffersen

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: **Thomas Olufsen Skrautvol**
Arkivsaksnr.: **21/194**

Arkiv: **GNR 54/8**

SØKNAD OM DISPENSASJON 54/8 - JORDLOVSBEHANDLING

Rådmannens vedtak:

Bjørnar Kristoffersen har søkt Beiarn kommune om dispensasjon for å få fradelt et jordstykke med fjøsbygning tilsvarende om lag 1,9 dekar på gnr. 54 bnr. 8 til formålet tilleggsjord-/areal for egen fritidseiendom (gnr. 54 bnr. 17). Før saken kan behandles etter plan- og bygningsloven, er det nødvendig med et delingssamtykke etter jordlova, jf. jordlova § 12 første ledd.

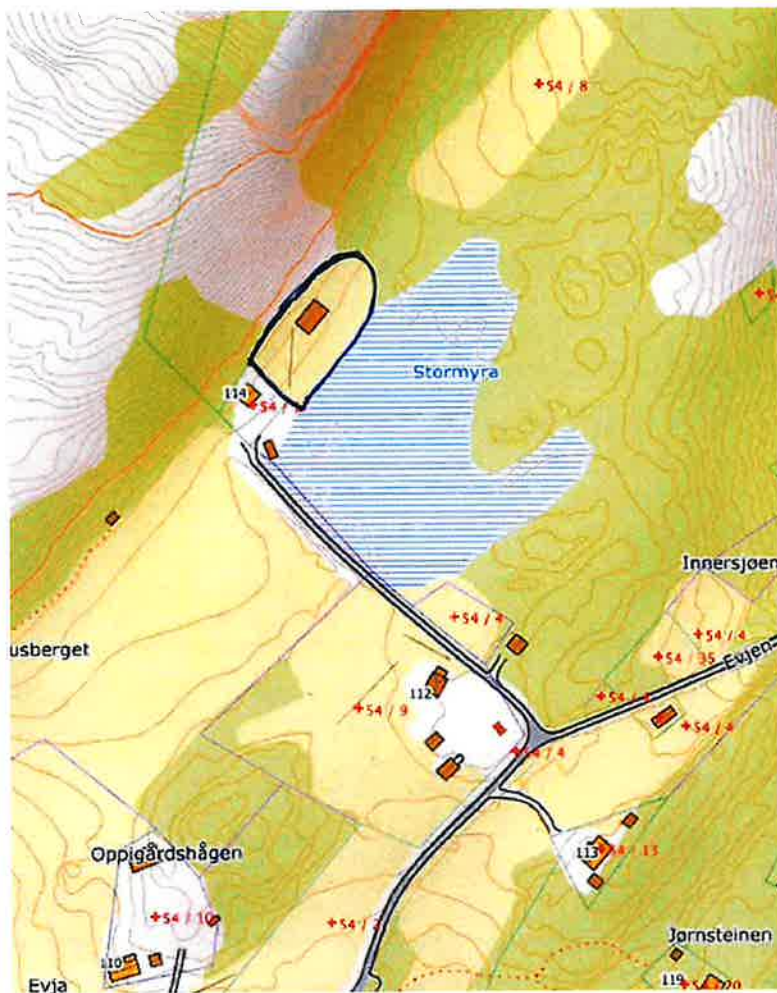
Beiarn kommune gir ikke samtykke til fradeling av om lag 1,9 dekar samt fjøsbygning fra gnr. 54 bnr. 8 som omsøkt. Vedtaket fattes med hjemmel i jordlova § 12.

En samlet vurdering i lys av jordlova § 12, tredje ledd, tilsier at det ikke skal gis samtykke til fradeling av dyrka mark som tilleggsareal til en eksisterende fritidsbolig. Dette begrunnes med at en fradeling som omsøkt gir større ulemper enn fordeler for landbruket. Vi kan heller ikke se at tiltaket vil være forenlig med jordlovas formål, jf. jordlova § 1.

Kommunen vil samtidig minne om at driveplikten følger av jordlova § 8, og at den gjelder for alt jordbruksareal uavhengig av størrelse. Det er eier selv som er ansvarlig for at driveplikten oppfylles.

Saksutredning/bakgrunn:

Bjørnar Kristoffersen søker Beiarn kommune om fradeling av et jordstykke på gnr. 54 bnr. 8, som i dag eies av Harry Aag. Omsøkt areal er avmerket i kartutsnitt vedlagt søknaden, gjengitt nedenfor her, og omfatter et areal på 1,9 dekar (daa) samt en eldre fjøsbygning. I søknadsbrevet fremkommer det at søker har en tilstøtende eiendom (gnr/bnr 54/17), og vi får inntrykk av at den er i bruk som fritidseiendom. Kristoffersen opplyser at han ønsker fradeling for å få areal til å dyrke poteter og jordbær, samt å sette opp en garasje. I tillegg vil han restaurere fjøsbygningen, og bruke den som lagerbygg og vedsjå. Søker opplyser om at de deler av området mellom fjøs og søkers hus i dag slås av en tredjepart som har sauer, og at han setter opp en hesje på arealet. Øvrige arealer som søkes fradelt står ubrukt, og gror til med skog.

Grunneiendommen som blir berørt, gnr. 54 bnr. 8, må anses å høre til samme driftsenhet som gnr. 54 bnr. 4 og gnr. 54 bnr. 9. Disse er alle eid av Harry Aag. Disse er i dag delt inn i hhv. 2, 5 og 1 teiger beliggende øst på Evjen og i fjellområdet mellom Kjølffjellet og Morten-Jonsaelva sør for Beiarfjorden. Se vedlagte kart for mer detaljert oversikt.

Arealressurser (AR5) gnr/bnr 54/4:

Antall teiger:	5
Bygninger:	-
Plan:	LNFR
Overflatedyrka jord:	3,6 daa
Innmarksbeite:	0,9 daa
Produktiv skog:	1,4 daa
Annet markslag:	0,1
Sum areal:	6,0 daa

Arealressurser (AR5) gnr/bnr 54/8:

Antall teiger:	2
Bygninger:	Hus for dyr/landbr.lager/silo, fritidsbygg (hytte, sommerh. ol.), garasjeuthus/anneks til bolig, naust/båthus/sjøbu, naust/båthus/sjøbu.

Plan:	LNFR
Fulldyrka jord:	5,3 daa
Overflatedyrka jord:	0,2 daa
Produktiv skog:	391,8 daa
Annet markslag:	551,1 daa
Bebygd, samf., vann, bre:	0,2 daa
Ikke klassifisert:	58,6 daa
Sum areal:	1007,2 daa

Arealressurser (AR5) gnr/bnr 54/9:

Antall teiger:	1
Bygninger:	Hus for dyr/landbr.lager/silo, våningshus, garasjeuthus/anneks til bolig.

Plan:	LNFR
Fulldyrka jord:	5,8 daa
Produktiv skog:	0,5 daa
Annet markslag:	2,4 daa
Bebygd, samf., vann, bre:	0,3 daa
Sum areal:	9,0 daa

Før søknad om fradeling etter plan- og bygningsloven kan behandles, skal saken avgjøres etter jordlova § 12, som omhandler deling av landbrukseiendom. Vi tar ikke her stilling til spørsmålet om en eventuell fremtidig garasje på arealet. Omsøkt formål vil derfor, så vidt vi kan se, ikke være i strid med bruk og potensiell bruk av dyrka eller dyrkbar mark til jordbruksproduksjon, så jordlova § 9 berøres ikke her av tiltaket.

Lovgrunnlag:

Jordlova § 1:

Denne lova har til føremål å leggja tilhøva slik til rette at jordviddene i landet med skog og fjell og alt som høyrer til (arealressursane), kan verte brukt på den måten som er mest gagnleg for samfunnet og dei som har yrket sitt i landbruket.

Arealressursane bør disponerast på ein måte som gir ein tenleg, variert bruksstruktur ut frå samfunnsutviklinga i området og med hovudvekt på omsynet til busetjing, arbeid og driftsmessig gode løysingar.

Ein samfunnsgagnleg bruk inneber at ein tek omsyn til at ressursane skal disponerast ut frå framtidige generasjonar sine behov. Forvaltinga av arealressursane skal vera miljøforsvarleg og mellom anna ta omsyn til vern om jordsmonnet som produksjonsfaktor og ta vare på areal og kulturlandskap som grunnlag for liv, helse og trivsel for menneske, dyr og planter.

Jordlova § 12. 1. og 3.-5. ledd lyder slik:

Deling av eigedom som er nytta eller kan nyttast til jordbruk eller skogbruk må godkjennast av departementet. Det same gjeld forpaking, tomtefeste og liknande leige eller bruksrett til del av eigedom når retten er stifta for lengre tid enn 10 år eller ikkje kan seiast opp av eigaren (utleigaren). Med eigedom meiner ein òg rettar som ligg til eigedomen og partar i sameige.

Ved avgjerd av om samtykke til deling skal givast, skal det leggjast vekt på om delinga legg til rette for ein tenleg og variert bruksstruktur i landbruket. I vurderinga inngår mellom anna omsynet til vern av arealressursane, om delinga fører til ei driftsmessig god løysing, og om delinga kan føre til drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området. Det kan leggjast vekt på andre omsyn dersom dei fell inn under formålet i jordlova.

Sjølv om det etter tredje ledd ikkje ligg til rette for å gi samtykke til deling, kan samtykke givast dersom deling vil vareta omsynet til busetjinga i området.

Samtykke til deling kan givast på slike vilkår som er nødvendige av omsyn til dei føremåla som lova skal fremja.

Det vises for øvrig til Landbruks- og matdepartementets rundskriv M-2013-1.

Vurdering:

I spørsmålet om kommunen skal samtykke til deling, skal det legges vekt på om delinga legger til rette for en tjenlig og variert bruksstruktur i landbruket (herunder vern av arealressursene, hvorvidt delinga fører til en driftsmessig god løsning, eventuelle drifts- og miljømessige ulemper, og eventuelle andre hensyn som faller inn under jordlovens formål). Dersom det etter dette ikke ligger til rette for å gi samtykke til deling, kan samtykke likevel gis dersom en slik deling vil ivareta hensynet til bosetting i området.

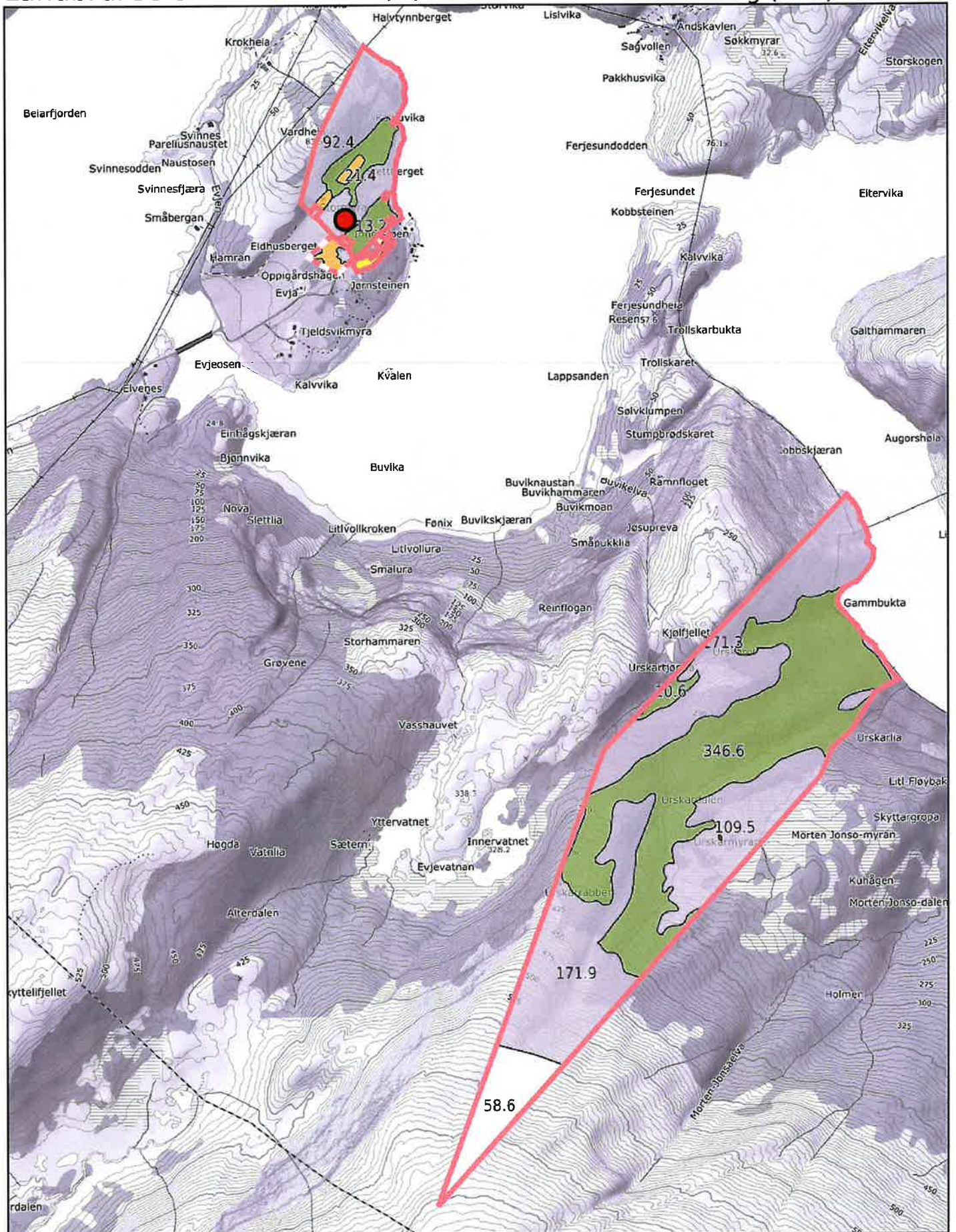
I denne saken dreier det seg om fradeling av det som i dag er fulldyrka jord. Dette bør ses i sammenheng med at det totale dyrka og dyrkbare arealet både på Evjen og i kommunen forøvrig i utgangspunktet er nokså begrenset, slik at deling av dyrka jord som tilleggsjord/-areal til en fritidsbolig vil kunne ha negativ virkning på arealressursene og landbruket i kommunen. Tiltaket kan videre forringe arealressursene på enheten gnr. 54 bnr. 4, 8, 9, og det er påregnelig at disse arealene med fulldyrka jord vil bli mindre tilgjengelige for fremtidige generasjoner dersom behovet for å utnytte arealene med dyrka mark i fremtiden øker. Det legger ikke til rette for en driftsmessig god løsning som ivaretar fremtidige generasjoners behov. Vi kan ikke se at det omsøkte tiltaket vil bidra til å styrke driftsenhetene i landbruket, eller at arealressursene i området med dette vil vernes på noen god måte. Dette vil også kunne skape presedens for liknende saker både på Evjen og i større pressområder, og bør unngås.

Når det gjelder miljømessige ulemper for landbruket i området, så er det en formulering som tar sikte på konflikter mellom landbruket og andre interesser som følge av landbruksdriften. Det er ikke uvanlig med konflikter mellom de som driver en landbrukseiendom og de som eier en bolig- eller fritidseiendom. Når saken dreier seg om fradeling av et areal for å tillegge det en eksisterende fritidsbolig, kan vi ikke se at dette blir særlig relevant her.

En samlet vurdering i lys av jordlovens § 12, tredje ledd, tilsier at det her ikke skal gis samtykke til fradeling. Med formålet om å legge til rette for en tjenlig og variert bruksstruktur i landbruket, og med hensyn til fremtidige generasjoners behov, ser vi at en fradeling som omsøkt gir større ulemper enn fordeler. Vi kan heller ikke se at fradeling som omsøkt, med dyrka mark som tilleggsareal til en eksisterende fritidsbolig, er i tråd med jordlova § 1.

Vedlegg:

- Utskrift fra Gårdskart, oversikt over eiendommene 54/4,8,9

0 100 200 300m

Målestokk 1:15000 ved A4 stående utskrift

Bjørnar Kristoffersen
Nedre Beiarveien 893
8110 MOLDJORD

MOLDJORD, 29/3-21

BEIARN KOMMUNE
TEKNISK ETAT
8110 MOLDJORD

Beiarn Kommune		
Ar.Saken	Dok.no	Reg. nr. Ar.
21/194	1	1586/21
30 MAR 2021		
Ark.kode P	DEL: 54/8	
Ark.kode S		
Avdeling	Saksbehandler	T6
Kategori	Grunnlag	

DISPENSASJONSSØKNAD

Jeg, Bjørnar Kristoffersen, søker om å få fradelt jordstykke og fjøs, Gnr. 54 B.nr. 8 i Evjen, Beiarn Kommune.

Vedlagt ligger kart der området er avmerket.

Etter samtale med Harry Aag, samtykker han til at jeg får overta dette. Han sier det har tilhørt min fritidsbolig før i tiden, og at det er naturlig at det går tilbake til min eiendom. G.nr 54, B.nr. 17.

Jeg ønsker at det skal være 1 eiendom.

Det skal anlegges potet- og jordbæråker, samt settes opp en garasje. Fjøsbygningen vil bli restaurert og brukt som lagerbygning og vedsjå.

Det er stort behov for skifte av tak og bordkledning. Taket har i dag eternittak, noe som er uheldig da de er veldig gamle (fra 1955)

De siste år har Magne Kristoffersen slått gresset mellom hus og fjøs uten at han har brukt gjødsel. Dette får han fortsette med så lenge han har sauer. Han setter opp 1 hesje der.

Området på andre siden av fjøset tenkes det å anlegge potet- og jordbæråker. Slik det er i dag vokser denne delen igjen av skog, noe jeg syns er uheldig.

Håper på et positivt svar.

Med vennlig hilsen

Bjørnar Kristoffersen

Krav om matrikulering, herunder rekvisisjon av oppmålingsforretning

For søknadspåtlitige tiltak etter plan- og bygningsloven § 20-1
første ledd bokstav m, jf. matrikkelloven § 10

Kartverket

Vedlegg J	Kommunens saks-/journalnr.	Oppdragsnr.
------------------	----------------------------	-------------

1. Rekvisisjon gjelder for følgende matrikkelenhet(er) (eiendom)*				
Kommunenr. 1839	Gnr. 54	Bnr. 8	Fnr.	Kommune BEIARN
Kommunenr.	Gnr.	Bnr.	Fnr.	Kommune

* Ved arealoverføring skal det oppgis informasjon om begge de involverte matrikkelenhetene

2. Rekvirentens hjemmel for krav om matrikulering etter matrikkelloven § 9 første ledd bokstav a-h*
☒ Bokstav a) Den som har grunnbokshjemmel som eier
☐ Bokstav b) Den som ved rettskraftig dom er kjent som eier eller fester
☐ Bokstav c) Den som lovlig har overtatt grunn eller anlegg ved ekspropriasjon
☐ Bokstav d) Den som lovlig har etablert/fått løyve til å etablere fast anlegg på eierløs sjøgrunn eller i eierløs undergrunn
☐ Bokstav e) Den som med hjemmel i lov utøver eierrådighet over grunnen når ingen har grunnbokshjemmel til denne
☐ Bokstav f) Stat, statsforetak, fylkeskommune eller kommune når grunnen er tilegnet offentlig veg- eller jernbaneformål
☐ Bokstav g) Stat/kommune ved fradeling av hele teiger eller når enheten blir delt av kommunegrense
☐ Bokstav h) Den som har innløst festegrund etter bestemmelsene i lov om tomtefeste

* Rekvisisjon etter matrikkelloven § 9 bokstav b-h krever dokumentasjon for lovhjemmel som ligger til grunn for kravet

3. Sakstype (se veiledning på side 2)
3.a Opprettelse av ny matrikkelenhet
☒ Grunneiendom ☐ Anleggseiendom ☐ Festegrund
3.b Endring av eksisterende matrikkelenhet
☐ Arealoverføring (berørte parter må skrive under i punkt 7, jf. matrikkelforskriften § 23 (6))

4. Tidspunkt for matrikulering, måling og merking av grenser (se veiledning side 2)
☒ Matrikulering uten utsettelse, som hovedregel innen 16 uker, jf. matrikkelforskriften § 18 (1)
☐ Matrikulering innen frist nærmere avtalt med kommunen, jf. matrikkelloven § 35
☐ Søknad om matrikulering uten fullført oppmålingsforretning, jf. matrikkelloven § 6 andre ledd (søknad vedlegges)

5. Vedlegg (dokumentasjon som trengs for å gjennomføre oppmålingsforretningen)	
Vedlegg:	Vedlegg nr.
Dokumentasjon for hjemmel jf. matrikkelloven § 9 bokstav b-h	
Begrunnet søknad om matrikulering med utsatt oppmålingsforretning og kart, jf. matrikkelforskriften § 25	
Annen aktuell dokumentasjon, jf. matrikkelforskriften § 23	

6. Fakturaadresse (skal fylles ut dersom faktura skal sendes andre enn rekvirenten, eller dersom det er flere rekvirenter)			
Navn (blokkbokstaver)		Adresse	Evt. organisasjonsnr.
Bjørnar Kristoffersen		NEDRE BEIARVEIEN 893	
Postnr.	Poststed	E-postadresse	Telefon
8110	MOLDFORD	heidisi76@gmail.com	419 15202

7. Underskrift fra registrert eier eller fester av matrikkelenhet som får endret grense*			
Gnr./Bnr./Fnr.	Evt. organisasjonsnr.	Navn (blokkbokstaver)	Underskrift registrert eier/fester

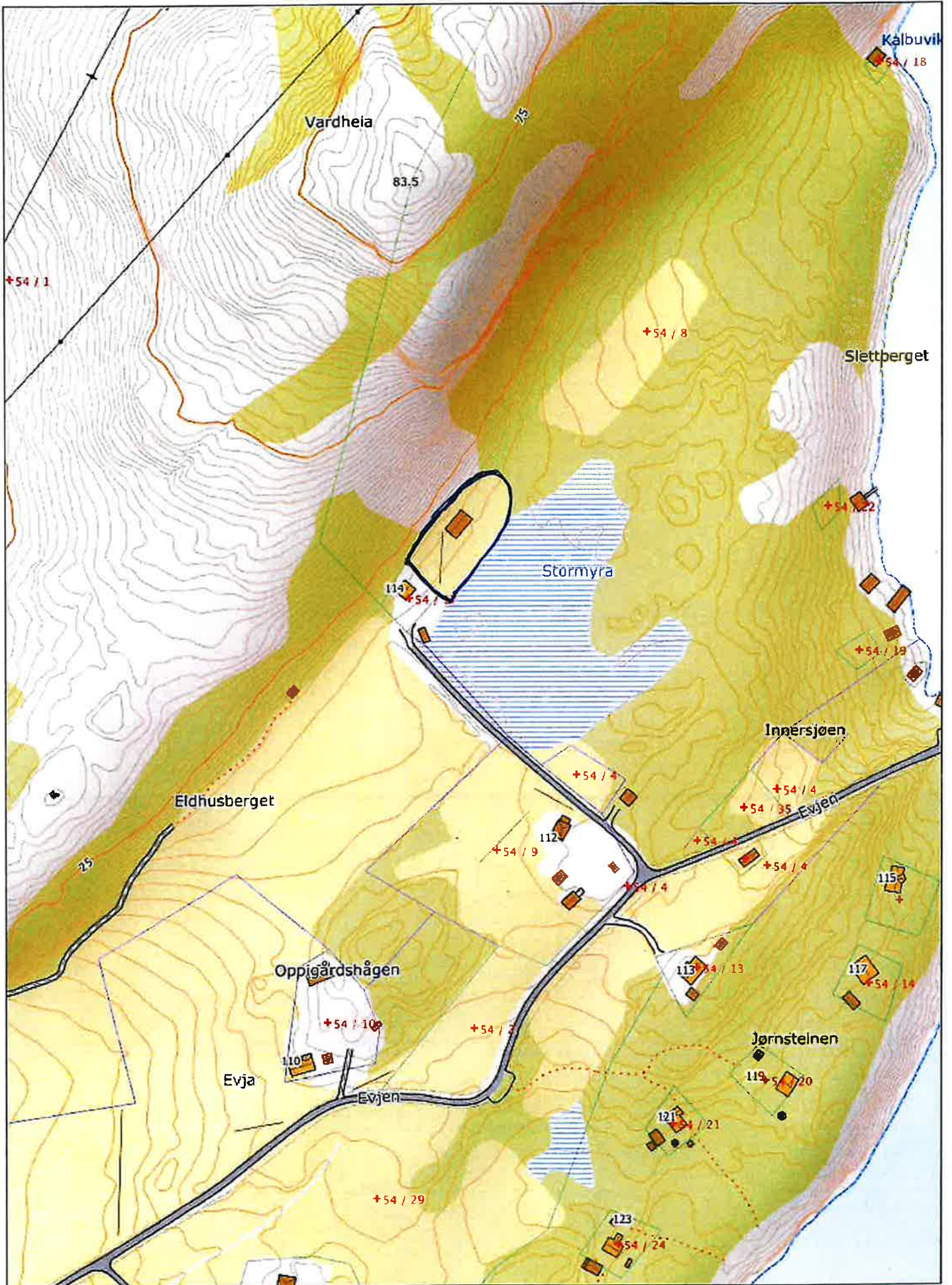
* Dersom det er flere som skal skrive under benyttes eget ark

8. Rekvirentens/rekvirentenes navn og underskrift*			
Navn (blokkbokstaver)		Adresse	Evt. organisasjonsnr.
HARRY AAG		KJELLING 73	
Postnr.	Poststed	E-postadresse	Telefon
8120	NYGÅRDSTØEN	—	
Dato	Signatur		
26/3-21	Harry Aag		
Navn (blokkbokstaver)		Adresse	Evt. organisasjonsnr.
Bjørnar Kristoffersen		NEDRE BEIARVEIEN 893	
Postnr.	Poststed	E-postadresse	Telefon
8110	MOLDFORD	heidisi76@gmail.com	419 15202
Dato	Signatur		
26/3-21	Bjørnar Kristoffersen		

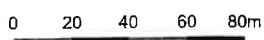
* Dersom det er flere rekvirenter benyttes eget ark

Veiledning	
Veiledning til felt 3.a:	
Dette feltet skal krysses av hvis det skal opprettes en av følgende matrikkelenhetstyper; ny grunneiendom, ny anleggseiendom eller ny festegrunn. Matrikkelenhetstypene er definert i matrikkelloven § 3 bokstav b og § 5.	
Veiledning til felt 3.b:	
Dette feltet skal krysses av hvis det skal gjennomføres arealoverføring mellom to matrikkelenheter. Arealoverføring innebærer at areal overføres mellom to tilgrensende matrikkelenheter jf. matrikkelloven § 15 og matrikkelforskriften § 33.	
Veiledning til felt 4:	
Matrikulering uten utsettelse	Matrikulering betyr at en ny matrikkelenhet føres inn i matrikkelen, jf. matrikkelloven § 3 bokstav f. Matrikulering uten utsettelse medfører at det gjennomføres oppmålingsforretning og matrikkelføring innen 16 uker etter at tillatelse etter plan- og bygningsloven § 20-2, jf. § 20-1 bokstav m er gitt, jf. matrikkelforskriften § 18 (1) og (2).
Matrikulering innen avtalt frist	Medfører at iverksetting av oppmålingsforretning og matrikkelføring utsettes, og frist for fullføring av dette arbeidet avtales med rekvirenten, jf. matrikkelloven § 35 første ledd. Fristen løper fra det tidspunkt tillatelse etter plan- og bygningsloven § 20-1 bokstav m gis. Innen avtalt frist løper ut må rekvirenten sende inn kopi av rekvisisjonen på nytt slik at oppmålingsforretning blir iverksatt.
Matrikulering uten fullført oppmålingsforretning	Dette alternativet er kun aktuelt ved opprettelse av ny matrikkelenhet. Medfører at matrikkelenheten som er søkt opprettet føres i matrikkelen uten at oppmålingsforretning er fullført, jf. matrikkelloven § 6 andre ledd og matrikkelforskriften § 25. Kommunen skal sette frist for når oppmålingsforretning skal være fullført, jf. matrikkelforskriften § 25 (3). Innen fristen utløper skal kommunen iverksette oppmålingsforretning.
Den utfylt rekvisisjonen (dette skjema, vedlegg J) legges ved søknad om tiltak etter plan- og bygningsloven.	

Senterposisjon: 474007.26, 7440950.85
 Koordinatsystem: EPSG:25833
 Utkringsdato: 21.04.2021

Rundskriv fra Landbruks- og matdepartementet - M-2013-1

Myndighet	Rundskriv fra Landbruks- og matdepartementet
Dato	2013-07-01
Doknr/publisert	M-2013-1
Stikkord	Mat, fiske og landbruk.
Sammendrag	Omdisponering og deling – Lov om jord (jordlova) 12. mai 1995 nr 23 § 9 og § 12
Saksgang	M-1/2013 (12/822).Opphever rundskriv M-2003-4. Endret 17. september 2015, 25. november 2016 og sist 10. januar 2018.
Sist oppdatert	2018-06-19

7. Deling – jordloven § 12

7.1 Jordloven § 12

Jordloven § 12 fikk vesentlige endringer ved lov 14. juni 2013 nr. 46 om endringer i jordlova. Bestemmelsen har nå følgende ordlyd (endringene er i kursiv for å gjøre dem synlige):

Deling av eigedom som er nytta eller kan nyttast til jordbruk eller skogbruk *må godkjennast av departementet. Det same gjeld* forpaktning, tomtefeste og liknande leige eller bruksrett til del av eigedom når retten er stifta for lengre tid enn 10 år eller ikkje kan seiast opp av eigaren (utleigaren). Med eigedom meiner ein òg rettar som ligg til eigedomen og partar i sameige.

Skal dyrka jord takast i bruk til andre formål enn jordbruksproduksjon, eller skal dyrkbar jord takast i bruk slik at ho ikkje vert eigna til jordbruksproduksjon i framtida, kan samtykke til deling ikkje givast utan at det er gitt samtykke til omdisponering etter § 9.

Ved avgjerd av om samtykke til deling skal givast, skal det leggjast vekt på om delinga legg til rette for ein tenleg og variert bruksstruktur i landbruket. I vurderinga inngår mellom anna omsynet til vern av arealressursane, om delinga fører til ei driftsmessig god løysing, og om delinga kan føre til drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området. Det kan leggjast vekt på andre omsyn dersom dei fell inn under formålet i jordlova.

Side 14

Sjòlv om det etter tredje ledd ikkje ligg til rette for å gi samtykke til deling, kan samtykke givast dersom deling vil vareta omsynet til busetjinga i området.

Samtykke til deling kan givast på slike vilkår som er nødvendige av omsyn til dei føremåla som lova skal fremja.

Føresegnene gjeld utan omsyn til om ein eigedom har fleire registernemningar når eigedomen eller ideell del av han er på same eigarhand og etter departementet sitt skjønn må reknast som ei driftseining.

Samtykke til deling er ikkje nødvendig når særskild registrert del av eigedom vert seld på tvangssal. Det same gjeld dersom det i samband med offentleg jordskifte er nødvendig å dela eigedom.

Dersom deling ikkje er rekvirert innan tre år etter at samtykke til deling er gitt, fell samtykket bort. Departementet kan gi forskrift om høve til frådeling av mindre areal utan godkjenning i samband med grensejustering etter matrikkellova.

Utgangspunktet i første ledd er fremdeles at en ikke kan dele en eiendom som er nyttet eller kan nyttes til jordbruk eller skogbruk uten departementets samtykke.

Formuleringen «kan ikkje delast utan samtykke frå departementet» er erstattet av formuleringen «må godkjennast av departementet». Formuleringen «Forbodet mot deling» er erstattet med formuleringen «Det same gjeld». Videre har det som var annet punktum i første ledd blitt tredje punktum, og det som var tredje punktum har blitt annet punktum.

Hensikten med endringene er å flytte oppmerksomheten bort fra forbud. Utgangspunktet for bestemmelsen om deling skal være at deling skal tillates dersom det ikke går ut over de interessene bestemmelsen skal verne om.

Annet ledd er nytt. Det gjelder forholdet mellom bestemmelsen om omdisponering (§ 9) og bestemmelsen om deling (§ 12). Regelen lovfester gjeldende praksis når det gjelder rekkefølgen ved behandlingen av søknad etter de to bestemmelsene.

Før lovendringen kunne en ikke gi samtykke til deling med mindre ett av to lovvilkår var oppfylt. *Nytt tredje ledd* åpner for en friere tilnærming ettersom forvaltningen ikke lenger trenger å vurdere lovbestemte vilkår for å gi samtykke. Den friere tilnæringsmåten og synliggjøringen av sentrale elementer i formålsbestemmelsen går fram av tredje ledd.

Fjerde ledd er nytt og kommer til anvendelse dersom det ikke kan gis samtykke etter tredje ledd. Hensynet til bosettingen kan gi grunnlag for å gi samtykke etter fjerde ledd.

Det er ikke gjort endringer i reglene i femte til åttende ledd.

Niende ledd er nytt og gir hjemmel til å gi forskrift og gjelder fradeling av mindre areal i forbindelse med grensejustering etter matrikkeloven.

7.2 Formålet med bestemmelsen om deling

Bestemmelsen om deling i jordloven har nær sammenheng med lovens formål som er å sikre at arealressursene blir disponert på en måte som gir en tjenlig, variert bruksstruktur ut fra samfunnsutviklingen i området og med hovedvekt på hensynet til bosetting, arbeid og driftsmessig gode løsninger, se nærmere rundskriv M-1995-35 om jordlovens formål. Formålet

Side 15

med delingsbestemmelsen er å sikre og samle ressursene som grunnlag for landbruksdrift for nåværende og fremtidige eiere. Disse viktige nasjonale målene er ført videre i den nye bestemmelsen om deling.

7.3 Når får bestemmelsen anvendelse

7.3.1 «eigedom som er nytta eller kan nyttast til jordbruk eller skogbruk»

Bestemmelsen omfatter bebygde og ubebygde eiendommer som er nyttet eller kan nyttes til jordbruk eller skogbruk. Det er uten betydning om eiendommen består av kun dyrka jord eller kun skog. Inn under bestemmelsen kommer også eiendommer som brukes til hagebruk. Eiendommen må ha en slik størrelse og beliggenhet at den kan gi grunnlag for lønnsom drift. En liten eiendom kan omfattes av bestemmelsen om deling dersom det hører dyrka jord av høy kvalitet til eiendommen. I praksis har en eiendom med totalareal på 5 dekar blitt ansett tilstrekkelig ettersom den hadde 3 dekar fulldyrka jord. Eiendommens beliggenhet er et relevant moment. Det samme gjelder kvaliteten på arealet, vekstvilkår, og hvilken produksjonsform som er påregnelig. Den eiendommen som søkes delt skal betraktes isolert. Det forhold at eiendommen eigner seg som tilleggsjord, har ikke betydning for spørsmålet om eiendommen faller inn under loven. Vurderingen må ta utgangspunkt i hva en eier med alminnelige kunnskaper og erfaring kan få ut av eiendommen.

7.3.2 Rettigheter og parter i sameie

Det går fram av bestemmelsen at begrepet eiendom også omfatter rettigheter, og parter i sameie som hører til eiendommen (sameie mellom bruk). Slike rettigheter og parter kan blant annet gjelde beiteretter, seteretter, fiskeretter, jaktretter, fallretter og sameie i utmark. Fradeling av servitutter, jaktretter og fiskeretter er også regulert i hhv. servituttløven § 9, viltloven § 28 annet ledd og i lakse- og innlandsfiskeføven § 19 første ledd.

For sameieparter knyttet til fast eiendom sier sameieføven § 10 annet ledd første punktum at slike sameieparter ikke kan «avhendast utan saman med eigeðomen eller ein tilsvarande del av han». Lovavdelingen i Justisdepartementet legger til grunn i en tolkningsuttalelse [JDLOV-2009-1339] at et samtykke til deling etter jorðloven § 12 ikke fører til at en sameiepart i et realsameie kan fradeles uhindret av avhendelsesbegrensningen i sameieføven § 10 annet ledd første punktum. Lovavdelingen legger også til grunn at sameieføven § 10 annet ledd ikke innebærer noen begrensning i landbruksmyndighetenes kompetanse til å treffe vedtak etter jorðloven § 12.

7.3.3 Deling av eiendommer som ikke reguleres av jorðloven

Samtykke til deling etter jorðloven § 12 er ikke nødvendig for avhendelse eller bortleie av grunn etter

Lov om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke (finnmarksføven) av 17. juni 2005

Finnmarksføven gjelder for fast eiendom og vassdrag med naturressurser i Finnmark fylke. Etter finnmarksføven § 6 er det Finnmarkseiendommen som skal forvalte grunn og naturressurser i Finnmark. Finnmarksføven § 10 har egne regler om endret bruk av utmark og avhendelse av fast eiendom. I denne bestemmelsen reguleres også bortleie av utmark.

Lov om utnytting av rettar og lunnende m.m. i statsallmenningane (fjellova) av 6. juni 1975

Statsallmenningsgrunn kan som hovedregel ikke avhendes. Fjelloven § 13 hjemler likevel avhendelse og bortleie av grunn i statsallmenning som tilleggsjorð til gårðsbruk og til

Side 16

byggetomt. Fjellstyret, og eventuelt allmenningsstyret, skal få anledning til å uttale seg i saker om avhendelse av allmenningsgrunn.

Lov om bygdeallmenninger av 19. juni 1992

Bygdeallmenningsgrunn kan som hovedregel ikke selges eller festes bort, med mindre føven selv åpner for det, jf. bygdeallmenningsføven § 1-2. Etter føvens § 2-3 kan bruksrett i bygdeallmenning ikke skilles fra den jorðbrukseiendommen som retten tilligger. Den kan heller ikke leies bort uten i forbindelse med forpaktning av den berettigede eiendom.

Unntakene for fradeling etter finnmarksføven, fjelloven og bygdeallmenningsføven har sammenheng med at avhendelsen normalt vil innebære fradeling av mindre tomter/parseller fra store eiendommer det ikke er naturlig å anse som «eigeðom» eller «driftseining» i jorðføvens forstand.

7.3.4 Deling av eiendom med flere registerbetegnelser

Bestemmelsen om deling gjelder uten hensyn til om eiendommen består av flere «registernemningar» (gårðs- og bruksnummer), jf. jorðføven § 12 sjette ledd. Vilråene er at de forskjellige delene er på «same eigarhand» og etter departementets skjønn «må reknast som ei driftseining».

«same eigarhand»

Samme eierhånd betyr at de ulike gårds- og bruksnummer må eies av en og samme person. Det er for eksempel ikke tilfelle dersom ektefeller eier hver sin eiendom. Eiendommene er imidlertid på samme eierhånd om en ektefelle i tillegg til sin egen eiendom råder over avdødes eiendom i henhold til uskiftebevilling. En spesiell situasjon har en når en eiendom eies av en person i eneeie og personen også har en sameiepart i en annen eiendom. Sameieparten og eiendommen vil da være på samme eierhånd.

«må reknast som ei driftsening»

Selv om flere eiendommer er på «same eigarhand», kan de ikke automatisk regnes som en driftsenhet i jordlovens forstand. Det må foretas en konkret og individuell vurdering. Det er ikke nok at de er egnet til å drives sammen. En må være spesielt nøye med vurderingen der eiendommene er kommet på samme eierhånd ved en tilfældighet.

Ved vurderingen av om en kan regne eiendommene som en driftsenhet er det av betydning om de ulike eiendommene ligger slik til at de rent faktisk egner seg for å drives sammen. Den driftsmessige avstanden er et moment i vurderingen. Det samme er om eiendommene har vært drevet sammen. Det er ikke noe krav om at eiendommene skal være drevet sammen en viss tid.

Forholdet mellom jordloven § 12 og odelsloven § 14

En spesiell situasjon har en hvor driftsenheten består av eiendommer med ulik odelsrettslig status. Det er sikker rett at det ikke er nødvendig med samtykke til deling når en driftsenhet deles i medhold av delingsprinsippet odelsloven § 14. Behandling etter jordloven § 12 kan unnlates når deling gjennomføres som ledd i en ordinær odelsløsningssak eller når det ellers ikke er tvil om at det dreier seg om en driftsenhet som kunne blitt delt etter odelsloven § 14. Når det gjelder deling utenom en ordinær odelsløsningssak, må det dreie seg om en fordeling mellom odelsberettigede. Det er nødvendig med godkjenning til deling dersom eieren for eksempel ønsker å beholde en odelseiendom selv, og ellers vil overdra en eller flere odelseiendommer til noen med eller uten odelsrett. Det vil videre være nødvendig med

Side 17

godkjenning til deling dersom eieren overdrar en odelseiendom til en odelsberettiget og en odelseiendom til en uten odelsrett. Odelsloven § 14 fanger ikke opp noen av disse tilfellene.

Hvorvidt det dreier seg om en eller flere eiendommer etter odelsloven § 14, er et rettslig spørsmål. Etter omstendighetene kan avgjørelsen være vanskelig. Odelsloven § 14 gjelder bare fordeling av tidligere selvstendige enheter. Det er et minstekrav at de aktuelle eiendommene hver for seg fyller kravene til odlingsjord, jf. odelsloven § 1 og § 2. Det må tas hensyn til eiendommenes beliggenhet i forhold til hverandre og ressursituasjonen på eiendommene. Det er i praksis lagt vekt på samdriftens varighet og intensitet. Det er også et moment av betydning om kretsen av de odelsberettigede er lik for eiendommene det er aktuelt å fordele.

I de tilfeller kommunen ser at det ikke er nødvendig med samtykke til deling fordi det dreier seg om to eller flere odelseiendommer, må kommunen orientere parten om at deling kan skje uten hinder av jordlovens delingsbestemmelse. Innbetalt delingsgebyr må i så fall refunderes.

Kommunen kan søke bistand hos fylkesmannen eller Statens landbruksforvaltning dersom den er i tvil om det er nødvendig med delingssamtykke.

Kommunens standpunkt er ikke et enkeltvedtak som kan påklages.

7.3.5 Delingsbegrepet

Bestemmelsen om deling rammer disposisjoner over del av eiendommen av rettslig art. Eierens faktiske disposisjoner over del av eiendommen rammes ikke av bestemmelsen. Det vil bestemmelsen derimot kunne gjøre dersom eieren faktisk lar noen få rett til å bruke deler av eiendommen.

En fradeling med opprettelse av ny matrikkelenhet (jf. Matrikkeloven § 5) er alltid å betrakte som deling i henhold til jordloven § 12 selv om den ikke følges opp av noen overføring av rett. En overføring av rett til del av eiendommen vil kunne rammes av bestemmelsen selv om det ikke er gjennomført noen delingsforretning. Overføring av eiendomsrett vil rammes. Det samme gjelder forpaktning, tomtefeste og lignende leie- eller

bruksrett til del av eiendommen dersom retten er stiftet for lengre tid enn 10 år eller ikke kan sies opp av eieren.

Bruksretter må være av et visst omfang for at bestemmelsen om deling skal komme til anvendelse. Bruksretter som for eksempel vei- og vannrett rammes normalt ikke. Det samme gjelder rett til stolpefeste i forbindelse med anlegg av kraft- og telefonlinjer. Derimot vil anlegg av transformatorer og lignende kunne omfattes. Det samme gjelder anlegg av lysløype og lignende.

Etablering av eierseksjoner, jf. eierseksjonsloven § 1, krever samtykke.

[Lovdatas anmerkn.: Eierseksjonsloven (1997) er opphevd.]

Bruksrett til et bolighus på eiendommen på mer enn ti år må godkjennes. Etter fast praksis er det imidlertid ikke nødvendig med samtykke til deling når overdrager sikrer seg borett (kårrett) til ett av bolighusene på eiendommen i forbindelse med generasjonsskifte. Avtalen må ikke gå ut over det som er nødvendig for å sikre ordinære kårretter innenfor det som vanligvis går inn under slike avtaler.

Etter fast praksis kreves det samtykke til deling når festet tomt blir overdratt i de tilfeller søknad om bortfeste ikke har vært behandlet som delingssak etter jordloven. Nytt samtykke er

Side 18

også nødvendig dersom det i forbindelse med behandlingen av søknaden om bortfeste uttrykkelig ble satt som vilkår at tomte skulle festes bort og ikke selges.

Bestemmelsen om deling rammer ikke spalting av eiendomsretten i hele eiendommen. Når flere overtar i sameie er det heller ikke nødvendig med godkjenning.

Videre er det ikke nødvendig med delingstillatelse når særskilt registrert del av eiendommen blir solgt ved tvangssalg, jf. jordloven § 12 femte ledd. Dette gjelder enten rekvirenten har pant i hele driftsenheten eller bare i den delen som blir solgt. Delingstillatelse er heller ikke nødvendig når det i forbindelse med jordskifte er nødvendig å dele en eiendom.

Rundskriv fra Landbruks- og matdepartementet - M-2013-1

Myndighet	Rundskriv fra Landbruks- og matdepartementet
Dato	2013-07-01
Doknr/publisert	M-2013-1
Stikkord	Mat, fiske og landbruk.
Sammendrag	Omdisponering og deling – Lov om jord (jordlova) 12. mai 1995 nr 23 § 9 og § 12
Saksgang	M-1/2013 (12/822).Opphever rundskriv M-2003-4. Endret 17. september 2015, 25. november 2016 og sist 10. januar 2018.
Sist oppdatert	2018-06-19

---

8. Vurderingen av en søknad om deling

8.1 Gebyr

Statens landbruksforvaltning har 14. desember 2011 fastsatt forskrift om gebyr for behandling av saker om konsesjon og deling. Delingsgebyret skal kreves inn av kommunen i alle delingssaker. Statens landbruksforvaltning har i brev av 14. desember 2011 til kommunene og Fylkesmennene orientert om innholdet i forskriften.

8.2 Deling som gjelder dyrka og dyrkbar jord, jf. § 12 annet ledd

Annet ledd sier at det må foreligge samtykke til omdisponering etter jordloven § 9 dersom dyrka jord skal tas i bruk til andre formål enn jordbruksproduksjon, eller dyrkbar jord skal tas i bruk slik den ikke blir egnet til jordbruksproduksjon i framtida.

Dersom formålet med deling gjør det nødvendig med samtykke til omdisponering etter § 9, kan delingssamtykke ikke gis uten at det er gitt samtykke til omdisponering. Dette innebærer at søknaden må avslås.

Samtykke til omdisponering kan være gitt i egen sak forut for søknaden om deling. Annet ledd er imidlertid ikke til hinder for at slikt samtykke gis i forbindelse avgjørelsen av søknaden om deling. Spørsmålet om omdisponering må vurderes etter reglene i § 9, se kapittel 6 og det må gå fram av saksfremstillingen at det er fattet to vedtak.

8.3 Nærmere om vurderingen etter § 12 tredje ledd

8.3.1 Tredje ledd første punktum

Ved avgjørelsen av om samtykke til deling skal gis, skal det etter tredje ledd første punktum legges vekt på om delingen legger til rette for en tjenlig og variert bruksstruktur i landbruket. Denne vurderingen er sentral og er utgangspunktet for vurderingen av søknaden. Synet på hva som er en tjenlig variert bruksstruktur i landbruket vil kunne endre seg over tid, og bestemmelsen gjør det mulig å ta hensyn til samfunnsutviklingen i området. Dette gjelder for eksempel hvilken bruksstruktur som er tjenlig ut fra hensynet til bosetting på landbrukseiendommer og arbeidsmuligheter.

Ved vurderingen av hva som gir en tjenlig og variert bruksstruktur må de momentene som er nevnt i jordloven § 1 annet og tredje ledd trekkes med. Dette gjelder blant annet hensynet til kulturlandskapet. Hva som er en tjenlig og variert bruksstruktur er nærmere omtalt i i rundskriv M-1995-35 Om jordloven § 1. Det skal legges til rette for utvikling av bruk som er

Side 19

tjenlige for samfunnet både nasjonalt og lokalt, sett ut fra det området eiendommen ligger. Det er lagt til grunn som et mål for jordloven at driftsenhetene bør styrkes. Ved avgjørelsen av hvilken bruksstørrelse som er tjenlig, må en se på ressursgrunnlaget og om ressursene kan drives på en kostnadseffektiv måte i et langsiktig perspektiv. Ved avgjørelsen av en sak kan en imidlertid finne at en økning av arealet ikke vil føre til nevneverdig styrking av bruket.

8.3.2 Tredje ledd annet punktum

Tredje ledd annet punktum stiller opp de landbruksmessige hensynene som vurderingen skal ta utgangspunkt i. I vurderingen inngår blant annet hensynet til vern av arealressursene, om delingen fører til en driftsmessig god løsning, og om delingen kan føre til drifts- eller miljømessige ulemper. Dersom disse momentene ikke taler mot deling, skal tillatelse gis.

«omsynet til vern av arealressursane»

Det skal legges vekt på hensynet til vern av arealressursene.

Før lovendringen kunne det ikke gis samtykke til deling med mindre samfunnsinteresser av stor vekt talte for det, eller deling var forsvarlig ut fra hensynet til den avkastning eiendommen kan gi. Den nye formuleringen «omsynet til vern av arealressursene» ivaretar noen av de hensyn som gikk inn i vurderingen av hensynet til den avkastning eiendommen kan gi.

Formuleringen «omsynet til vern av arealressursane» gjør det mulig for forvaltningen å treffe en avgjørelse som kan hindre at det oppstår enheter som det er vanskelig å drive rasjonelt og opprettholde som aktive bruk. Formuleringen gjør det også mulig å hindre oppdeling av arealene som gjør det vanskelig å nekte senere omdisponeringer. Vernet gjelder de ressurser som tilhører landbrukseiendommen. Små enheter kan øke risikoen for at jorda kommer ut av drift. I tillegg kan det bli vanskelig for kommunen å følge opp driveplikten på små bruk. Små enheter i skogbruket kan øke risikoen for at skogen ikke blir forsvarlig drevet. Ved å vektlegge hensynet til vern av arealressursene, kan slike fradelinger unngås.

Begrepet «arealressurser» omfatter ulike ressurser enten de består av jord, skog, bygninger eller retter, og er hentet fra jordloven § 1. Begrepet omfatter også ressurser som kan komme til nytte i forbindelse med virksomhet som naturlig grenser til landbruk, for eksempel turisme eller annen tilleggsnæring. Vurderingen må ta utgangspunkt i de langsiktige virkningene for eiendommen og inntekten fra den ved å dele fra areal eller bygninger. Det har ikke nevneverdig vekt hva som er privatøkonomisk mest lønnsomt for eieren.

Når det skal legges vekt på «vern av arealressursane», kan det ved fradeling av areal til tilleggsjord legges vekt på om ressursene blir like godt eller bedre vernet ved at de blir lagt til nabobruket. Dette er nytt i forhold til tidligere bestemmelse om deling.

Den nye bestemmelsen sier ikke eksplisitt at det kan legges vekt på hensynet til godkjente planer. En kan likevel legge vekt på plansituasjonen da spørsmålet om hvordan arealet er disponert i plan, vil ha betydning for vurderingen av «omsynet til vern av arealressursane».

«om delinga fører til ei driftsmessig god løsning»

Det skal legges vekt på om deling fører til en driftsmessig god løsning.

Formuleringen «driftsmessig god løsning» er hentet fra jordloven § 1, og omfatter det samme i jordloven § 12 tredje ledd annet punktum. Formuleringen innebærer at det må legges vekt på en utforming av eiendommen som kan føre til kostnadseffektiv drift. Arronderingsmessige

Side 20

forhold som avstander, utforming av teiger og lignende må trekkes inn. En driftsmessig god løsning innebærer at driftsenhetene bør være samlet og med korte driftsavstander. Det er også en driftsmessig god løsning dersom bygningsmassen og driftsapparatet kan utnyttes på en god måte. Vanligvis vil oppbygging av en enhet mot større bruk føre til reduksjon i driftskostnadene. Et slikt resultat vil være et moment ved avveiningen av om en oppnår en driftsmessig god løsning.

Vurderingen av hva som vil være en driftsmessig god løsning må gjøres ut fra hva som er påregnelig drift, og i et langsiktig perspektiv. Det er tilstrekkelig at løsningen er god. Vurderingen er ikke knyttet til hvilken løsning som vil være den driftsmessig beste.

Ved fradeling av tilleggsjord vil vurderingen av om delingen fører til en driftsmessig god løsning både være knyttet til den eiendommen som deles, og til den eiendommen tilleggsarealet legges til. Dette åpner for at det kan legges vekt på at en nabo får overta tilleggsjord selv om en ikke alltid oppnår full rasjonalisering. Det må tas stilling til om totalløsningen ved delingen fører til en driftsmessig god løsning.

Det er stort omfang av leid jordbruksareal i mange områder. Bestemmelsen om deling kan brukes for å få bedre samsvar mellom eiendoms- og bruksstrukturen. Ved fradeling av tilleggsjord kan det generelt legges vekt på at jord som elles leies bort skal overføres til eie til en aktiv næringsutøver. Det å få kjøpt det arealet en leier vil i mange tilfeller kunne gi en driftsmessig god løsning for den som får tilleggsjorda.

«om delinga kan føre til drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området»

En kunne også før lovendringen legge vekt på om den aktuelle delingen førte til drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området. Lovendringen innebærer ingen endring i adgangen til å legge vekt på dette hensynet. Formuleringen tar fortsatt sikte på to hovedforhold. Det ene er driftsmessige ulemper, det andre er det en kaller miljømessige ulemper. Ved vurderingen må en konkret vurdere hvilke ulemper som kan oppstå på eiendommen som deles, men også på andre landbrukseiendommer i området.

Når det gjelder driftsmessige ulemper så kan det være at delingen fører til dårlig arrondering av dyrka jord eller at atkomsten til slikt areal blir vanskeligere som følge av delingen. Det kan videre være tråkk og slitasje på jordbruksareal, eller at dyr på beite blir forstyrret. Det kan også føre til driftsmessige ulemper dersom en tomt plasseres nær driftsbygningen og dermed gjør bruken av bygningen vanskelig.

Formuleringen miljømessige ulemper knytter seg ikke til selve driften av eiendommen som skal deles eller driften av andre eiendommer i området. Formuleringen tar sikte på konflikter mellom landbruket og andre interesser som følge av landbruksdriften.

Konflikter mellom de som driver en landbrukseiendom og de som eier en bolig- eller fritidseiendom er ikke uvanlig. Dette gjelder særlig i områder med husdyrproduksjon. Årsaken til konflikten er ofte knyttet til støv, støy og lukt fra store fjøs, beitedyr, helge- og nattarbeid, men også bruk av driftsveier og utmark eller nydyrking av jord. Slike ulemper kan føre til krav om restriksjoner i driften ved offentlige påbud, eller fra en som utsettes for ulempen.

Det må foretas en konkret og individuell vurdering av så vel de driftsmessige som de miljømessige ulempene. Bare ulemper som er konkret påregnelige og som har en viss styrke

Side 21

og et visst omfang kan trekkes inn. Ved vurderingen av om ulempene er påregnelige må det blant annet tas hensyn til hvordan tomta ligger i forhold til jordbruksareal, tun også videre. Det må også tas hensyn til hva som er påregnelig driftsform på eiendommen, eventuelt i området.

Hvor det tidligere er en del bolig- eller hyttebebyggelse i området, vil det være et spørsmål om en ny boligtomt vil føre til slike merulempen at drifts- eller miljømessige hensyn taler mot deling.

Drifts- eller miljømessige ulemper vil normalt ha større tyngde når det gjelder fradeling av boligtomter enn ved fradeling av hyttetomter. Dette har sin årsak i at hytteeiendommer normalt blir brukt mindre enn

boligeiendommer.

8.3.3 Andre hensyn, tredje punktum

Formuleringen «mellom anna» i tredje punktum viser at oppramsingen ikke er uttømmende. For at det ikke skal være tvil om hva som kan trekkes inn går det fram av tredje punktum at det ved vurderingen av hva som er en tjenlig variert bruksstruktur også kan legges vekt på «andre omsyn dersom dei fell inn under formålet i jordlova». Det innebærer at det ved vurderingen etter tredje ledd ikke kan tas hensyn til andre momenter enn de som faller inn under § 1 i jordloven. Andre samfunnshensyn, for eksempel hensynet å skaffe tomter til næringsvirksomhet som ikke er landbruk, faller utenfor tredje ledd. Slike bruksendringer må skje gjennom planbehandling etter plan- og bygningsloven hvis jordloven § 12 tredje ledd er til hinder for delingen.

Hensynet til kulturlandskapet kan tillegges vekt. Det betyr at det kan tas hensyn til hvordan en fradeling vil påvirke landskapsbildet, økologiske sammenhenger og kulturhistoriske verdier. Det kan for eksempel være tale om å hindre tap og skader på kulturminner og kulturmark.

Det at fradeling berører eventuelle odelsrettshavere, er ikke relevant å ta med i vurderingen. Delingssaken skal vurderes i lys av landbruksmessige forhold som faller inn under formålsparagrafen i jordloven § 1. Odelsrettshavere kan imidlertid ha en klagerett, jf. punkt 4.3.

Det er en objektiv faglig vurdering som skal foretas. Subjektive hensyn kan i høyden få betydning dersom avgjørelsen ellers byr på tvil.

8.3.4 Helhetsvurderingen etter tredje ledd

De momentene som går fram av tredje ledd faller inn under formålet i jordloven, og de gjelder landbruket. Avveiningen av momentene kan by på mange vanskelige valg. I noen tilfeller peker de i samme retning, i andre kan de ulike momentene tilsi ulikt resultat ved avgjørelsen av søknaden. Det kan for eksempel hende at det er så viktig for nabobruket å få tilleggsjord, at det må aksepteres at eieren blir sittende igjen med noe innmark eller utmark sammen med tunet selv om den gjenværende eiendommen blir en lite rasjonell landbruksenhet. Et annet eksempel gjelder hvor avstanden mellom leiejorda og gården til den som skal overta tilleggsjord er stor. I slike tilfeller kan det tenkes at overdragelse av tilleggsjorda ikke gir noen driftsmessig god løsning selv om løsningen fører til at det blir bedre samsvar mellom eiendoms- og bruksforholdene. Hva som ligger i en tjenlig bruksstruktur vil også kunne variere. Mens det i sentrale strøk er særlig viktig å sikre et sterkt jordvern og rasjonelle eiendommer, vil det i distriktene ofte være viktig å legge til rette for en bruksstruktur som sikrer bosettingen på best mulig måte.

Side 22

8.4 Hensynet til bosetting, § 12 fjerde ledd

Fjerde ledd åpner for at en likevel kan gi samtykke til deling, selv om en vurdering av hensynene nevnte i tredje ledd taler for avslag på søknaden. Fjerde ledd sier at «*Sjølvs om det etter tredje ledd ikkje ligg til rette for å gi samtykke til deling, kan samtykke givast dersom deling vil vareta omsynet til busetjinga i området.*» Det er et vilkår for å vurdere bruk av fjerde ledd at samtykke til deling ikke kan gis etter tredje ledd.

Fjerde ledd åpner for at en kan gå lenger i å tillate fradeling til boligformål enn tidligere. Regelen er ment å gjelde hensynet til bosetting generelt, ikke bare hensynet til bosetting på landbrukseiendommer. Det kan være aktuelt å fradele en tomt med eksisterende våningshus eller kårbolig som ikke trengs på gården fordi den vil kunne nyttes til bolig av andre. Det kan også være aktuelt å dele fra tomt uten bygning til slike formål. Fradelingen kan gjelde både større og mindre tomter. Hensynet til bosettingen kan ikke trekkes inn i alle sammenhenger. Selv om en kommune for eksempel trenger nye boligtomter i et pressområde, vil det ikke være grunnlag for å bruke regelen i fjerde ledd.

Formuleringen «dersom deling vil vareta omsynet til busetjinga i området» innebærer at kommunen ved bruk av fjerde ledd plikter å ta stilling til hvordan hensynet til bosettingen i området gjør seg gjeldende.

Samtykke kan gis der det for eksempel er en nedgang i folketallet som kan svekke aktivitet og utvikling i området eller lokalsamfunnet med sikte på en økning av folketallet, eller med sikte på å holde oppe den bosettingen en allerede har i kommunen eller i området. Befolkningsstatistikk fra Statistisk sentralbyrå kan være et utgangspunkt for vurderingen, men statistikken er ikke avgjørende. Kommunen bør definere i hvilke områder bosettingshensynet gjør seg gjeldende, og hvorfor det er aktuelt. Dette kan for eksempel gjøres i plansammenheng.

Formuleringen gjør også at kommunen må kunne vise til at en fradeling, enten delingen gjelder bygninger eller tomter, vil kunne føre til en positiv endring i forhold til hensynet til bosettingen.

SØKNAD OM MOTORFERDSEL - BARMARK - KJERNEBORING AV GABBRO

Saksbehandler: Thomas Olufsen Skrautvol
 Arkivsaksnr.: 21/310

Arkiv: K01

Saksnr.:   **Utvalg**   **Møtedato**
 27/21   Plan og ressursutvalget

04.06.2021

Rådmannens innstilling:

Beiarn kommune ved Bjørnar Brændmo gis herved dispensasjon for bruk av en borerigg på belter og inntil 3 ATVer til nødvendig kjøring i området mellom Breivik og Evjen for å foreta undersøkelser av gabbroforekomsten, jf. forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6. Kjøring skal enten foretas av Arctic Drilling AS, eller av andre etter skriftlig avtale med Beiarn kommunes næringsavdeling.

Det knyttes følgende vilkår til dispensasjonen:

- Dispensasjonen gjelder for tidsrommet 25.06.21 - 31.08.21.
- Kjøring skal så langt det lar seg gjøre, følge eksisterende veier og kjørespor fra Breivik. Kjøring skal i alle tilfeller begrenses til det absolutt nødvendige.
- All kjøring utenom angitt formål og område er forbudt.
- Det er ikke tillatt å kjøre i tidsrommet kl. 23.00-07.00.
- Ferdsele skal skje hensynsfullt og under hensyntagen til annen virksomhet i området.
- Det er oppdragsgivers/sjåførs eget ansvar å sørge for nødvendige tillatelser fra grunneiere for motorferdsel på deres eiendom, jf. motorferdselloven § 10.
- Dispensasjon og kart med avmerket område skal medbringes og forevises ved kontroll.
- Mislighold av dispensasjonen og/eller vilkår satt i den kan føre til umiddelbar inndragelse av dispensasjonen.

Søknaden er vurdert etter naturmangfoldloven §§ 8 – 12. En har på grunnlag av tilgjengelig vitenskapelig og erfaringsbasert informasjon tilstrekkelig kunnskap for å si at motorferdsel etter omsøkte trasé ikke vil ha vesentlig innvirkning på, eller vil være en risiko for alvorlige eller irreversible skader på naturmiljøet, naturmangfold og økosystem.

Saksutredning:

Beiarn kommune ved Bjørnar Brændmo søker om dispensasjon fra motorferdselloven for kjøring på barmark i forbindelse med kjerneboring for prøvetaking av gabbroforekomsten mellom Breivik og Evjen. Det søkes om tillatelse til transport med en borerigg på belter og 2-3 ATV for tidsperioden 25. juni til 31. august 2021. Søker opplyser at boringen skal utføres av Arctic Drilling AS, og vi går ut fra at det er disse som vil stå for transport/kjøring.

Siden det her dreier seg om kjøring på barmark, må søknaden vurderes mot forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6. Den skal også vurderes mot prinsippene i lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 8 til 12.

Bakgrunn/lovgrunnlag:

Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6:

I unntakstilfelle kan kommunestyret – eller et annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer – etter skriftlig søknad gi tillatelse til kjøring utover § 2 – § 5, dersom søkeren påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte. Før eventuell tillatelse gis, skal transportbehovet vurderes mot mulige skader og ulemper i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum.

I rundskriv T-1996-1 står bl.a. følgende om forskriftens § 6 og tillatelse ved særlig behov:
«Etter forskriftens § 6 kan kommunestyret i unntakstilfeller gi tillatelse til kjøring dersom søkeren påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte. Det skal stilles meget strenge krav til «særlig behov» og til at behovet ikke skal kunne dekkes på en annen måte.»

Vurdering:

I rundskriv T-1996-1 står følgende om «særlig behov»: «Ved vurderingen av om det foreligger et «særlig behov» vil det være av betydning om kjøringen er nødvendig og har et akseptert nytteformål eller bærer preg av unødvendig kjøring. Det er formålet med selve transporten som er avgjørende i denne sammenheng.» I dette tilfellet dreier det seg om nødvendig kjøring for å ytterligere kartlegge gabbroforekomsten og mineralenes kvaliteter.

Disse undersøkelsene er, etter hva saksbehandler forstår, sentrale i prosessen for å vurdere om gabbroforekomstene i området er av slik kvalitet at de kan brukes til byggevirksomhet, deriblant i forbindelse med bygging av ny flyplass i Bodø. Det later til å være nødvendig å foreta undersøkelsene når bakken ikke er dekket av snø. Behovet kan med andre ord ikke dekkes på andre måter, det dreier seg heller ikke om turkjøring, og det anses for å være et akseptabelt nytteformål.

I søknaden er det angitt at det her dreier seg om bruk av to eller tre ATVer samt en borerigg på belter. For å redusere mulige skader og ulemper for natur og friluftsliv, bør kjøringen så langt det er mulig foregå på vei eller langs etablerte kjørespor. For å redusere motorferdselen til et minimum, bør ferdselen spesielt utenfor vei/kjørespor begrenses til det som er absolutt nødvendig, og ikke mer. Det bør her bemerkes at kommunens retningslinjer for motorferdsel i utmark sier følgende: «Antall turer begrenses til maks tjuefem (25) turer på barmark per sesong. Antall turer settes ut fra en samlet vurdering på hvilke belastningstrykk den omsøkte traseen vil tåle over tid per sesong.» Denne begrensningen må sees i lys av at det store flertallet av motorferdselsaker etter denne paragrafen dreier seg om barmarkskjøring til hytter, og at dette er ment for å sette et øvre tak på tillatelser som kan gis. Det synes dog lite hensiktsmessig å sette en begrensning på antall turer i denne saken, da motorferdselens omfang pr. tid er noe uavklart. Samtidig må et eventuelt positivt vedtak må gjøre det klart at det kun tillates kjøring som er strengt nødvendig, for på det viset å unngå unødig kjøring på barmark. Eventuelt må utvalget vurdere å begrense antall turer oppad til 25, for å være i overensstemmelse med kommunens egne retningslinjer.

Vi vurderer omsøkte tiltak, med de begrensninger som er gitt, til ikke å være i strid med formålet i lov om motorferdsel i utmark.

Den omsøkte kjøringen er vurdert opp mot naturmangfoldlovens § 9 (føre-var-prinsippet). Med de vilkår som er satt vil motorferdsel i dette omfanget ikke skade naturmangfoldet. Vi vurderer det heller ikke til at denne kjøringen sammen med annen kjøring i området vil medføre en for stor belastning på økosystemet.

SØKNAD OM DISPENSASJON - MOTORFERDSEL BARMARK - BJØRN LAUKSLETT OG RANDI ASPMO

Saksbehandler: Thomas Olufsen Skrautvol Arkiv: K01
 Arkivsaksnr.: 21/312

Saksnr.: 28/21   **Utvalg** Plan og ressursutvalget   **Møtedato** 04.06.2021

Rådmannens innstilling:

Bjørn Laukslett og Randi Aspmo gis dispensasjon til frakt av nødvendig materiale til reparasjon av tak på egen hytte (gnr/bnr 17/73). Dispensasjonen gjelder inntil tre turer til og med 30.09.2021.

Dispensasjon gis på følgende vilkår:

- Trasé: Langs skogsvei og etablerte kjørespor mellom Krokåhagen og hytte, som inntegnet i kart vedlagt søknaden.
- All kjøring utenom angitte formål og trasé er forbudt.
- Kjøring er forbudt i tidsrommet 23.00 - 07.00.
- Ferdsel skal skje hensynsfullt og med hensyn til annen virksomhet i området.
- Det tillates inntil tre (3) turer med ATV (evt. med henger) på barmark.
- Det skal føres kjørebok. Dato og underskrift skal påføres med kulepenn i kjøreboka før hver tur tar til.
- Kart over trasé, grunneiertillatelse, dispensasjon og kjørebok skal medbringes og vises fram ved kontroll.
- Mislighold av dispensasjonen og/eller vilkår satt i dispensasjon kan føre til umiddelbar inndragelse av dispensasjon.

Søknaden er vurdert etter naturmangfoldloven §§ 8 – 12. En har på grunnlag av tilgjengelig vitenskapelig og erfaringsbasert informasjon tilstrekkelig kunnskap for å si at motorferdsel etter omsøkte trasé ikke vil ha vesentlig innvirkning på, eller vil være en risiko for alvorlige eller irreversible skader på naturmiljøet, naturmangfold og økosystem.

Saksutredning:

Bjørn Laukslett og Randi Aspmo søker om dispensasjon fra motorferdselloven for å transportere nødvendig materiale til reparasjon av tak på egen hytte (gnr/bnr 17/73). Søkeren opplyser om at kjøringa kun blir gjennomført dersom skaden på taket viser seg å være av sånn art at hele eller deler av taket må rives. Det søkes om inntil tre turer med ATV og henger for perioden juli-september 2021. Søkeren har lagt ved nødvendig dokumentasjon.

Søknaden skal vurderes etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6. Søknaden skal også vurderes mot prinsippene i lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 8 til 12.

Bakgrunn/lovgrunnlag:

Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6:

I unntakstilfelle kan kommunestyret – eller et annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer – etter skriftlig søknad gi tillatelse til kjøring utover § 2 – § 5, dersom søkeren

påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte. Før eventuell tillatelse gis, skal transportbehovet vurderes mot mulige skader og ulemper i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum.

Rundskriv T-1996-1:

7.3.2 Tillatelse ved særlig behov, § 6

Lovens vilkår

«Bestemmelsen er streng. Følgende betingelser må være oppfylt for at tillatelse skal kunne gis:

- søkeren må påvise et særlig behov,
- behovet må ikke knytte seg til turkjøring,
- behovet må ikke kunne dekkes på annen måte, og
- behovet må vurderes mot mulige skader og ulemper ut fra målet om å redusere motorferdselen til et minimum.

Hva som er «unntakstilfeller», «særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring» og «som ikke kan dekkes på annen måte» beror på en konkret skjønnsmessig vurdering. Ved skjønnsvurderingen må lokale forhold kunne spille inn, men likevel slik at bestemmelsens strenghet ivaretas.»

Transport til hytte

«Forskriftens § 5 første ledd bokstav c har en bestemmelse om kjøring til hytte på vinterføre. Hyttekjøring ut over det må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Utgangspunktet er at det ikke skal være kurant å få dispensasjon. (...)

Transport av ordinært utstyr, bagasje, proviant o.l kan det normalt ikke gis tillatelse til der avstanden til hytta er kortere enn 2,5 km. Gjelder det derimot transport av gjenstand som er for tung til å fraktes på annen måte enn med motorkjøretøy, kan det foreligge et særlig behov for transport. Eventuell tillatelse etter forskriftens § 6 må i tilfelle begrenses til et enkelttilfelle.

Transport med barmarkskjøretøy til hytte bør det som hovedregel ikke gis tillatelse til. Slik transport bør bare tillates dersom det kan kjøres på traktorveg e.l., og etter en særlig streng vurdering.»

Vurdering:

Rundskriv T-1996-1 fra Miljøverndepartementet utdyper forskriftens § 6, også med hensyn på transport til hytte. Departementet legger til grunn at utgangspunktet er at det ikke skal være kurant å få dispensasjon for transport av utstyr og bagasje til hytte utover forskriftens § 5 bokstav c (eksempelvis på barmark). Barmarkskjøring kan kun tillates i helt spesielle tilfeller. Kan det komme på tale å gi dispensasjon for barmarkskjøring etter forskriftens § 6, skal det skje etter en meget streng vurdering av vilkårene. For at tillatelse skal kunne gis, må søkeren blant annet påvise et særlig behov, og behovet må ikke kunne dekkes på annen måte.

Formålet med kjøringen er angitt å være transport av nødvendig materiale til reparasjon av hyttetak. Altså gjelder søknaden ikke turkjøring. Kjøring vil foregå langs skogsvei fra Krokåhagen, og videre langs gamle kjørespor mot hytta. Av det vi kan se fra flyfoto, går kjøresporene inntil 60 meter fra nevnte hytte.

En kan argumentere for at frakt av materiell til nødvendig reparasjon av tak er tungt og stort/unhåndterlig, og at en slik reparasjon ikke kan vente til ny vintersesong for frakt med snøskuter. Således kan vilkårene om særlig behov og at behovet ikke kan dekkes på annen måte anses for å være oppfylt.

Med tanke på å redusere motorferdselen til et minimum, og med hensyn til at tillatelse kun skal gis i unntakstilfeller, taler det for at søker bare skal innvilges dispensasjon for det lille antallet turer som er omsøkt. Det omsøkte antall turer (inntil tre turer) anses å være hensiktsmessig i dette tilfellet. Av det vi kan se, vil omsøkt ferdsel ikke føre til nevneverdige skader eller stor slitasje langs etablerte kjørespor. Fra flyfoto ser det ikke ut til at det er kjørespor de siste 60 metere inn til hytta, og motorisert ferdsel bør av hensyn til potensiell slitasje på terrenget holdes på et minimum.

Den omsøkte kjøringen er vurdert opp mot naturmangfoldlovens § 9 (føre-var-prinsippet). Med de vilkår som settes til barmarkskjøring i dette omfanget vil kjøringen ikke skade naturmangfoldet. Denne kjøringen samt annen kjøring i området vurderes heller ikke til å medføre en for stor belastning på økosystemet.

En helhetsvurdering av omsøkte kjøring taler for at dispensasjon etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark etc. § 6 kan gis. Den omsøkte ferdselen, med de begrensninger vi setter vil ikke medføre for stor belastning på skogsvei og naturmiljø, og det foreligger et særlig behov.

SØKNAD OM DISPENSASJON - MOTORFERDSEL - ROBERT BRENDMO

Saksbehandler: Thomas Olufsen Skrautvol Arkiv: K01
Arkivsaksnr.: 21/313

Saksnr.: 29/21   **Utvalg** Plan og ressursutvalget   **Møtedato** 04.06.2021

Rådmannens innstilling:**Vedtak 1:**

Robert Brendmo gis dispensasjon for kjøring med én ATV til hytte ved Langvatnet, for egentransport og frakt av utstyr og bagasje. Dispensasjonen gjelder på barmark fram til 31.12.2025.

Dispensasjon gis på følgende vilkår:

- Trasé: Fra Krokåhagen til hytta ved Langvatnet langs etablert traktorvei/kjørespor, som inntegnet i kart vedlagt søknaden.
- All kjøring utenom angitte formål og løype er forbudt.
- Kjøring er forbudt i tidsrommet 23.00 - 07.00.
- Ferdsel skal skje hensynsfullt og med hensyn til annen virksomhet i området.
- Det tillates inntil 20 turer hvert år.
- Det skal føres kjørebok. Dato og underskrift skal påføres med kulepenn i kjøreboka før hver tur tar til.
- Kart over trasé, dispensasjon og kjørebok skal medbringes og vises fram ved kontroll.
- Mislighold av dispensasjonen og/eller vilkår satt i dispensasjon kan føre til umiddelbar inndragelse av dispensasjon.

Vedtaket har hjemmel i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6.

Søknaden er vurdert etter naturmangfoldloven §§ 8 – 12. En har på grunnlag av tilgjengelig vitenskapelig og erfaringsbasert informasjon tilstrekkelig kunnskap for å si at motorferdsel etter omsøkte trasé ikke vil ha vesentlig innvirkning på, eller vil være en risiko for alvorlige eller irreversible skader på naturmiljøet, naturmangfold og økosystem.

Vedtak 2:

Robert Brendmo gis dispensasjon for bruk av én ATV med belter til hytte ved Langvatnet, for egentransport og frakt av utstyr og bagasje. Dispensasjonen gjelder på snødekt mark fram til 15.05.2026.

Dispensasjonen gis på følgende vilkår:

- Trasé: Fra Krokåhagen til hytta ved Langvatnet langs etablert traktorvei, som inntegnet i kart vedlagt søknaden.
- All kjøring utenom angitt formål og løype er forbudt.
- Kjøring er forbudt i tidsrommet kl. 23.00 – 07.00.
- Det er ikke tillatt å kjøre i vintersesongen etter 15. mai.
- Ferdsel skal skje hensynsfullt og med hensyn til annen virksomhet i området.
- Kart over trasé og dispensasjon skal medbringes og vises fram ved kontroll.

- Misligholdelse av dispensasjonen og/eller vilkår satt i den kan medføre umiddelbar inndragelse av dispensasjonen.

Vedtaket har hjemmel i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6.

Søknaden er vurdert etter naturmangfoldloven §§ 8 – 12. En har på grunnlag av tilgjengelig vitenskapelig og erfaringsbasert informasjon tilstrekkelig kunnskap for å si at motorferdsel etter omsøkte trasé ikke vil ha vesentlig innvirkning på, eller vil være en risiko for alvorlige eller irreversible skader på naturmiljøet, naturmangfold og økosystem.

Saksutredning:

Robert Brendmo søker om dispensasjon fra motorferdselloven for å benytte ATV til egentransport langs skogsveier fra Storjord og Krokåhagen til egen hytte ved Langvatnet, både på barmark og vinterføre. Søker har lagt ved kart med inntegnede traseer, og henviser til tidligere søknad med vedlagt legeerklæring (arkivsak 16/154). Søker er grunneier, og opplyser at han derfor ikke behøver grunneiers tillatelse.

Søknaden skal vurderes etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6. Søknaden skal også vurderes mot prinsippene i lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 8 til 12.

Bakgrunn/lovgrunnlag:

Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6:

I unntakstilfelle kan kommunestyret – eller et annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer – etter skriftlig søknad gi tillatelse til kjøring utover § 2 – § 5, dersom søkeren påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte. Før eventuell tillatelse gis, skal transportbehovet vurderes mot mulige skader og ulemper i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum.

Rundskriv T-1996-1:

7.3.2 Tillatelse ved særlig behov, § 6

Lovens vilkår

«Bestemmelsen er streng. Følgende betingelser må være oppfylt for at tillatelse skal kunne gis:

- søkeren må påvise et særlig behov,
- behovet må ikke knytte seg til turkjøring,
- behovet må ikke kunne dekkes på annen måte, og
- behovet må vurderes mot mulige skader og ulemper ut fra målet om å redusere motorferdselen til et minimum.

Hva som er «unntakstilfeller», «særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring» og «som ikke kan dekkes på annen måte» beror på en konkret skjønnsmessig vurdering. Ved skjønnsvurderingen må lokale forhold kunne spille inn, men likevel slik at bestemmelsens strenghet ivaretas.»

Transport av bevegelseshemmede/funksjonshemmede

«Forskriftens § 5 første ledd bokstav b gir en bestemmelse om funksjonshemmedes adgang til snøscooterkjøring (...). Dersom bevegelsesvanskene skyldes alder eller midlertidig sykdom, eller det gjelder transport med annet enn snøscooter, må tillatelse i tilfelle vurderes etter forskriftens § 6.

Bevegelseshemmede/funksjonshemmede stiller i en gruppe for seg som har større behov for, og må gis større muligheter enn andre til å bruke motoriserte fremkomstmidler. De kan således ha et «særlig behov» for motorferdsel etter forskriftens § 6. Om den enkeltes bevegelseshemming er av en slik art at det foreligger et «særlig behov», må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. I denne forbindelse kan det være aktuelt å legge vekt på legeerklæring.

Slik kjøring kan ikke sies å være turkjøring som ikke kan tillates. Ved vurderingen av om lovens kriterier for å gi tillatelse er oppfylt, må det legges vekt på graden av funksjonshemming/bevegelseshemming og hva slags kjøring det søkes om. Det kan gis tillatelse til transport til bestemte steder etter en nærmere vurdering, f.eks. hytte eller utfartssted, mens kjøring ut over dette bør man være restriktiv med å tillate.

Før det eventuelt gis slik dispensasjon, skal søkerens behov for transport vurderes mot mulige skader og ulemper i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum. Det bør i tillatelsen presiseres hvilken rute tillatelsen gjelder for og fastsettes et bestemt antall turer.

Gjelder det søknad om kjøring på barmark, vil det ha betydning om kjøringen kan skje langs veg som regnes for utmark etter lovens § 2, etter opparbeidet trasé o.l. På den måten vil motorferdselen være til minst mulig skade og ulempe for natur og friluftsliv.»

Vurdering:

Barmark:

Rundskriv T-1996-1 fra Miljøverndepartementet utdyper forskriftens § 6, særlig med hensyn på kjøring på barmark. Departementet legger videre til grunn at bevegelseshemmede/funksjonshemmede har større behov for, og må gis større muligheter enn andre til å bruke motoriserte fremkomstmidler. De kan således ha et «særlig behov» for motorferdsel etter forskriftens § 6. Det kan være aktuelt å vektlegge legeerklæring. Slik kjøring kan ikke sies å være turkjøring som ikke kan tillates.

Ut fra legeerklæringen fremkommer et behov for å kunne benytte motorisert kjøretøy i forbindelse med bruk av hytta. Det eksisterer kjørbare skogs-/traktorvei hele strekningen fra både Storjord og Krokåhagen til Langvatnet, slik at eventuell kjøring kan følge disse.

Vi vurderer at det eksisterer et reelt behov for å kunne bruke ATV, men må forholde oss til målet om å redusere motorferdselen til et minimum. I 2016, sist Brendmo søkte, ble det ikke fastsatt noe fast antall turer av PLR, men i følge kommunens retningslinjer for motorferdsel i utmark som ble revidert i 2020 skal dispensasjoner begrenses til antall turer. I liknende saker har søkere tidligere fått innvilget inntil ti årlige turer, men i sak 12/21 vedtok PLR å tillate inntil 20 årlige turer på barmark for bevegelses-/funksjonshemmet.

I tråd med å begrense motorferdselen til et minimum, har kommunen også i andre saker tillatt kjøring fra Krokånes/Krokåhagen til Langvatn, men ikke helt fra Storjord. I forrige dispensasjon fra PLR ble det ikke lagt noen føringer i denne sammenheng, men av hensyn til likebehandling mellom de ulike som søker om barmarkskjøring til Langvatn, og i forhold til å begrense motorferdselen i utmark til et minimum, anser vi det som påkrevet å også her kun åpne for barmarkskjøring fra Krokånes/Krokåhagen til Langvatnet.

Dette, sammen med annen kjøring, vil ikke gi betydelig skade eller slitasje på veien (ei heller natur eller friluftsliv), og antall turer samt angitt trasé anses som hensiktsmessig også i dette tilfellet.

Den omsøkte kjøringen er vurdert opp mot naturmangfoldlovens § 9 (føre-var-prinsippet). Med de vilkår som settes til barmarkskjøring i dette omfanget vil kjøringen ikke skade naturmangfoldet. Denne kjøringen samt annen kjøring i området vurderes heller ikke til å medføre en for stor belastning på økosystemet.

En helhetsvurdering av omsøkte kjøring taler for at dispensasjon etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark etc. § 6 skal gis, da lovens vilkår er oppfylt. Den omsøkte ferdselen vil ikke medføre for stor belastning på underlag, natur og friluftsliv, og det foreligger et reellt behov for transport på barmark.

Vinter:

Som søker med varig funksjonsnedsettelse (ref. legeerklæring levert kommunen, se sak 16/154) kan Brendmo normalt få dispensasjon etter forskriftens § 5 bokstav b, for kjøring med snøskuter til og fra hytta. Det legges vekt på den særstilling funksjonshemmede står i med hensyn til transportbehov. Når Brendmo søker om bruk av ATV med belter i vintersesongen, kan det kun tillates med hjemmel i forskriftens § 6.

Vi ser ingen grunn til å forskjellsbehandle snøskuter og ATV med belter når det gjelder motorisert ferdsel vinterstid, især ikke når søker kun later til å disponere ATV og ikke snøskuter. Når søker har levert legeerklæring som dokumenterer behovet, og normalt ville fått tillatelse etter forskriftens § 5 bokstav b, anser vi her at det eksisterer et «særlig behov» som ikke knyttes til turkjøring. Behovet kan heller ikke enkelt dekkes på noen annen måte.

Hvorvidt det skal stilles vilkår om et bestemt antall turer, og om ferdsel vinterstid skal tillates både fra Krokåhagen og fra Størdjord/Brendmoen, bør diskuteres av utvalget. Vår tilråding er at ferdsel begrenses til å gjelde fra Krokåhagen, og at det ikke settes en øvre grense for antall turer. Dette for at vi ikke kan forsvare kjøring over flere traseer iht. kravet til å begrense motorferdselen til et minimum. Samtidig ville det ikke blitt lagt en begrensning på antall turer med snøskuter, og vi kan ikke se at det skal være noen vesentlig forskjell her.

Den omsøkte kjøringen er vurdert opp mot naturmangfoldlovens § 9 (føre-var-prinsippet). Med de vilkår som settes til kjøring med ATV med belter om vinteren i dette omfanget, vil kjøringen ikke skade naturmangfoldet. Denne kjøringen samt annen kjøring i området vurderes heller ikke til å medføre en for stor belastning på økosystemet.

SØKNAD OM MOTORFERDSEL - BARMARK - FRIGG-OTTAR OS

Saksbehandler: Thomas Olufsen Skrautvol Arkiv: K01
 Arkivsaksnr.: 21/318

Saksnr.:   **Utvalg**   **Møtedato**
 30/21   Plan og ressursutvalget   04.06.2021

Rådmannens innstilling:

Frigg-Ottar Os gis dispensasjon til frakt av nye vinduer til og gamle vinduer fra egen hytte sør for Langvatnet. Dispensasjonen gjelder inntil fire turer til og med 30.09.2021.

Dispensasjon gis på følgende vilkår:

- Trasé: Langs skogsvei mellom Krokånes og hytte, som inntegnet i kart vedlagt søknaden.
- All kjøring utenom angitte formål og trasé er forbudt.
- Kjøring er forbudt i tidsrommet 23.00 - 07.00.
- Ferdsel skal skje hensynsfullt og med hensyn til annen virksomhet i området.
- Det tillates inntil fire (4) turer med ATV eller traktor på barmark.
- Det skal føres kjørebok. Dato og underskrift skal påføres med kulepenn i kjøreboka før hver tur tar til.
- Kart over trasé, dispensasjon og kjørebok skal medbringes og vises fram ved kontroll.
- Mislighold av dispensasjonen og/eller vilkår satt i dispensasjon kan føre til umiddelbar inndragelse av dispensasjon.

Søknaden er vurdert etter naturmangfoldloven §§ 8 – 12. En har på grunnlag av tilgjengelig vitenskapelig og erfaringsbasert informasjon tilstrekkelig kunnskap for å si at motorferdsel etter omsøkte trasé ikke vil ha vesentlig innvirkning på, eller vil være en risiko for alvorlige eller irreversible skader på naturmiljøet, naturmangfold og økosystem.

Saksutredning:

Frigg-Ottar Os søker om dispensasjon fra motorferdselloven for å transportere nye vinduer til og gamle vinduer fra egen hytte sør om Langvatnet. Søker opplyser at transport var planlagt i vintersesongen før 15. mai, men at produsenten ikke kunne levere til avtalt tid grunnet maskinhavari. Det søkes derfor om inntil fire turer med ATV eller traktor for perioden juli-september 2021. Søker er selv grunneier, og har lagt ved kart med inntegnet trasé.

Søknaden skal vurderes etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6. Søknaden skal også vurderes mot prinsippene i lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 8 til 12.

Bakgrunn/lovgrunnlag: Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6:

I unntakstilfelle kan kommunestyret – eller et annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer – etter skriftlig søknad gi tillatelse til kjøring utover § 2 – § 5, dersom søkeren påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte. Før eventuell tillatelse gis, skal transportbehovet vurderes mot mulige skader og ulemper i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum.

Rundskriv T-1996-1:

7.3.2 Tillatelse ved særlig behov, § 6

Lovens vilkår

«Bestemmelsen er streng. Følgende betingelser må være oppfylt for at tillatelse skal kunne gis:

- søkeren må påvise et særlig behov,
- behovet må ikke knytte seg til turkjøring,
- behovet må ikke kunne dekkes på annen måte, og
- behovet må vurderes mot mulige skader og ulemper ut fra målet om å redusere motorferdselen til et minimum.

Hva som er «unntakstilfeller», «særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring» og «som ikke kan dekkes på annen måte» beror på en konkret skjønnsmessig vurdering. Ved skjønnsvurderingen må lokale forhold kunne spille inn, men likevel slik at bestemmelsens strenghet ivaretas.»

Transport til hytte

«Forskriftens § 5 første ledd bokstav c har en bestemmelse om kjøring til hytte på vinterføre. Hyttekjøring ut over det må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Utgangspunktet er at det ikke skal være kurant å få dispensasjon. (...)

Transport av ordinært utstyr, bagasje, proviant o.l kan det normalt ikke gis tillatelse til der avstanden til hytta er kortere enn 2,5 km. Gjelder det derimot transport av gjenstand som er for tung til å fraktes på annen måte enn med motorkjøretøy, kan det foreligge et særlig behov for transport. Eventuell tillatelse etter forskriftens § 6 må i tilfelle begrenses til et enkelttilfelle.

Transport med barmarkskjøretøy til hytte bør det som hovedregel ikke gis tillatelse til. Slik transport bør bare tillates dersom det kan kjøres på traktorveg e.l., og etter en særlig streng vurdering.»

Vurdering:

Rundskriv T-1996-1 fra Miljøverndepartementet utdyper forskriftens § 6, også med hensyn på transport til hytte. Departementet legger til grunn at utgangspunktet er at det ikke skal være kurant å få dispensasjon for transport av utstyr og bagasje til hytte utover forskriftens § 5 bokstav c (eksempelvis på barmark). Barmarkskjøring kan kun tillates i helt spesielle tilfeller. Kan det komme på tale å gi dispensasjon for barmarkskjøring etter forskriftens § 6, skal det skje etter en meget streng vurdering av vilkårene. For at tillatelse skal kunne gis, må søkeren blant annet påvise et særlig behov, og behovet må ikke kunne dekkes på annen måte.

Formålet med kjøringen er angitt å være transport av nye vinduer til og gamle vinduer fra hytta. Altså gjelder søknaden ikke turkjøring. Kjøring vil foregå langs skogsvei fra Krokånes til hytta sør for Langvatn.

En kan argumentere for at frakt av vinduer er et nødvendig formål, og at dette er tungt og un håndterlig. Dette bør gjøres i løpet av denne sommersesongen, og kan således ikke vente til ny vintersesong for frakt med snøskuter. Vilråene om særlig behov og at behovet ikke kan dekkes på annen måte kan derfor anses for å være oppfylt.

Med tanke på å redusere motorferdselen til et minimum, og med hensyn til at tillatelse kun skal gis i unntakstilfeller, taler det for at søker bare skal innvilges dispensasjon for det lille antallet turer som er omsøkt. Det omsøkte antall turer (inntil fire turer) anses å være hensiktsmessig i dette tilfellet. Av det vi kan se, vil omsøkt ferdsel ikke føre til nevneverdige skader eller stor slitasje langs etablerte kjørespor.

Den omsøkte kjøringen er vurdert opp mot naturmangfoldlovens § 9 (føre-var-prinsippet). Med de vilkår som settes til barmarkskjøring i dette omfanget vil kjøringen ikke skade naturmangfoldet. Denne kjøringen samt annen kjøring i området vurderes heller ikke til å medføre en for stor belastning på økosystemet.

En helhetsvurdering av omsøkte kjøring taler for at dispensasjon etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark etc. § 6 kan gis. Den omsøkte ferdselen, med de begrensninger vi setter vil ikke medføre for stor belastning på skogsvei og naturmiljø, og det foreligger et særlig behov.